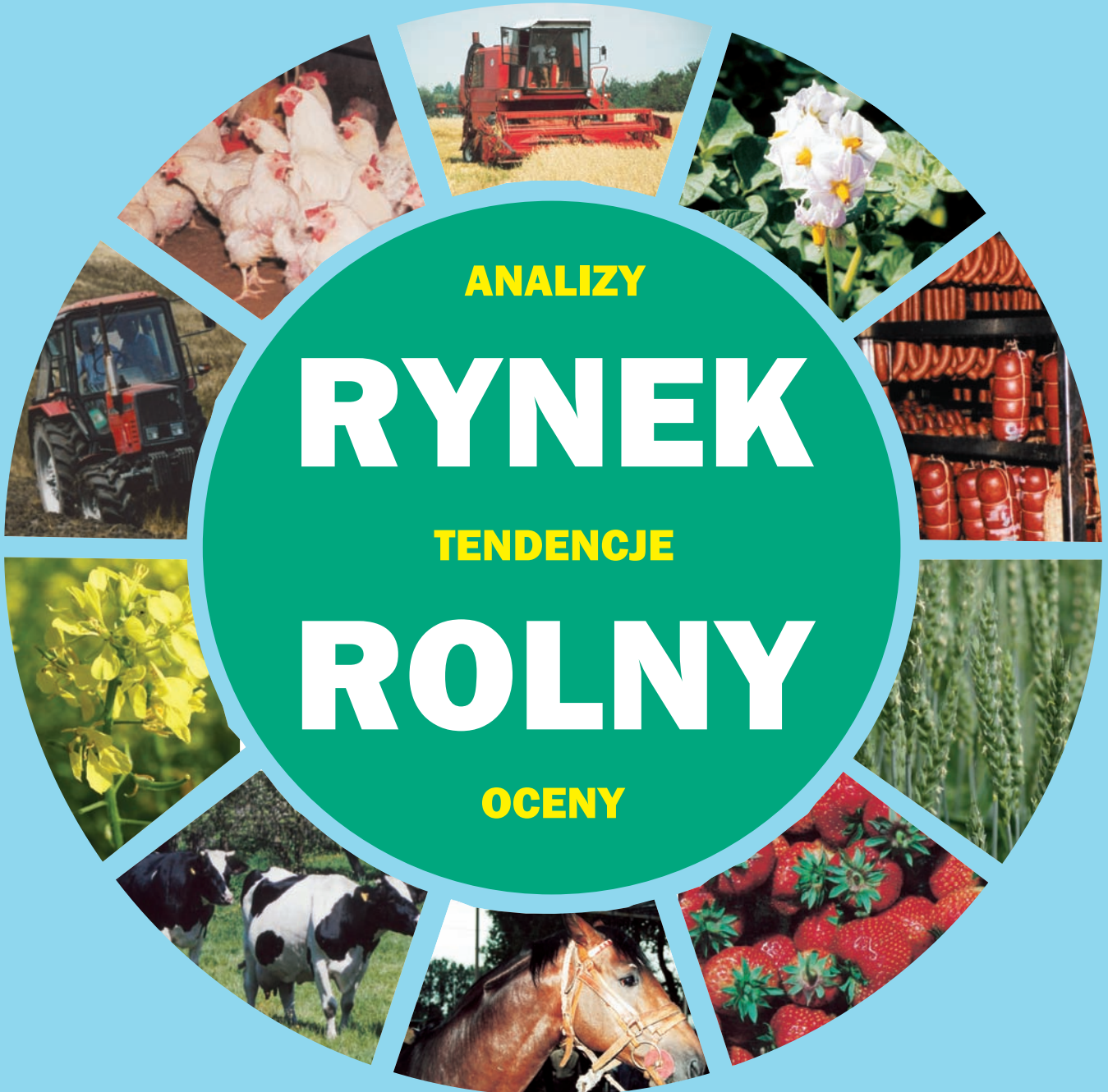

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 2 (276)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

LUTY 2014

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LUTY 2014

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Klimek	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
	Paweł Wyrzykowski	
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w 2013 r. poprawiły się, po gorszym pod tym względem roku poprzednim. Wzrost cen skupu podstawowych surowców rolniczych wyraźnie wyprzedził podwyżki cen środków produkcji, których ceny nieznacznie spadły. Większy od oczekiwanego przez ekspertów wzrost cen skupu w grudniu spowodował, że według ostatecznych danych, ceny skupu podstawowych produktów rolniczych w relacji 12-miesięcznej (XII 13/ XII 12) wzrosły o 4,5%, podczas gdy ceny detaliczne środków produkcji w tym czasie zmalały o 0,3%. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc 104,8 punktu, podczas gdy w poprzednim roku wynosił 96,6 punktu. Tempo wzrostu cen środków produkcji mało drugi rok z kolei, a w czwartym kwartale nastąpił spadek ich cen, pod wpływem głębszych obniżek cen nawozów mineralnych. Obniżki światowych cen ropy naftowej i gazu oraz szybszy od popytu wzrost podaży nawozów w kraju i na świecie spowodował, że ceny nawozów mineralnych w ciągu 12 miesięcy 2013 r. nominalnie spadły 5,4%, po wzroście w roku ubiegłym o prawie 5% i o 18,6% w 2011 r. Staniąły także bezpośrednie nośniki energii (o 1,4%) oraz materiały budowlane (o 0,3%), które w 2012 r. wzrosły o 0,9% i 1,3%, a w 2011 r. o 12 i 6,4%. Dynamika wzrostu cen pozostałych środków produkcji także była znacznie mniejsza. W relacji 12-miesięcznej ceny pestycydów oraz maszyn i urządzeń podniosły się o 2,2 i 3,5%.

W rezultacie okres ostatnich czterech lat należy uznać za bardzo korzystny dla rolnictwa, bowiem ceny otrzymywane przez rolników rosły znacznie szybciej niż środków produkcji. W latach 2010-2013 nominalny wzrost cen nawozów mineralnych, był zbliżony do przeciętnego (o 15,3%), przy znacznie szybszym wzroście cen bezpośrednich nośników energii (o 24,6%) maszyn (o prawie 19%), a mniejszym wzroście cen pestycydów (o 8,3%) oraz materiałów budowlanych (o prawie 11%). Realny wzrost cen środków produkcji (po uwzględnieniu inflacji) wyniósł więc 3,6%, przy czym pestycydy i materiały budowlane realnie staniały (o 2,9% i 0,6%), a bezpośrednie nośniki energii, maszyny i nawozy mineralne zdrożały odpowiednio o 11,7, 6,4 i 3,4%.

W tym czasie ceny skupu podstawowych surowców rolniczych rosły znacznie szybciej, a opłacalność produkcji rolniczej mierzona relacjami cen otrzymywanych przez rolników i przez nich płaconych uległa wyraźnej poprawie. Skumulowany wskaźnik nożyc cen dla lat 2010-2013 wyniósł 122,7 punktów, bowiem ceny koszyka skupu podstawowych surowców rolniczych od grudnia 2009 r. do grudnia 2013 r. wzrosły nominalnie o prawie 42%, mimo że w 2012 r. spadły o 0,5%.

Podwyżkom cen skupu podstawowych surowców rolniczych w 2013 r. o 4,5% towarzyszył znacznie wolniejszy, bo zaledwie 1,3% wzrost cen detalicznych żywności, która przy bardzo niskiej inflacji (0,8%) realnie zdrożała o 0,5%. W 2012 r. realny wzrost cen detalicznych żywności wyniósł 1,3%. Niska dynamika wzrostu cen detalicznych żywności, zwłaszcza w drugiej połowie 2013 r. utrzymywała się, mimo nieco szybszego niż w 2012 r. wzrostu dochodów mierzonych wielkością wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które po wyraźnym zahamowaniu w poprzednich dwóch latach realnie podniosły się o 2,7%. Zmniejszenie dynamiki wzrostu cen detalicznych żywności w 2013 r. oraz w 2011 r. spowodowało, że w całym 4-leciu nominalny wzrost cen żywności wyniósł 14,3%, przy 11,6% inflacji. Zatem żywność w tym okresie realnie zdrożała o 2,4%, ale wzrost jej cen ustępował podwyżkom wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które nominalnie wzrosły o 15,5%, a realnie o 3,5%.

O wzroście cen skupu podstawowych surowców rolniczych w ciągu 12 miesięcy 2013 r. zdecydowałyby znaczne podwyżki cen skupu mleka oraz ziemniaków, które z wyjątką skompensowałyby spadek cen zbóż oraz żywa.

Zmniejszenie cen skupu zbóż w 2013 r. o 11-25%, mimo nieco mniejszych niż przed rokiem zbiorów i mniejszego od ubiegłorocznego popytu, nastąpiło pod wpływem skokowych spadków cen na rynkach światowych, wywołanych znacznie lepszymi zbiorami zarówno pszenicy jak i zbóż paszowych, w głównych rejonach produkcyjnych świata i presją ich podaży. Zboża pozostały drogie zwłaszcza w relacji do drobiu, ale również innych rodzajów żywa, mimo znaczącego zmniejszenia po trzech latach bardzo wysokich cen. Nominalny wzrost cen zbóż w 4-leciu 2010-2013 wyniósł od około 43% (kukurydza) do 89-99% (żyto, jęczmień), a wzrost realny od około 28% do 78%.

Spadek cen skupu żywa w okresie od grudnia 2012 r. do grudnia 2013 r. był znacznie mniejszy i wahał się od 1,5-1,7% (trzoda chlewna, drób) do 7,3% (bydło). Również w trzech poprzednich latach ceny skupu żywa zwłaszcza drobiowego rosły znacznie wolniej niż zbóż. W rezultacie nominalny wzrost cen skupu drobiu w 4-leciu 2010-2013 wyniósł zaledwie 22%, była 31,5%, a trzody chlewniej 36,1%. Realny wzrost cen żywa wyniósł więc odpowiednio 9,4, 17,8 i 21,9%.

Relacje cen żywa do zbóż, mające decydujący wpływ na opłacalność produkcji, pozostały więc wąskie. W przypadku trzody chlewniej relacje te, przy obecnym poziomie sprawności technologicznej i organizacyjnej, kształtowały się w 2013 r. poniżej relacji granicznych, a pogotwie trzody chlewniej i produkcja żywa wieprzowego spadały. Wysoka sprawność technologiczna fermowej produkcji drobiarskiej sprawia, że mimo wysokich cen zbóż i pasz produkcja żywa drobiowej dynamicznie rozwijała się, stając się coraz silniejszą konkurencją dla tradycyjnej produkcji żywa wieprzowego.

W 2013 r. znacząco wzrosły natomiast ceny skupu mleka, które w grudniu 2013 r. były o 22,4% wyższe niż w grudniu 2012 r. Mleko należało do najszybciej drożejących produktów rolniczych także w 4-leciu 2010-2013, mimo niewielkiego spadku cen w 2012 r. Ceny skupu mleka wzrosły w tym czasie nominalnie o 46,7%, a realnie o 31,5%. Warto też zauważyć, że wzrost cen skupu mleka wyprzedził podwyżki cen kukurydzy, choć ustępował wzrostom innych zbóż paszowych. Może to sugerować, że w przyszłości udział ziarna kukurydzy w żywieniu bydła mlecznego będzie coraz większy.

Spadek cen cieląt w 2013 r. (o 10,3%) był głębszy niż bydła (o 7,3%). Przy mniej licznych urodzeniach oraz coraz mniejszym eksporcie potwierdza to rosnące

zainteresowanie rolników produkcją żywa wołowego wysokiej jakości. Głęboki spadek cen cieląt w 2010 r. spowodował, że ich ceny w latach 2010-2013 wzrosły nominalnie tylko o 1,3%, a realnie zmalały o prawie 9%, podczas gdy wzrost cen skupu bydła wynosił w tym czasie odpowiednio 31,5 i 17,8%. Potwierdza to rosnącą opłacalność produkcji bydła ciężkiego w stosunku do wywozu cieląt.

Drastyczny spadek powierzchni uprawy i zbiorów ziemniaków spowodował, że ceny skupu w grudniu 2013 r. były o 25,6% wyższe niż przed rokiem. Wzrost ich cen w 4-leciu 2010-2013 był zbliżony do podwyżek cen mleka (45,1% nominalnie i 30,1% realnie), ale ustępował wzrostom cen większości zbóż, choć był nieco większy od podwyżek cen kukurydzy.

2. W styczniu 2014 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej były nieznacznie gorsze niż w dwóch ostatnich miesiącach 2013 r., ale lepsze niż przed rokiem o tej porze. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał w ciągu miesiąca o 0,1 pkt. proc. do 100,8 punktu, ale był o 0,4 pkt. proc. wyższy niż w styczniu 2013 r. O spadku SWKR zdecydowało pogorszenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,2 pkt. proc. Natomiast wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu utrzymał się na poziomie z poprzedniego miesiąca wynoszącym 101,1 punktu. O spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen do 100,5 punktu zdecydowało obniżenie wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu o 0,2 pkt. proc., pod wpływem przeniesienia skutków głębokich sierpniowych obniżek cen zbóż. Nie zmienił się natomiast wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji, który utrzymał się na poziomie 99,9 punktu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen po przejściowym wzroście w grudniu powrócił więc do poziomu z poprzednich trzech miesięcy. Większy od oczekiwanego przez ekspertów sezonowy wzrost cen koszyka skupu w grudniu spowodował, że wskaźnik nożyc cen był jednak o 0,3 pkt. proc. wyższy niż w styczniu 2013 r. Mimo niewielkiego sezonowego obniżenia indeksu produkcji przemysłu spożywczego oraz ograniczenia obrotów handlowych z zagranicą wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu utrzymał się na poziomie grudnia, wynoszącym 101,1 punktu. Był on jednak o 0,6 pkt. proc. wyższy niż w styczniu 2013 r. Przyczynił się do tego grudniowy wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, przy słabej dynamice cen detalicznych żywności w drugim półroczu.

Zmiany cen jakie dokonały się w ciągu 12 miesięcy 2013 r. (w porównaniu z grudniem 2012 r.) były korzystne dla rolnictwa, bowiem ceny koszyka skupu rosły szybciej niż ceny środków produkcji. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w grudniu 104,8 punktu. W najbliższym miesiącu uwarunkowania rynkowe rolnictwa mogą nieznacznie poprawić się i być lepsze niż w lutym 2013 r.

3. Mniejsza niż w sezonie poprzednim podaż zbóż na rynku krajowym spowodowała, że pomimo spadku popytu eksportowego, zboża zdrożały o 17-29% w okresie od sierpnia do grudnia. Jedyne kukurydza staniała w tym czasie o ponad 19%. W porównaniu z grudniem 2012 r. zboża były jednak tańsze o 11% (jęczmień) do 25% (pszenica). Coraz wyższe kolejne szacunki światowych zbiorów i wzrost zapasów zbóż w sezonie 2013/14 zapowiadają, że ceny zbóż na rynkach światowych utrzymają się na niskim poziomie także w sezonie następnym, mimo prawdopodobnych nieco mniejszych niż w 2013 r. zbiorów. Sytuację mogą jednak zmienić anomalie pogodowe obejmujące znaczne obszary świata.

4. Wzrost cen zbóż jaki nastąpił po ich głębokim spadku po zbiorach 2013 r. oraz spadek cen trzody chlewniej w Polsce i na rynku unijnym zapowiada kolejny trudny rok dla producentów trzody chlewniej, co najmniej do nowych zbiorów. Sytuację mogłyby poprawić kolejne rekordowe zbiory i spadek cen zbóż oraz pasz, co wg obecnych ocen wydaje się mało prawdopodobne.

5. Poprawa konkurencyjności cenowej polskiego drobiu i rozwój eksportu nadal będą stymulować rozwój produkcji drobiarskiej. Popyt krajowy rośnie coraz wolniej ze względu na nasycenie rynku oraz malejące przewagi cenowe produktów drobiarskich w stosunku do produktów wieprzowych.

6. Ceny skupu mleka osiągnęły rekordowy poziom, który w grudniu wyniósł prawie 154 zł/100 l średnio w kraju, a w pięciu województwach (zachodniopomorskie, świętokrzyskie, śląskie, pomorskie, lubuskie) przekroczył 160 zł/100 l. Stymuluje to skup mleka, którego dynamika od lipca szybko rośnie. W drugim półroczu 2013 r. skupiono 4832 l mleka, a więc o 1,8% więcej niż w pierwszym półroczu i o 3,2% więcej niż w analogicznym okresie przed rokiem. W grudniu skup mleka był większy o 5,5% niż w listopadzie i o 6,2% niż przed rokiem. Wskazuje to, że większego skupu należy się spodziewać także w pierwszym kwartale 2014 r. Stopień przekroczenia kwoty mlecznej w roku kwotowym 2013/14 może więc być wyraźnie większy niż w poprzednim roku.

7. Niski popyt krajowy oraz spadki cen bezpośrednich nośników energii i surowców na rynkach światowych sprawiają, że ceny środków produkcji nie rosną. W miarę zbliżania się do nowego sezonu ceny te mogą rosnąć, ale zdecydowanie wolniej niż w poprzednich latach.

8. W grudniu bardzo niska dynamika cen detalicznych żywności przyspieszyła na co wpływ wywarł przede wszystkim znaczny wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw. Ożywienie gospodarcze i spodziewana poprawa sytuacji dochodowej konsumentów w 2014 r. powinna skutkować zwiększeniem dynamiki wzrostu cen detalicznych żywności w 2014 r.

Jadwiga Seremak-Bulge

Tab. 1 Skumulowane wskaźniki zmian cen i wynagrodzeń (grudzień roku poprzedniego =100)

Wyszczególnienie	2013	2012	2011	2010	2010 – 2013	
					XII 2009=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	102,7	102,5	104,1	105,4	115,5	103,5
Towary i usługi konsumpcyjne	100,8	102,5	104,7	103,1	111,6	100,0
Żywność	101,3	103,8	104,6	103,9	114,3	102,4
Środki produkcji	99,7	103,0	108,4	103,8	115,5	103,6
w tym nawozy mineralne	94,6	104,9	118,6	98,0	115,3	103,4
pestycydy	102,2	103,0	100,1	102,8	108,3	97,1
bezp. nośniki energii	98,6	100,9	112,0	111,8	124,6	111,7
maszyny	103,5	105,0	105,4	103,6	118,7	106,4
materiały budowlane	99,7	101,3	106,4	103,2	110,9	99,4
Nożyce cen koszyka skupu	104,8	96,6	108,7	111,5	122,7	*
Koszyk skupu	104,5	99,5	117,8	115,7	141,8	127,1
w tym pszenica	74,8	133,9	97,4	165,4	161,4	144,6
żyto	76,0	93,5	129,2	205,3	188,5	168,9
jęczmień	88,8	114,2	116,7	167,8	198,6	178,0
kukurydza	79,2	118,4	100,8	151,5	143,2	128,3
ziemniaki	125,6	122,3	91,9	102,8	145,1	130,1
bydło	92,7	103,6	123,1	111,2	131,5	117,8
trzoda chlewna	98,5	96,1	143,3	100,3	136,1	121,9
drób	98,3	93,6	127,9	103,7	122,0	109,4
cielęta	89,7	108,5	132,6	78,5	101,3	90,8
mleko	122,4	97,2	109,3	112,8	146,7	131,5

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

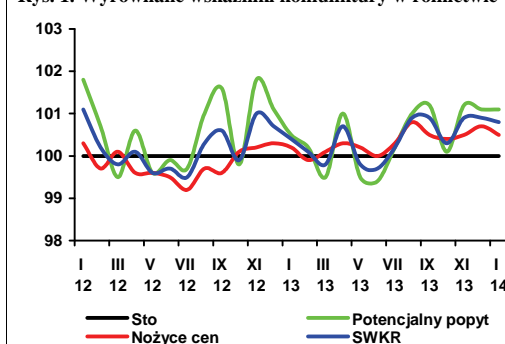
Wyszczególnienie	I 14	XII 13	XI 13	X 13	IX 13	VIII 12	I 13
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,8	100,9	100,9	100,3	100,9	100,9	100,4
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,1	101,1	101,2	100,1	101,2	101,0	100,5
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,5	100,7	100,5	100,4	100,5	100,8	100,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,4	100,6	100,5	100,4	100,5	101,0	100,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,1	100,0
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,2	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,2
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	101,9	101,2	100,3	99,9	100,4	100,6	101,8
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,3	100,8	102,1	99,7	102,7	101,8	99,6

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

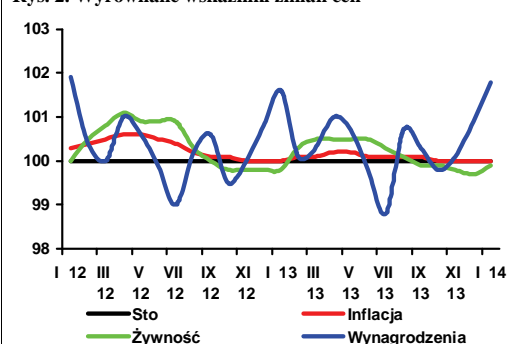
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

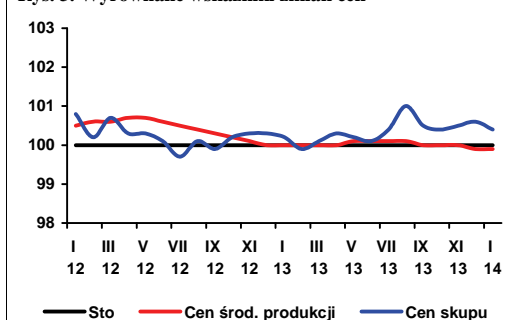
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

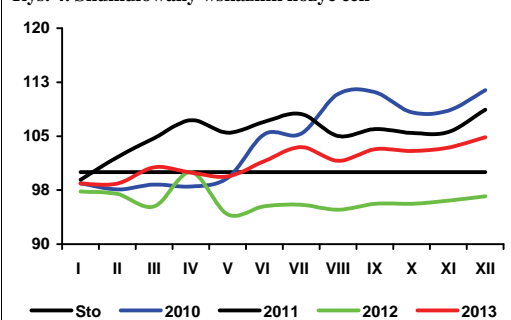
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

W końcu stycznia 2014 r. Międzynarodowa Rada Zbożowa (IGC) ponownie podniosła szacunki zbiorów w 2013 r. do 1,964 mld ton, tj. o 18 mln ton więcej niż przed miesiącem i o 10% więcej niż przed rokiem.

Zbiory pszenicy są szacowane na rekordowym poziomie 707 mln ton (9 mln ton więcej niż miesiąc wcześniej i 8% więcej niż przed rokiem). Wzrost w porównaniu z poprzednim miesiącem wynikał ze zwiększonych szacunków w Australii, Kanadzie, Chinach i Rosji. Prognozowane na sezon 2013/14 zużycie na świecie może się zwiększyć o 3% do 691 mln ton. To pozwoli na zwiększenie poziomu zapasów końcowych o 15 mln ton do 188 mln ton, co stanowiłoby ponad 27% rocznego zużycia pszenicy (26% rok wcześniej). Zapasy zwiększą się u głównych eksporterów (56 wobec 48 mln ton) i w Indiach.

Szacunki zbiorów paszowych podniesiono o 9 mln ton do 1275 mln ton, tj. o 11% więcej niż w poprzednim roku. Ich zużycie jest prognozowane na 1219 mln ton, tj. o 7% więcej niż w poprzednim sezonie, głównie za sprawą rosnącego zużycia przemysłowego i paszowego. Zapasy na koniec sezonu zostaną odbudowane do bezpiecznego poziomu 199 mln ton (161 mln ton rok wcześniej).

Od początku bieżącego roku na rynkach eksportowych postępuje ożywienie. Zarówno na rynku pszenicy, jak i zbóż paszowych rosną obroty w handlu międzynarodowym, co wynika z dużego popytu i cen, które przy dużej podaży się zmniejszły. Ostatnio rosnący popyt i obawy o przezimowanie zbóż w USA spowodowały jednak niewielkie wzrosty cen. Pomimo tego poziom cen zbóż na światowych rynkach, mierzony przez IGC indeksem GOI¹, od listopada zmalał o 8% i jest najniższy od trzech lat. Taniejąca kukurydza staje się coraz bardziej konkurencyjna w stosunku do pozostałych zbóż, w tym pszenicy. Szczególnie konkurencyjna jest kukurydza z USA. W związku z tym jej ceny w USA zaczęły rosnąć.

W sezonie 2014/15 można się spodziewać wzrostu arealu pszenicy o około 2%. Warunki zimowania pszenicy ozimej są korzystne, jednakże pokrywa śniegowa w niektórych rejonach produkcyjnych może skutkować zwiększonym poziomem zniszczeń zimowych. Światowe zbiory pszenicy w 2014 r. obecnie prognozowane są na 697 mln ton, tj., o 1,4% mniej niż w 2013 r. W podobnym stopniu mogą się zmniejszyć zbiory zbóż paszowych.

Zbiory zbóż w Polsce w 2013 r. były tylko niewiele niższe niż w poprzednim roku. W porównaniu z poprzednim sezonem zapasy początkowe w sezonie 2013/14 były mniejsze o 27%, dlatego zasoby krajowe zbóż zmniejszyły się o blisko 4%. W podobnym stopniu może zmaleć podaż całkowita (po uwzględnieniu prognozowanych obrotów handlu zagranicznego). Pomimo braku większych zmian zużycia krajowego, przewiduje się przesunięcia w jego strukturze. Wzrost zużycia przemysłowego o ponad 18% do 3,4 mln ton z skompensuje spadek zużycia paszowego o blisko 3% do 15,3 mln ton. Znacznie zmaleje popyt eksportowy (o blisko 20% do 3,9 mln ton), ale nadal będzie stosunkowo duży. W związku z tym, rozchody ogółem w sezonie 2013/14 będą mniejsze o 2,0% (30,4 mln ton). Pomimo tego, zapasy końcowe zmniejszą się do 1,7 mln ton (1,9 mln ton w poprzednim sezonie).

Od lipca do grudnia 2013 r., do skupu trafiło 4,61 mln ton zbóż, tj. o 4,7% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,90 mln ton pszenicy (2,98 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 724 tys. ton żyta (612 tys. ton), 522 tys. ton jęczmienia (779 tys. ton) oraz 1,35 mln ton kukurydzy (1,70 mln ton).

W listopadzie 2013 r. z Polski wyeksportowano 447 tys. ton ziarna zbóż, wobec 563,7 tys. ton w poprzednim miesiącu oraz 688,7 tys. ton w listopadzie 2012 r. Zwiększył się natomiast import ziarna zbóż do 126,9 tys. ton, wobec 116,8 tys. ton w październiku 2013 r. W porównaniu do października 2013 r.,

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Klimek**

o ponad 17% wzrósł eksport mąki pszennej, zmalał natomiast eksport słoðu, kasz, grysików, granulek oraz pozostałych mąk. Po stronie importu odnotowano spory spadek w przywozie większości produktów, w tym szczególnie mąki pszennej, pozostałych mąk oraz kasz. Zmniejszył się eksport oraz import produktów wtórnego przetwórstwa. Minimalny wzrost importu zanotowano jedynie w przypadku ciasta makaronowego.

Od żniw w 2013 r., cena ziarna kształtuje się na znacznie niższym poziomie niż w poprzednim sezonie. Dynamiczny spadek cen zbóż został wyhamowany w końcu września i od tego momentu ceny wykazują tendencję wzrostową. W grudniu 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, notowania cen zbóż na większości rynków były wyższe. Jedynie cena jęczmienia paszowego we Francji się obniżyła. Ceny zbóż były jednak znacznie niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu (z reguły o około 25 do 35%).

Krajowe ceny podążały za cenami na rynkach światowych i europejskich. W grudniu 2013 r. ceny wszystkich zbóż, w porównaniu z cenami sprzed miesiąca, wzrosły od 2,5 do 10,6%. W porównaniu z listopadem 2013 r. najbardziej podrożała kukurydza o 10,6% oraz żyto o 4,8%. W stosunku do grudnia 2012 r. zboża pozostawały tańsze od 11,2 (jęczmień) do 27,5% (kukurydza).

Zmiany cen na targowiskach w grudniu były mniejsze niż w skupie. Podrożały wszystkie zboża, w tym najbardziej żyto (o blisko 3%) oraz jęczmień (1,3%).

Cena mąki w handlu detalicznym, w grudniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, nieznacznie się zmniejszyła, natomiast ceny kaszy jęczmiennej, chleba mieszanego oraz razowego pozostały na niezmiennym poziomie. Większość tych produktów w porównaniu z grudniem 2012 r. była nadal droższa. Mniej kosztował jedynie chleb mieszany.

Ceny pasz przemysłowych pozostają nadal na wysokim poziomie. W grudniu 2013 r., minimalnie wzrosły ceny mieszanki dla loch, mieszanki dla prosiąt oraz koncentratu Provita dla tuczników. Aczkolwiek w porównaniu z grudniem 2012 r., ceny wszystkich pasz były niższe.

¹ Grains and Oilseeds Index - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Bilans zbóż w Polsce (tys. ton)

Wyszczególnienie	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13 szacunek	2013/14 prognoza	2012/13 =100
Zapasy początkowe	3567	4815	3947	3581	2617	73,1
Produkcja	29727	27084	26647	28408	28230	99,4
Zasoby krajowe	33294	31899	30594	31990	30846	-3,6
Import	2024	2184	2766	1676	1523	90,9
Ogółem zasoby	35318	34083	33360	33666	32369	96,1
Zużycie krajowe:	27803	28165	27583	26550	26568	100,1
w tym: spasanie	16680	17118	16625	15740	15250	96,9
zużycie przemysł.	2900	2935	2890	2875	3400	118,3
Ekspert	2700	1971	2196	4500	3875	86,1
Zapasy końcowe	4815	3947	3581	2617	1926	73,6
Zbiory minus zużycie	1924	-1081	-936	1859	1661	89,4
Zapasy/zużycie (%)	15,8	13,1	12,0	8,4	6,3	x

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2011	I-XII	819,9	742,4	677,2	753,8	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2012	XI	970,7	726,7	825,6	830,3	980,3	791,6	881,3	859,0	419,0
	XII	1016,8	748,1	871,9	855,6	1000,5	789,3	898,9	870,1	414,7
2013	I	1025,0	764,6	875,3	885,2	1031,9	792,1	916,2	888,2	419,1
	II	1021,3	760,0	873,0	862,0	1037,9	787,0	922,6	900,3	422,8
	III	979,4	776,8	837,4	840,8	1032,4	782,6	914,7	877,1	421,3
	IV	972,5	740,1	844,5	809,6	1051,1	792,9	939,2	909,0	419,5
	V	955,0	684,6	838,4	804,4	1037,0	767,2	928,3	879,1	423,1
	VI	896,7	647,9	804,7	758,1	1030,3	756,5	912,4	871,6	X
	VII	806,2	531,2	638,4	668,0	1021,8	750,4	900,2	651,6	X
	VIII	648,6	442,2	783,0	649,7	897,1	646,8	792,0	651,6	X
	IX	704,7	492,9	740,6	716,2	887,1	666,6	796,0	647,8	X
	X	734,2	517,9	543,9	754,1	888,0	667,2	824,7	659,1	X
	XI	742,1	542,6	571,7	738,8	890,9	659,4	824,5	676,6	424,6
	XII	760,5	568,5	632,3	759,5	894,6	678,6	834,9	681,9	423,0
Zmiana w %										
	XII 2013 XI 2013	2,5	4,8	10,6	2,8	0,4	2,9	1,9	0,8	X
	XII 2013 XII 2012	-25,2	-24,0	-27,5	-11,2	-10,6	-14,0	-7,1	-21,6	X

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2012	XI	372,8	110,5	50,5	74,0	53,6	37,1	539,8	234,5	498,5
	XII	258,7	72,8	36,6	32,6	24,9	25,5	357,3	148,7	162,1
2013	I	208,0	69,2	34,9	38,7	22,0	24,6	313,0	137,1	105,6
	II	280,5	77,8	43,8	43,6	33,6	29,9	403,9	168,5	107,8
	III	200,4	65,5	46,5	34,5	23,9	24,7	312,8	144,6	119,1
	IV	189,1	66,0	28,8	30,0	23,8	17,1	270,2	127,7	90,6
	V	277,9	99,7	32,6	51,5	42,6	26,0	392,9	185,5	123,7
	VI	179,4	71,1	30,6	37,9	34,8	18,2	270,0	147,2	113,9
	VII	205,1	64,9	59,8	110,4	70,7	29,5	408,6	195,4	81,9
	VIII	868,1	281,3	220,4	219,5	67,6	143,8	1473,6	613,6	42,2
	IX	533,6	148,9	127,7	46,1	18,2	68,4	785,5	321,6	60,4
	X	573,3	161,4	143,6	110,5	44,3	79,5	912,9	392,4	598,0
	XI	398,6	112,3	94,2	18,3	10,9	49,0	565,0	327,5	419,9
	XII	320,9	87,0	78,2	17,6	12,0	42,5	464,6	191,8	144,6
Zmiana w %										
	XII 2013 XI 2013	-19,5	-22,5	-17,0	-3,8	10,1	-13,3	-17,8	-41,4	-65,6
	XII 2013 XII 2012	24,0	19,5	113,7	-46,0	-51,8	66,7	30,0	29,0	-10,8

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2012	I-XII	1862,8	1493,6	138,3	1015,8	143,8	6867,1
2011 ^b	I-XII	2779,9	2200,7	214,2	1600,9	183,0	7738,4
2012 ^b	I-XII	2722,3	2206,8	218,5	1674,9	175,5	8413,4
2012	XI	176,7	137,7	11,2	85,5	13,5	574,0
	XII	155,2	121,2	10,2	85,5	11,6	543,7
2013	I	170,0	130,0	10,9	80,7	12,8	569,5
	II	148,3	115,2	10,6	77,5	12,6	513,1
	III	164,5	127,7	10,9	85,6	12,3	571,5
	IV	152,3	116,6	12,1	82,9	11,8	595,4
	V	143,3	111,8	11,2	84,9	10,9	588,7
	VI	154,8	122,6	11,1	85,0	12,3	560,4
	VII	157,5	119,7	10,9	89,6	12,3	576,9
	VIII	169,0	129,8	11,3	90,0	11,3	591,1
	IX	181,4	145,5	12,0	88,6	12,3	580,1
	X	177,9	142,7	13,4	90,3	13,8	638,0
	XI	167,1	136,4	11,2	83,7	11,8	590,6
Zmiana w %							
<u>XI 2013</u> <u>X2013</u>		-6,1	-4,4	-16,4	-7,3	-14,5	-7,4
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>		-5,4	-0,9	0,0	-2,1	-12,6	2,9
<u>XI 2013</u> <u>XII 2012</u>		7,7	12,5	9,8	-2,1	1,7	8,6

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2011	I-XII	795,09	101,81	132,77	373,29	1530,57	835,14	47,07	230,45	476,84	1618,06
2012	I-XII	1060,55	312,36	320,87	1047,76	2896,30	735,14	69,95	197,03	495,40	1523,95
2012	XI	267,10	35,39	42,19	322,52	688,74	14,55	0,15	4,53	11,29	31,58
	XII	89,03	45,75	44,29	142,49	338,08	16,74	0,00	2,40	25,18	45,92
2013	I	71,77	38,31	14,80	118,39	260,73	31,26	0,10	7,91	13,67	54,25
	II	44,32	44,65	7,72	62,50	189,81	27,37	0,50	8,15	23,24	65,30
	III	108,56	41,06	38,23	62,50	262,56	36,66	0,72	13,25	15,55	68,09
	IV	21,87	41,38	12,84	59,41	155,15	45,70	0,18	9,07	12,86	69,61
	V	30,19	36,77	12,93	52,19	144,63	30,84	0,73	8,43	17,50	59,51
	VI	87,72	69,37	14,80	53,82	236,63	21,18	0,15	18,84	16,58	58,06
	VII	50,66	31,94	43,38	71,66	209,75	67,45	0,03	22,05	5,96	96,71
	VIII	195,98	86,34	136,17	29,98	485,32	60,30	1,07	5,90	3,02	73,19
	IX	296,88	162,40	6,39	39,53	541,30	62,90	2,40	5,93	14,18	92,13
	X	323,48	122,84	1,78	86,19	563,68	76,53	0,28	10,96	25,85	116,77
	XI	157,68	107,32	3,86	149,41	447,14	61,59	0,03	9,85	51,52	126,90
Zmiana w %											
<u>XI 2013</u> <u>X2013</u>		-51,3	-12,6	116,9	73,3	-20,7	-19,5	-89,3	-10,1	99,3	8,7
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>		-41,0	203,2	-90,9	-53,7	-35,1	323,3	-80,0	117,4	356,3	301,8
<u>XI 2013</u> <u>XII 2012</u>		77,1	134,6	-91,3	4,9	32,3	267,9	X	310,4	104,6	176,4

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód
2011	I-XII	78,09	11,57	23,96	6,19	57,14	45,19	17,16	28,98	42,47	207,48
2012	I-XII	75,14	12,34	29,67	19,09	49,81	56,04	20,36	30,16	30,14	211,63
2012	XI	8,81	1,19	2,09	3,25	3,17	4,86	1,21	3,45	2,22	13,54
	XII	6,88	0,85	2,45	1,87	2,42	3,98	7,61	2,09	2,25	10,01
2013	I	7,81	1,39	3,74	2,26	1,86	4,81	1,34	2,45	3,91	15,93
	II	6,08	1,29	3,00	2,11	2,48	4,25	1,11	2,30	4,03	14,95
	III	6,91	1,19	4,03	1,87	3,46	4,06	1,65	3,08	4,11	15,77
	IV	7,03	1,18	5,04	0,88	2,30	4,15	0,96	1,79	2,82	9,11
	V	6,10	1,32	3,92	19,15	2,00	4,28	1,06	2,00	2,13	8,51
	VI	6,12	1,20	4,65	0,99	2,37	4,42	0,99	1,82	3,22	11,96
	VII	7,30	1,35	5,58	1,12	3,52	4,10	1,07	1,80	2,48	9,98
	VIII	5,80	1,33	5,70	1,78	2,07	4,32	0,78	1,57	3,28	10,30
	IX	6,77	1,55	5,47	2,36	1,99	4,95	1,07	2,07	3,95	6,45
	X	6,07	1,92	6,81	2,22	2,51	5,80	1,21	2,68	2,56	6,02
	XI	7,11	1,47	5,36	2,79	1,45	4,12	0,81	1,88	2,59	6,35
Zmiana w %											
	XI 2013 X2013	17,1	-23,4	-21,3	25,7	-42,2	-29,0	-33,1	-29,9	1,2	5,5
	XI 2013 XI 2012	-19,3	23,5	156,5	-14,2	-54,3	-15,2	-33,1	-45,5	16,7	-53,1
	XI 2013 XII 2012	3,3	72,9	118,8	49,2	-40,1	3,5	-89,4	-10,0	15,1	-36,6

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2011	I-XII	27,9	90,9	262,2	133,4	176,1	63,6	24,1	106,0	377,7	139,4
2012	I-XII	31,5	82,7	287,5	128,3	191,0	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2012	XI	2,87	7,05	26,02	11,12	16,30	5,86	1,52	10,96	30,40	14,75
	XII	2,01	6,41	21,72	9,21	15,88	5,15	1,59	9,90	25,87	12,47
2013	I	2,73	7,62	23,96	9,45	20,42	5,14	1,35	10,96	28,52	15,00
	II	2,20	7,50	22,68	10,75	17,49	4,82	1,71	10,57	28,03	13,90
	III	2,37	7,53	25,88	12,22	17,66	6,02	1,92	11,44	28,82	12,50
	IV	2,14	8,02	27,02	13,00	19,01	5,54	1,76	12,05	29,67	16,51
	V	2,04	6,60	24,47	12,10	12,11	6,24	1,62	11,25	34,91	12,16
	VI	1,86	6,88	28,43	11,33	16,77	5,50	1,90	10,72	31,09	11,70
	VII	2,16	7,49	26,04	13,45	21,31	6,86	1,63	11,71	36,30	13,37
	VIII	2,16	6,50	26,43	12,73	12,87	5,78	1,58	12,99	30,19	14,41
	IX	2,13	7,53	29,39	13,77	22,21	5,92	1,70	12,79	34,43	13,26
	X	2,85	7,90	31,89	13,24	16,53	6,40	1,57	13,94	36,10	14,76
	XI	2,61	6,50	29,18	12,89	14,98	6,43	1,50	10,97	32,57	14,06
Zmiana w %											
	XI 2013 X2013	-8,4	-17,7	-8,5	-2,6	-9,4	0,5	-4,5	-21,3	-9,8	-4,7
	XI 2013 XI 2012	-9,06	-7,8	12,14	15,92	-8,10	9,73	-1,32	0,09	7,14	-4,68
	XI 2013 XII 2012	29,85	1,40	34,35	39,96	-5,67	24,85	-5,66	10,81	25,90	12,75

^a uzyskane przez specznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	1,32	2,37	1,88	4,36	3,75	4,50	4,87	5,79
2012	X	1,36	2,37	1,88	4,40	3,79	4,50	4,92	5,82
	XI	1,40	2,41	1,90	4,46	3,81	4,50	4,93	5,84
	XII	1,48	2,38	1,89	4,46	3,81	4,50	4,96	5,85
2013	I	1,50	2,42	1,92	4,46	3,87	4,52	4,99	5,86
	II	1,47	2,45	1,99	4,46	3,89	4,52	4,99	5,86
	III	1,42	2,47	2,00	4,48	3,90	4,50	4,99	5,89
	IV	1,39	2,47	2,05	4,48	3,90	4,50	5,00	5,88
	V	1,37	2,50	2,13	4,50	3,89	4,50	5,00	5,87
	VI	1,35	2,50	2,09	4,44	3,89	4,48	5,00	5,84
	VII	1,29	2,54	2,10	4,44	3,89	4,48	5,01	5,84
	VIII	1,19	2,52	2,09	4,50	3,88	4,46	5,00	5,85
	IX	1,14	2,52	2,10	4,50	3,87	4,46	5,00	5,85
	X	1,14	2,52	2,08	4,50	3,89	4,46	5,00	5,84
	XI	1,13	2,51	2,05	4,54	3,89	4,44	5,00	5,85
	XII	1,16	2,49	2,10	4,54	3,89	4,44	5,00	5,87
Zmiana w %									
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>		2,7	-0,8	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>		-21,62	4,62	11,11	1,79	2,10	-1,33	0,81	0,34

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2011	I-XII	1493,9	1564,0	2161,0	1304,5	1755,8	1548,2	2265,5
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
	XI	1735,1	1828,0	2431,2	1515,5	2014,1	1755,8	2724,1
	XII	1742,1	1829,5	2443,9	1525,0	2013,3	1756,8	2737,9
2013	I	1747,2	1855,1	2446,6	1531,0	2021,7	1769,0	2743,2
	II	1719,4	1793,9	2422,1	1548,0	1976,7	1773,4	2744,6
	III	1733,4	1844,8	2448,0	1550,5	1989,4	1777,1	2742,6
	IV	1717,9	1857,1	2455,3	1564,5	1979,5	1773,3	2749,1
	V	1742,6	1855,7	2454,0	1558,1	1983,7	1769,3	2749,4
	VI	1747,6	1852,2	2472,2	1555,1	1986,4	1770,9	2752,8
	VII	1748,1	1850,4	2474,5	1550,4	1984,7	1769,9	2755,8
	VIII	1740,6	1833,1	2470,8	1525,9	2010,6	1751,7	2750,0
	IX	1735,3	1794,8	2458,0	1495,8	1974,9	1722,5	2743,9
	X	1730,4	1766,1	2439,2	1469,7	1961,1	1708,0	2739,0
	XI	1726,7	1748,1	2434,4	1449,6	1819,2	1700,4	2731,4
	XII	1720,2	1750,8	2434,1	1445,0	1817,9	1693,2	2733,1
Zmiana w %								
<u>XII 2011</u> <u>XI 2013</u>		-0,4	0,2	0,01	-0,3	-0,1	-0,4	0,1
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>		-1,3	-4,3	-0,4	-5,2	-9,7	-3,6	-0,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2012	XI	1,914	2,055	3,441	0,701	2,1	3,774	2,065
	XII	1,932	2,012	3,469	0,722	1,958	3,515	2,017
2013	I	1,933	1,959	3,463	0,707	1,87	3,351	1,969
	II	1,967	1,905	3,487	0,719	1,887	3,346	2,019
	III	1,981	1,927	3,504	0,7	1,954	3,457	2,141
	IV	1,973	1,883	3,467	0,709	1,928	3,388	2,086
	V	2,031	1,913	3,584	0,703	1,877	3,312	2,636
	VI	2,056	1,928	3,639	0,709	2,02	3,575	2,165
	VII	2,066	1,942	3,672	0,721	2,105	3,741	2,308
	VIII	2,359	2,241	4,251	0,739	2,172	3,911	2,283
	IX	2,244	2,232	4,116	0,795	2,172	3,984	2,293
	X	2,203	2,208	4,105	0,827	2,092	3,899	2,177
	XI	2,198	2,042	4,142	0,869	2,003	3,773	2,204

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

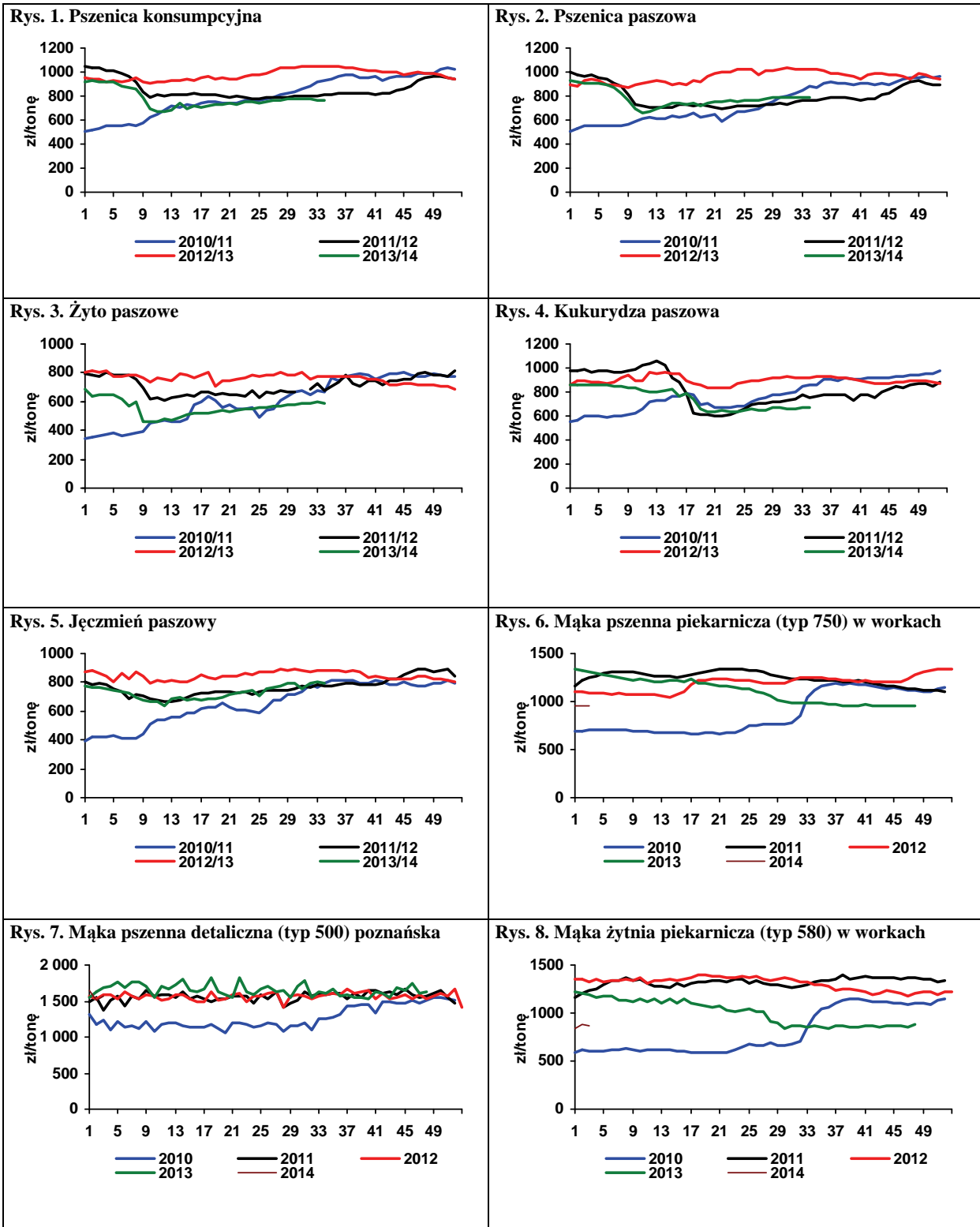
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2012	VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217
	XI	269	278	234	234	232	236	217	227	259
	XII	273	256	238	237	238	203	222	229	227
2013	I	263	252	237	230	232	212	197	219	231
	II	255	254	232	219	218	213	220	216	243
	III	245	237	212	218	208	202	211	196	221
	IV	254	237	221	216	214	195	213	204	224
	V	240	232	208	199	206	189	205	204	200
	VI	220	230	200	175	186	188	182	193	196
	VII	185	221	150	171	160	156	180	162	204
	VIII	177	198	147	175	159	144	209	173	170
	IX	179	177	147	173	168	146	160	141	174
	X	187	176	155	178	173	149	140	136	164
	XI	193	165	162	184	178	147	140	140	157
	XII	198	173	167	177	182	X	142	144	156
Zmiana w %										
	$\frac{XIII\ 2013}{XI\ 2013}$	2,6	4,8	3,1	-3,8	2,2	X	1,4	2,9	-0,6
	$\frac{XII\ 2013}{XII\ 2012}$	-27,5	-32,4	-29,8	-25,3	-23,5	X	-36,0	-37,1	-31,3

Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2011-13; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2013/2014 dobiegła końca, a przerób buraków cukrowych zakończono w ostatnich dniach stycznia 2014 r. Niektóre cukrownie w lutym będą produkowały cukier z nagromadzonego soku gęstego (tzw. „kampania sokowa”). Według GUS produkcja cukru wyniosła w okresie wrzesień-grudzień 1574 tys. ton i była o 4,5% mniejsza niż przed rokiem. Uwzględniając produkcję w styczniu i lutym br. szacuje się, że produkcja w sezonie 2013/2014

wyniesie ok. 1750 tys. ton i będzie o ok. 7,5% mniejsza niż przed rokiem. Głównym powodem spadku produkcji była mniejsza podaż surowca spowodowana o ok. 5% mniejszą powierzchnią uprawy buraków cukrowych. Zbiory i przerób przebiegały w dobrych warunkach pogodowych, które korzystnie wpłynęły na plony i jakość surowca. Według szacunków średni plon wyniósł ok. 600 dt/ha, przy polaryzacji cukru ok. 17,1%.

Produkcja cukru będzie o ok. 345 tys. ton większa od kwoty produkcyjnej i jest to trzecia kampania z rzędu charakteryzująca się dużą produkcją cukru pozakwotowego. Nadwyżki podaży są eksportowane, zużywane na cele niespożywcze lub zaliczane na poczet produkcji kwotowej w kolejnym sezonie. W wyjątkowych sytuacjach Komisja Europejska może zezwolić na sprzedaż części nadwyżek. Działania te prowadzą do spadku podaży, ale nadal jest ona relatywnie duża i wywiera presję na poziom cen.

Popyt na cukier na krajowym rynku wykazuje niewielkie zmiany. W okresie trzech kwartałów 2013 r. miesięczne spożycie cukru w gospodarstwach domowych, bez cukru zawartego w artykułach spożywczych, wyniosło 1,17 kg/osobę, wobec 1,18 kg/osobę w analogicznym okresie 2012 r. Największy spadek konsumpcji wystąpił w rodzinach rolniczych (z 1,82 do 1,69 kg/osobę). Duże spożycie utrzymuje się w gospodarstwach domowych emerytów (1,62 kg/osobę), a najmniejsze w rodzinach osób pracujących na własny rachunek (0,87 kg/osobę). Malejące spożycie w gospodarstwach domowych jest rekompensowane rosnącym zużyciem w przemyśle spożywczym, które w dużym stopniu jest stymulowane produkcją żywności na eksport.

Ceny cukru w kraju spadają, a decyduje o tym duża podaż i spadek cen na świecie. W grudniu br. ceny zbytu cukru dla odbiorców hurtowych spadły o 3,5% do 2,72

zł/kg, a cukru paczkowanego o 6,3% do 2,53 zł/kg. Od początku roku ceny zbytu cukru paczkowanego obniżyły się o 24%, a workowanego o 17%. Średnioroczna cena cukru workach wyniosła 3,07 zł/kg, a paczkowanego 2,94 zł/kg i były one odpowiednio o 6% i 16% niższe niż w 2012 r. Spadek cen zbytu spowoduje pogorszenie wyników finansowych przemysłu cukrowniczego w 2013 r. ale korzystnie wpływa na kosztową konkurencyjność wtórnego przetwórstwa żywności. W grudniu br. średnia cena detaliczna cukru spadła o 3,4% do 3,17 zł/kg, a od początku roku ceny te obniżyły się o 20%. W całym 2013 r. średnia cena detaliczna cukru wyniosła 3,60 zł/kg i była o 9,1% niższa niż przed rokiem

W okresie styczeń-listopad 2013 r. eksport cukru wyniósł 469 tys. ton. Cukier sprzedawano przede wszystkim na rynku unijnym (345 tys. ton), w tym do Niemiec (109 tys. ton), na Słowację (60 tys. ton) i Czech (30 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnie cen ok. 690 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (42 tys. ton), Syrii (13 tys. ton) i Rosji (22 tys. ton). Ceny transakcyjne na rynkach krajów trzecich były niższe o prawie 42% (ok. 402 EUR/tonę). Import cukru wyniósł 186 tys. ton. W okresie od lipca do listopada br. import ten wynosił zaledwie ok. 8 tys. ton miesięcznie, gdyż koncerny zakończyły rafinację i przygotowywały się, a następnie rozpoczęły kampanię cukrowniczą. Największe ilości cukru sprowadzono z Brazylii (50 tys. ton), Kuby (28 tys. ton), Sudanu (27 tys. ton) i Mozambiku (19 tys. ton). Z krajów trzecich cukier importowano po 564 EUR/tonę. Import z UE-27 był niewielki 45 tys. ton, ale ceny transakcyjne były wysokie 684 EUR/tonę.

W styczniu 2014 r. ceny cukru na rynku światowym znacząco spadły, a zdecydowała o tym duża podaż. Według F.O. Licht's i ERS USDA światowa produkcja w sezonie 2013/2014 była o 1% niższa, ale wielu dużych producentów zmniejszyła nagromadzone zapasy z poprzednich sezonów. Ceny cukru surowego spadły do 330 USD/tonę, a cukru białego do 410 USD/tonę. Poziom cen jest najniższy od połowy 2009 r. i ceny te nie pokrywają kosztów produkcji cukru buraczanego i trzcinowego w niektórych regionach świata. Kontrakty terminowe na 2014 r. oraz pierwsze miesiące 2015 r. wskazują, że ceny cukru białego utrzymają się na poziomie ok. 420 USD/tonę.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2011	XI	663,06	794,50	538,38	722,44	748,36	673,11
	XII	737,19	773,03	669,49	697,50	698,56	696,09
2012	I	646,10	776,54	492,89	861,62	871,81	824,41
	II	617,51	772,48	497,14	777,93	823,08	713,27
	III	704,49	800,28	488,41	640,33	809,45	813,60
	IV	715,15	820,95	482,25	646,18	835,37	612,77
	V	661,80	828,09	475,14	736,79	879,74	708,48
	VI	649,73	793,88	448,22	776,22	865,11	754,23
	VII	619,54	783,12	466,39	595,69	817,16	582,49
	VIII	659,44	809,27	496,03	443,15	799,28	420,98
	IX	702,19	798,31	470,50	725,28	786,64	578,12
	X	692,06	788,17	457,59	709,18	757,02	624,32
	XI	620,54	776,91	452,09	693,55	711,13	651,18
	XII	589,95	748,31	453,45	695,49	744,75	649,18
2013	I	696,34	761,95	394,12	697,03	1068,26	683,28
	II	629,25	750,97	390,40	681,62	858,98	588,82
	III	608,95	736,46	408,81	661,61	824,68	576,02
	IV	661,32	742,16	421,84	644,49	736,06	634,00
	V	653,98	752,00	426,87	596,83	839,88	577,21
	VI	624,28	726,72	414,51	425,38	818,13	401,06
	VII	628,47	698,55	407,88	605,98	618,94	585,91
	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
		558,04	6940,00	377,35	624,84	619,59	651,41

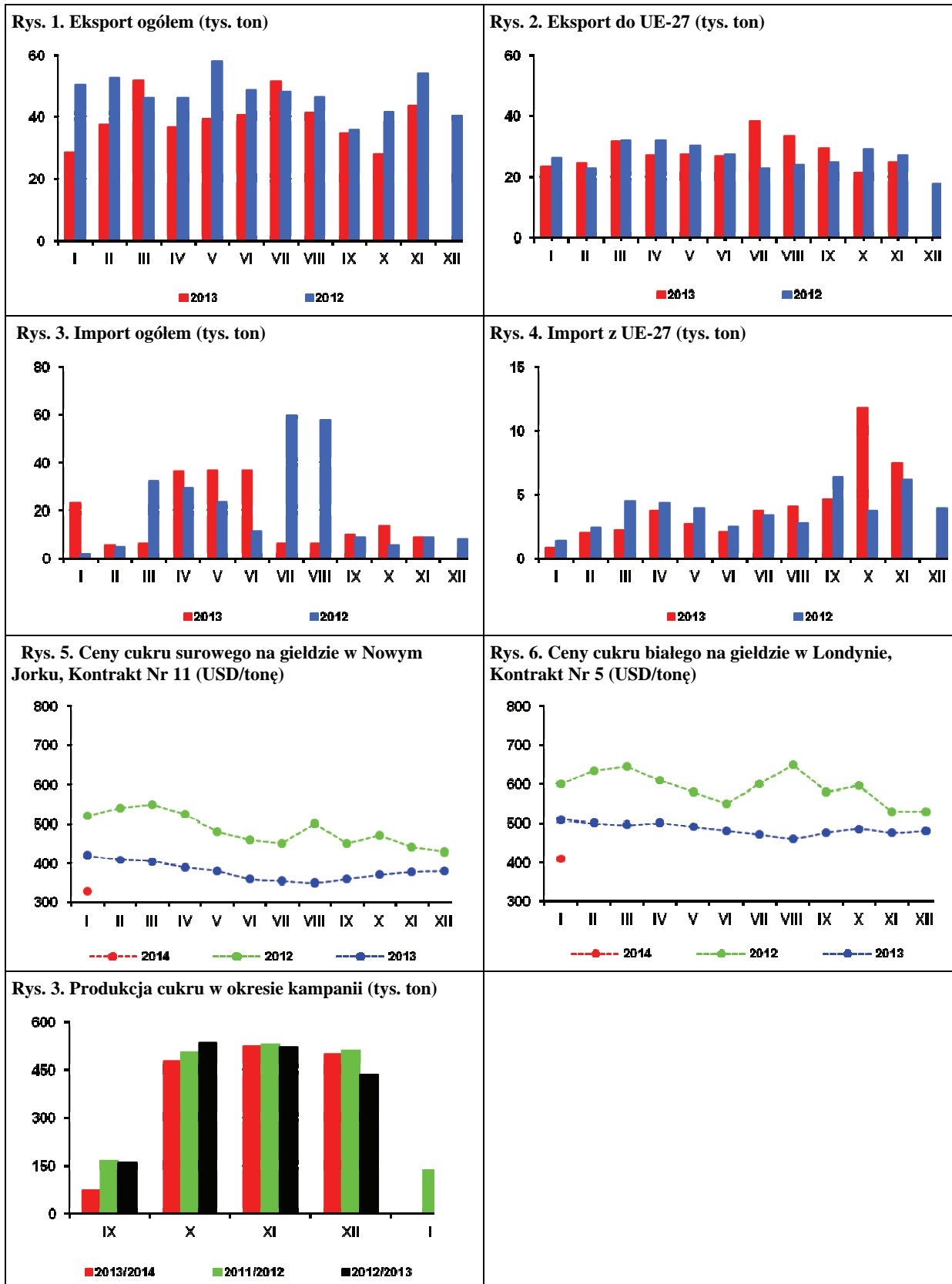
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		Workowany	paczkowany		
2011	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93
2013	I	3,27	3,33	1,67	3,92
	II	3,25	3,32	1,69	3,86
	III	3,24	3,29	1,68	3,83
	IV	3,23	3,25	1,67	3,81
	V	3,16	3,17	1,73	3,78
	VI	3,09	2,29	1,73	3,72
	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17

^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Światowa produkcja 7 najważniejszych nasion i owoców roślin oleistych wzrosła wg najnowszych szacunków Oil World do rekordowego poziomu 490,9 mln ton, z 458,9 mln ton w sezonie poprzednim i 434,6 mln ton przed dwoma sezonami. W ciągu miesiąca globalne szacunki produkcji nasion oleistych zwiększono o 1,9 mln ton. Oczekuje się, że światowe zużycie nasion oleistych wzrosło o 4,4% do 470,9 mln ton, a więc mniej niż ich produkcja. W rezultacie zapasy na koniec sezonu będą bardzo wysokie i wyniosą 95,4 mln ton, wobec 75,4 mln ton przed rokiem i 67,7 mln ton przed dwoma sezonami. Poprawa relacji podaży-popytu na światowym rynku nasion oleistych i produktów ich przerobu przyczyni się do spadku ich cen. Według grudniowej oceny Oil World przeciętna cena rzepaku w sezonie 2013/14 obniżyła się o 19% do 500 USD/tonę, oleju rzepakowego o 12% do 1025 USD/tonę, a śrutę rzepakową o 21% do 293 USD/tonę.

W grudniu 2013 r. przeciętna cena rzepaku w portach europejskich wyniosła 512 USD/tonę (cif Hamburg) i była o 3 USD/tonę (o 0,6%) wyższa niż przed miesiącem, ale o 111 EUR (o 17,8%) niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1012 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 13 USD/tonę (o 1,3%) tańszy niż przed miesiącem i o 178 USD/tonę (o 15,0%) tańszy niż przed rokiem. Cena śrutę rzepakową wyniosła 336 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 20 USD/tonę (o 6,3%) wyższa niż przed miesiącem, ale o 63 USD/tonę (o 15,8%) niższa niż przed rokiem. W skali całego roku ceny rzepaku i oleju rzepakowego zmalały odpowiednio do 551 i 1082 USD/tonę, tj. o 11,6 i 12,7% w porównaniu z rokiem poprzednim, a ceny śrutę rzepakową wzrosły o 2,4% do 339 USD/tonę.

Na rynku krajowym w styczniu 2014 r. ceny rzepaku i produktów jego przerobu były niższe niż przed miesiącem. Za rzepak płacono średnio 1493 zł/tonę, tj. o 2,5% mniej. Cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego zmalała o 3,5% do 3285 zł/tonę, a śrutę rzepakową o 0,8% do 903 zł/tonę. W relacji do stycznia 2013 r. ceny rzepaku, oleju i śrutę rzepakową były niższe odpowiednio o 25,6%, 20,8% i 18,5%.

Krajowy przerób rzepaku w 2013 r. był znacznie większy niż w roku poprzednim. W okresie jedenastu miesięcy ubiegłego roku duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 870 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 44% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Od sierpnia przerób rzepaku przekracza 100 tys. ton, podczas gdy w pierwszych siedmiu miesiącach ubiegłego roku wahał się od 47 do 76 tys. ton. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego w tych zakładach wyniosła 591 tys. ton i była o 18% większa,

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

z tego na cele spożywcze zwiększyła się o 14% do 401 tys. ton, a na cele techniczne o 27% do 190 tys. ton. Wzrosła też produkcja margaryn o 4% do 391 tys. ton.

Eksport i import surowców i produktów oleistych w listopadzie 2013 r. był mniejszy niż w poprzednim miesiącu. Większy był tylko eksport śrut oleistych. Od stycznia do listopada 2013 r. wywieziono: 719 tys. ton nasion oleistych, w tym 700 tys. ton rzepaku (prawie 3 razy więcej niż w tym samym okresie 2012 r.), 327 tys. ton olejów roślinnych, w tym 311 tys. ton oleju rzepakowego (o 90% więcej), 601 tys. ton śrut oleistych, w tym 510 tys. ton śrutę rzepakową (o 3% więcej) i 121 tys. ton margaryn (o 3% mniej). Przywieziono: 2644 tys. ton śrut oleistych (o 19% mniej niż w pierwszych jedenastu miesiącach 2012 r.), 476 tys. ton olejów roślinnych (o 4% mniej), 376 tys. ton nasion oleistych (o 37% mniej), w tym 216 tys. ton rzepaku (o 53% mniej) oraz 86 tys. ton margaryn (o 20% mniej). Wpływy z eksportu surowców i produktów oleistych w pierwszych jedenastu miesiącach 2013 r. wyniosły 885 mln EUR i były o 48% większe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a wydatki na ich import obniżyły się o 13% do 1663 mln EUR.

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych rosły w 2013 r. znacznie wolniej niż w dwóch poprzednich latach. Na rynku olejów roślinnych przeważały spadki cen, przy powolnym wzroście cen margaryn. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych był w 2013 r. o 0,8% wyższy niż w poprzednim roku. Tłuszcze roślinne podrożały o 1,2 pkt. proc. mniej niż cała żywność łącznie z napojami bezalkoholowymi, w tym o 3,0 pkt. proc. mniej niż tłuszcze zwierzęce. Margaryny podrożały zdecydowanie mniej niż masło, a oleje roślinne mniej niż „pozostałe tłuszcze zwierzęce” (ślonina, smalec). Ceny margaryn wzrosły średnio o 0,2%, a masła o 4,2%. Oleje roślinne podrożały o 1,4%, a „pozostałe tłuszcze zwierzęce” o 1,9%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	515 142	182 015	1028639	26,70	26,2	67,6
2012 I-XII	831 800	538 233	208 585	1161448	30,14	25,1	71,6
2012 XI	67 663	48 418	34 652	81 429	2,11	51,2	83,1
XII	69 431	41 981	18 358	93 054	2,41	26,4	74,6
2013 I	73 438	44 357	17 794	100 001	2,60	24,2	73,4
II	65 496	35 204	16 724	83 976	2,18	25,5	78,0
III	75 774	42 780	22 343	96 211	2,50	29,5	78,8
IV	66 550	45 287	23 664	88 173	2,29	35,6	75,5
V	47 197	42 635	24 514	65 318	1,70	51,9	72,3
VI	65 470	37 665	31 229	71 906	1,87	47,7	91,0
VII	53 703	46 794	33 912	66 585	1,73	63,1	80,7
VIII	108 423	42 591	39 396	111 618	2,90	36,3	97,1
IX	104 246	43 217	38 185	109 278	2,84	36,6	95,4
X	108 564	53 169	44 369	117 364	3,05	40,9	92,5
XI	100 958	42 017	35 093	107 882	2,80	34,8	93,6
Zmiany w %							
<u>XI 2013</u> X 2012	-7,0	-21,0	-20,9	-8,1	-8,2	x	x
<u>XI 2013</u> XI 2012	49,2	-13,2	1,3	32,5	32,7	x	x
<u>XI 2013</u> XII 2012	45,4	0,1	91,2	15,9	16,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	85 490	164 628	616 374	16,00	23,7	112,8
2012 I-XII	831 800	102 196	180 949	753 047	19,54	21,8	110,5
2012 XI	67 663	9 115	32 769	44 009	1,14	48,4	153,7
XII	69 431	7 215	17 223	59 423	1,54	24,8	116,8
2013 I	73 438	8 124	15 151	66 411	1,72	20,6	110,6
II	65 496	8 011	14 567	58 940	1,53	22,2	111,1
III	75 774	7 203	21 173	61 804	1,60	27,9	122,6
IV	66 550	6 871	22 308	51 113	1,33	33,5	130,2
V	47 197	6 494	23 335	30 356	0,79	49,4	155,5
VI	65 470	4 528	29 634	40 364	1,05	45,3	162,2
VII	53 703	5 194	32 904	25 993	0,67	61,3	206,6
VIII	108 423	4 924	38 566	74 781	1,94	35,6	145,0
IX	104 246	8 624	37 126	75 744	1,97	35,6	137,6
X	108 564	9 085	42 876	74 773	1,94	39,5	145,2
XI	100 958	3 653	33 677	70 934	1,84	33,4	142,3
Zmiany w %							
<u>XI 2013</u> X 2012	-7,0	-59,8	-21,5	-5,1	-5,2	x	x
<u>XI 2013</u> XI 2012	49,2	-59,9	2,8	61,2	61,4	x	x
<u>XI 2013</u> XII 2012	45,4	-49,4	95,5	19,4	19,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	2 950 882	505 004	3 489 146	48,4	29,9
2012 I-XII	1 247 700	3 566 372	667 354	4 146 718	53,5	30,1
2012 XI	101 495	353 160	55 076	399 579	54,3	25,4
XII	104 147	301 718	82 781	323 084	79,5	32,2
2013 I	110 157	202 222	43 853	268 526	39,8	41,0
II	98 244	294 085	50 247	342 082	51,1	28,7
III	113 661	219 741	70 156	263 246	61,7	43,2
IV	99 825	271 904	54 024	317 705	54,1	31,4
V	70 796	180 647	21 825	229 618	30,8	30,8
VI	98 205	264 892	33 505	329 592	34,1	29,8
VII	80 555	292 641	31 862	341 334	39,6	23,6
VIII	162 635	169 491	69 179	262 947	42,5	61,9
IX	156 369	255 063	71 349	340 083	45,6	46,0
X	162 846	238 045	93 239	307 652	57,3	52,9
XI	151 437	255 336	61 832	344 941	40,8	43,9
Zmiany w %						
<u>XI 2013</u> <u>X 2012</u>	-7,0	7,3	-33,7	12,1	x	x
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>	49,2	-27,7	12,3	-13,7	x	x
<u>XI 2013</u> <u>XII 2012</u>	45,4	-15,4	-25,3	6,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	15 309	440 599	617 978	42,2	168,8
2012 I-XII	1 247 700	23 801	573 713	697 788	46,0	178,8
2012 XI	101 495	1 707	48 034	55 168	47,3	184,0
XII	104 147	2 995	75 624	31 518	72,6	330,4
2013 I	110 157	3 705	35 371	78 491	32,1	140,3
II	98 244	3 012	42 727	58 529	43,5	167,9
III	113 661	1 764	55 597	59 828	48,9	190,0
IV	99 825	2 173	40 331	61 667	40,4	161,9
V	70 796	2 933	8 043	65 686	11,4	107,8
VI	98 205	25 536	24 481	99 260	24,9	98,9
VII	80 555	3385	26 694	57 246	33,1	140,7
VIII	162 635	3 093	65 040	100 688	40,0	161,5
IX	156 369	5 153	68 266	93 256	43,7	167,7
X	162 846	3 099	88 578	77 367	54,4	210,5
XI	151 437	2 428	55 242	98 623	36,5	153,6
Zmiany w %						
<u>XI 2013</u> <u>X 2012</u>	-7,0	-21,7	-37,6	27,5	x	x
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>	49,2	42,2	15,0	78,8	x	x
<u>XI 2013</u> <u>XII 2012</u>	45,4	-18,9	-27,0	212,9	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,01	32,3	114,4
2012 I-XII	442 290	115 633	134 502	423 421	10,99	30,4	104,5
2012 XI	40 236	11 367	14 672	36 931	0,96	36,5	108,9
XII	28 713	7 345	9 436	26 622	0,69	32,9	107,9
2013 I	32 114	7 034	9 985	29 163	0,76	31,1	110,1
II	35 370	7 701	10 462	32 609	0,85	29,6	108,5
III	36 367	8 973	9 705	35 635	0,92	26,7	102,1
IV	33 002	7 720	9 621	31 101	0,81	29,2	106,1
V	31 936	6 781	9 533	29 184	0,76	29,9	109,4
VI	35 856	6 573	11 067	31 362	0,81	30,9	114,3
VII	29 676	7 417	8 673	28 420	0,74	29,2	104,4
VIII	35 649	7 789	10 203	33 235	0,86	28,6	107,3
IX	36 865	8 307	12 597	32 575	0,85	34,2	113,2
X	44 733	10 055	14 947	39 841	1,03	33,4	112,3
XI	39 085	7 811	13 974	32 922	0,85	35,8	118,7
Zmiany w %							
<u>XI 2013</u> X 2012	-12,6	-22,3	-6,5	-17,4	-17,5	x	x
<u>XI 2013</u> XI 2012	-9,5	-31,3	-4,8	-10,9	-11,5	x	x
<u>XI 2013</u> XII 2012	36,1	6,3	48,1	23,7	23,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
2012 I-XII	1981,1	893,4	2,22
2012 XII	2007,0	1016,8	1,97
2013 I	2006,0	1025,0	1,96
II	1982,0	1021,3	1,94
III	1986,0	979,4	2,03
IV	1980,0	972,5	2,04
V	1979,0	955,0	2,07
VI	1991,0	896,7	2,22
VII	1388,2	806,2	1,72
VIII	1400,9	648,6	2,16
IX	1551,4	704,7	2,20
X	1522,0	734,2	2,07
XI	1519,0	742,1	2,05
XII	1531,0	760,5	2,01
Zmiany w %			
<u>XII 2013</u> XI 2013	0,8	2,5	x
<u>XII 2013</u> XII 2012	-23,7	-25,2	x
<u>I-XII 2012</u> I-XII 2011	7,7	8,8	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

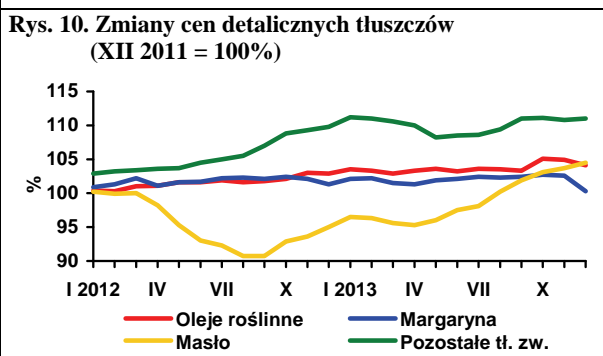
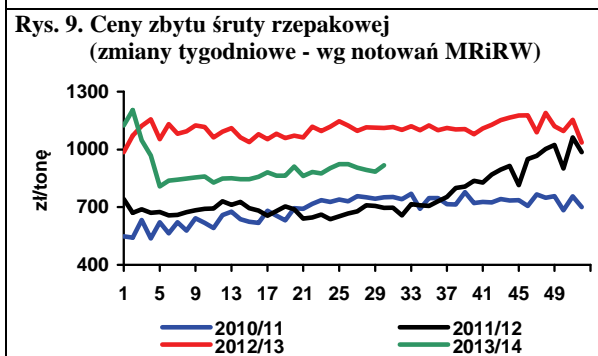
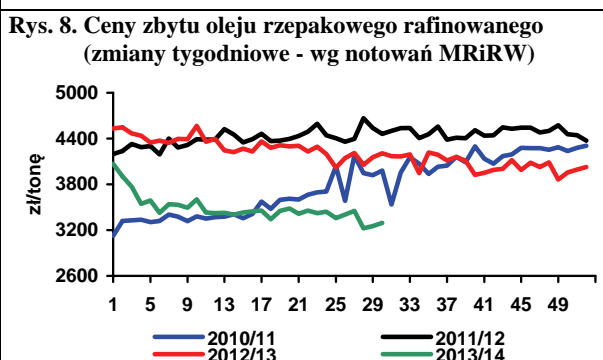
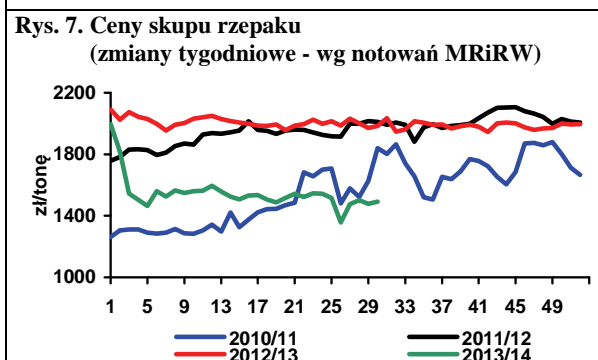
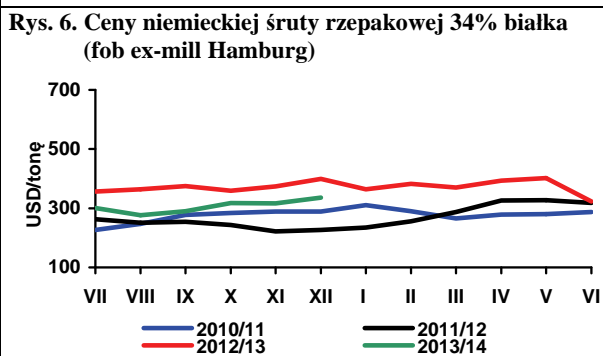
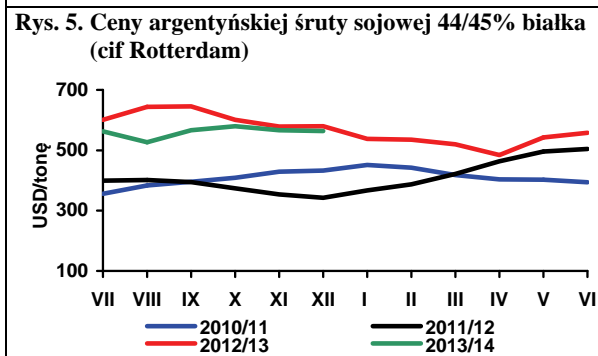
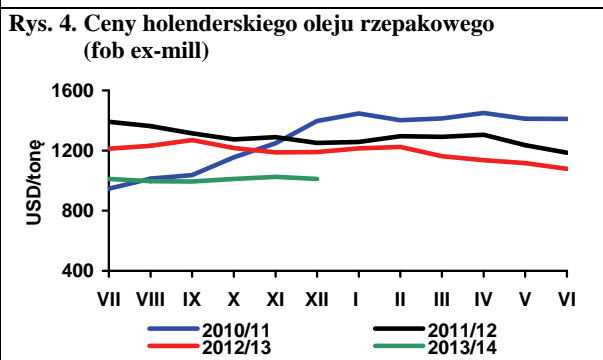
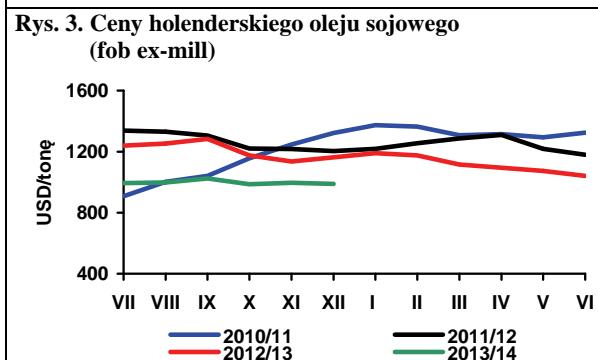
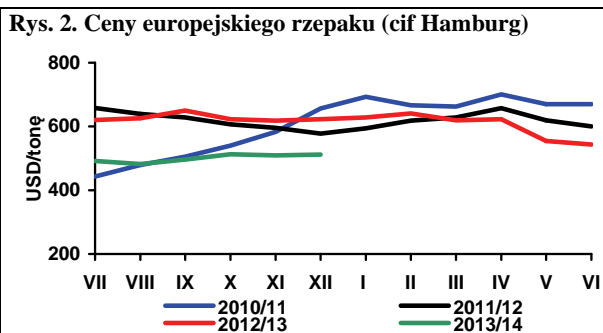
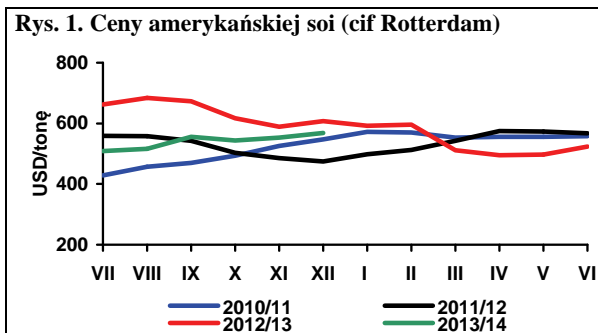
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	6,98	14,15	21,55	7,96
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2012 XII	5,40	7,29	16,49	6,57	6,98	14,20	21,45	8,16
2013 I	5,16	7,19	16,14	6,51	7,01	14,18	21,80	8,12
II	5,39	7,13	15,83	6,47	6,95	14,05	21,75	7,96
III	5,25	7,06	15,85	6,44	6,90	14,05	21,55	7,96
IV	5,13	7,14	16,02	6,4	6,90	14,00	21,55	7,92
V	5,36	7,20	16,55	6,35	6,90	14,05	21,70	7,84
VI	5,35	7,10	16,91	6,30	6,86	14,03	22,05	7,84
VII	5,25	7,21	17,57	6,25	6,92	14,08	22,25	7,80
VIII	5,23	7,24	17,93	6,28	6,91	14,10	22,70	7,80
IX	5,17	7,27	18,3	6,29	6,91	13,93	23,10	7,88
X	5,14	7,19	18,46	6,30	6,84	13,93	23,35	7,88
XI	5,05	7,11	18,47	6,28	6,72	13,95	23,50	7,92
XII	5,09	7,09	18,77	6,28	6,58	13,93	23,70	7,88
Zmiany w %								
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	0,8	-0,3	1,6	0,0	-2,1	-0,2	0,9	-0,5
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	-5,7	-2,7	13,8	-4,4	-5,7	-1,9	10,5	-3,4
<u>I-XII 2013</u> <u>I-XII 2012</u>	-5,2	-1,5	8,0	-2,4	-1,9	-0,9	3,9	-0,5

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Ceny ziemniaków w Europie Zachodniej, z wyjątkiem Niemiec, w ostatnich tygodniach wyraźnie się obniżyły i na przełomie stycznia i lutego były o 30-50% niższe w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. W Belgii ceny najbardziej popularnej odmiany Bintje oscylują ok. 100 EUR/t, wobec 200 EUR przed rokiem. W Holandii ceny w zależności od asortymentu wynoszą: ziemniaki do przetwórstwa 110-140 EUR/t, do gotowania 180-230 EUR/t, na eksport 170-200 EUR/t. Jest to jednak poziom o 20-30% niższy niż przed rokiem. W Wlk. Brytanii ceny ziemniaków spadły do ok. 180 EUR/t, podczas gdy roku temu przekraczały 350 EUR/t. We Francji ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji, w zależności od odmiany i wielkości opakowania (5, 10, 25 kg) wynoszą 155-255 EUR/t. Ceny ziemniaków umytych, w opakowaniach do sprzedaży detalicznej (2,5 kg) odmian Agata i Charlotte, osiągają cenę ponad 400 EUR/t. Obecnie ceny ziemniaków we Francji, w porównaniu z okresem sprzed roku, są niższe o 20-30%. W Niemczech, z powodu dużego spadku zbiorów, ceny ziemniaków nadal są bardzo wysokie, chociaż w ostatnich tygodniach ich poziom nieznacznie się obniżył. W końcu stycznia ceny ziemniaków do gotowania, wynosiły 242-254 EUR/t i były o ok. 40% wyższe niż przed rokiem. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na frytki i chipsy są natomiast o 25-30% niższe niż w analogicznym okresie 2013 r. i wynoszą 130-150 EUR/t.

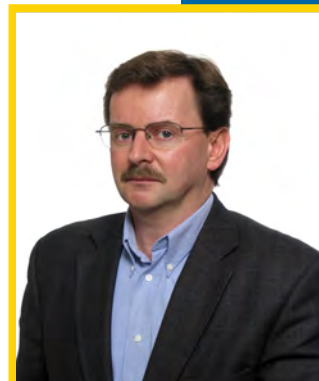
W ostatnim okresie w Polsce miał miejsce nieznaczny sezonowy wzrost cen ziemniaków. Średni poziom cen w sprzedaży targowiskowej nieznacznie przekracza 120 zł/dt, a na giełdach towarowych 100 zł/dt. Ceny płacone bezpośrednio producentom, w tzw. dużym hurcie, wynoszą 80-90 zł/dt.

Zmiany cen przetworów ziemniaczanych, ze względu na stosunkowo niewielki udział kosztów surowca w cenie finalnej, w niewielkim stopniu zależą od wahań cen ziemniaków i w ostatnich latach rosły w tempie zbliżonym do poziomu inflacji. W 2013 r. wzrosły one średnio o 2-3%, z wyjątkiem cen frytek, które obniżyły się o 3%. Ceny zbytu skrobi ziemniaczanej w 2013 r. wyniosły 2,43 zł/kg, wobec 2,38 zł/kg w 2012 r. i 2,70 zł/kg dwa lata wstecz. Cena detaliczna mąki ziemniaczanej w 2013 r. wyniosła 5,33 zł/kg, wobec 6,01 zł/kg i 6,69 zł/kg rok i dwa lata wstecz. W pierwszym półroczu 2014 r. ceny zbytu tego produktu powinny ustabilizować się na poziomie ok. 2,5-2,6 zł/kg, a ceny detaliczne prawdopodobnie spadną poniżej 5 zł/kg.

W okresie styczeń-listopad 2013 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 160,8 tys. ton, wobec 141,5 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku i 125,0 tys. ton dwa lata wstecz. W eksporcie chipsów zanotowano natomiast spadek, z 28,7 do 26,7 tys. ton. Eksport suszu był w tym czasie niższy o 1,5 tys. ton i wyniósł 15,0 tys. ton. Obniżyła się również, sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi ziemniaczanej (z 66,5 do 57,3 tys. ton) oraz syropów skrobiowych (38,8 tys. ton). W następnych miesiącach przypuszczalnie utrzyma się większy eksport frytek, natomiast zmaleje wywóz skrobi i produktów skrobiowych.

Import frytek w ciągu jedenastu miesięcy 2013 r. wyniósł 42,2 tys. ton, wobec 33,0 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Import chipsów był podobny jak przed rokiem (7,8 tys. ton). Zanotowano wzrost importu skrobi nieprzetworzonej, przy ograniczonym przywozie syropów skrobiowych i skrobi modyfikowanych. W pierwszych jedenastu miesiącach 2013 r. sprowadzono 210 tys. ton syropów skrobiowych i 78 tys. ton modyfikatorów wobec odpowiednio: 239 i 83 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Import skrobi nieprzetworzonych wyniósł 107 tys. ton, wobec 78 tys. ton w porównywalnym okresie 2012 r.

Białoruś od 1 lutego 2013 r. wprowadziła tymczasowy zakaz importu ziemniaków z krajów Unii Europejskiej. Podobne embargo w lipcu ubiegłego roku wprowadziła również Rosja. Zarówno Białoruś, jak i Rosja zakaz ten tłumaczą niespełnianiem przez kraje UE wymogów i standardów fitosanitarnych, jakie obowiązują w międzynarodowym obrocie ziemniakami. Dla Polski taki zakaz ma stosunkowo niewielkie znaczenie, gdyż skala eksportu ziemniaków do Rosji i do Białorusi jest niewielka. W ciągu 11 miesięcy 2013 eksport ziemniaków z Polski wyniósł ok. 40 tys. ton, z tego sprzedaż do Rosji i do Białorusi wyniosła po ok. 1,4 tys. ton do każdego z tych krajów. W ubiegłym roku największym odbiorcą polskich ziemniaków była Rumunia, gdzie wyeksportowano 18,6 tys. ton, z tego 15,5 tys. ton w I półroczu 2013 r. Znacząca była też sprzedaż do Mołdawii (10,4 tys. ton).

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
I	.	.	.	31 700	-	-	-	777
II	.	.	.	59 000	-	-	-	-
III	.	.	.	52 200	-	-	-	-
IV	79 400	36 000	45 700	77 400	-	-	-	-
V	41 000	36 900	48 500	68 000	-	-	-	-
VI	35 600	12 700	41 700	42 800	-	-	-	-
VII	29 100	26 500	37 700	43 500	-	-	-	-
VIII	45 500	61 800	88 700	78 100	117	910	3 520	1 463
IX	149 000	289 100	282 800	225 100	12 923	35 524	36 492	27 800
X	297 900	302 700	324 000	328 200	32 774	42 123	47 238	43 925
XI	166 200	183 100	207 700	172 100	15 603	28 881	32 663	21 775
XII	70 400	69 200	72 400	77 900	16	5 506	7 513	
RAZEM	609 100 ^a	932 400 ^a	1 013 300 ^a	924 900 ^a	61 433	112 944	127 426	95 740

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XI	1 912	2 635	35 412	57 322	17 123	38 842	15 424	160 803	26 742	14 973
2012 I	13	385	587	4 495	1 841	3 351	843	10 632	2 283	1 552
II	13	371	741	5 018	1 060	3 168	912	9 877	3 509	2 265
III	174	700	5 576	5 039	1 220	4 151	1 318	11 600	2 772	1 506
IV	51	994	3 290	3 808	1 332	3 413	1 253	10 725	3 097	1 230
V	138	1	665	4 233	1 028	3 393	1 306	13 265	2 263	1 519
VI	365	1	1 263	3 978	942	3 647	1 248	13 363	2 507	1 783
VII	143	1	1 193	3 236	326	3 598	1 469	14 551	2 837	1 212
VIII	183	0	3 870	7 346	373	3 867	1 314	16 834	2 807	1 009
IX	412	1	8 322	7 542	331	3 660	1 422	15 048	2 501	1 257
X	122	1	10 463	9 816	504	3 745	1 506	13 744	2 225	1 424
XI	309	1	6 502	12 016	559	2 919	1 327	11 879	1 936	1 706
XII	100	0	3 603	5 806	400	2 281	1 071	12 090	1 992	1 527
2013 I	106	359	4 385	3 221	1 289	3 010	982	11 932	1 822	1 437
II	127	704	4 473	3 992	1 546	2 836	1 089	10 476	2 169	1 612
III	277	855	5 057	4 013	1 588	4 098	1 033	12 953	2 610	1 395
IV	306	332	7 269	4 624	1 639	3 634	1 740	15 029	2 371	1 577
V	288	363	3 365	3 657	1 624	3 636	1 871	13 955	2 521	1 482
VI	402	0	3 708	4 367	2 717	3 456	1 674	14 995	2 725	1 066
VII	135	0	487	6 317	1 410	3 063	2 053	18 497	3 083	831
VIII	44	0	358	5 481	1 594	3 549	1 430	18 170	2 723	756
IX	118	0	757	6 173	1 393	3 457	1 083	14 836	1 810	1 102
X	74	0	1 965	9 295	1 193	4 298	1 487	15 682	2 575	2 101
XI	34	23	3 587	6 182	1 130	3 806	981	14 280	2 331	1 615

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013 I-XI	31 539	17 452	44 959	10 764	95 868	209 676	77 985	42 213	7 834	2 873
2012 I	130	163	789	942	6 852	21 249	6 725	2 815	259	213
II	569	343	3 860	1 101	4 933	19 141	7 304	3 037	226	221
III	2 323	6 368	8 069	1 055	5 462	27 497	8 305	3 060	958	382
IV	4 682	6 094	9 529	1 203	6 659	21 627	7 437	3 299	859	158
V	21 399	1 023	27 201	1 414	6 505	24 879	7 354	3 602	763	258
VI	5 797	313	16 128	987	6 189	23 007	7 896	3 408	791	173
VII	58	0	4 770	1 711	5 285	18 634	6 699	2 526	667	161
VIII	3	0	2 036	386	5 773	22 154	7 738	2 983	897	279
IX	4	0	51	898	6 175	16 948	7 353	2 519	836	227
X	42	28	144	545	6 396	20 259	7 956	3 061	724	181
XI	82	183	1 488	702	6 789	24 025	8 302	2 645	948	179
XII	581	202	2 041	523	5 899	17 875	7 201	2 350	902	229
2013 I	83	212	2 198	891	7 767	20 122	7 044	2 562	632	125
II	472	241	2 649	934	7 678	22 149	7 453	2 711	775	433
III	1 564	3 028	2 824	983	9 611	20 897	7 664	3 474	858	470
IV	4 202	10 917	4 465	1 223	9 473	16 174	7 251	3 670	853	208
V	17 679	2 687	10 579	505	8 043	19 267	7 169	4 241	899	225
VI	7 451	15	9 499	632	9 628	19 586	7 613	4 160	537	194
VII	6	0	3 427	666	8 341	19 459	7 626	3 487	620	284
VIII	3	0	550	660	8 996	19 947	6 843	3 682	729	182
IX	13	0	819	732	8 572	17 424	6 397	5 261	669	248
X	7	0	3 872	1 201	8 323	18 172	6 742	4 659	738	173
XI	58	352	4 077	2 339	9 438	16 480	6 183	4 306	526	331

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	XII	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2012	2013	2013	2013	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	40,1	33,6	35,4	50,4	125,7	142,4
	targowiskowa	69,6	118,0	118,1	121,3	174,3	102,7
	detaliczna (zł/kg)	0,91	1,44	1,47	1,52	167,0	103,4
	importowa	138,7	100,3	113,3	.	85,8	113,0
	eksportowa	51,4	81,4	59,2	.	161,4	72,7
Relacje cen	skup / targowisko	0,58	0,28	0,30	0,42	72,1	138,6
	targowisko / detal	0,76	0,82	0,80	0,80	104,3	99,3
	skup / detal	0,44	0,23	0,24	0,33	75,2	137,7
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,44	2,51	2,66	2,64	108,2	99,2
	detaliczna (zł/kg)	5,58	5,15	5,09	5,05	90,5	99,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,94	8,94	8,96	9,06	101,3	101,1
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	35,60	35,90	35,90	103,8	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,58	9,94	9,94	9,98	104,2	100,4

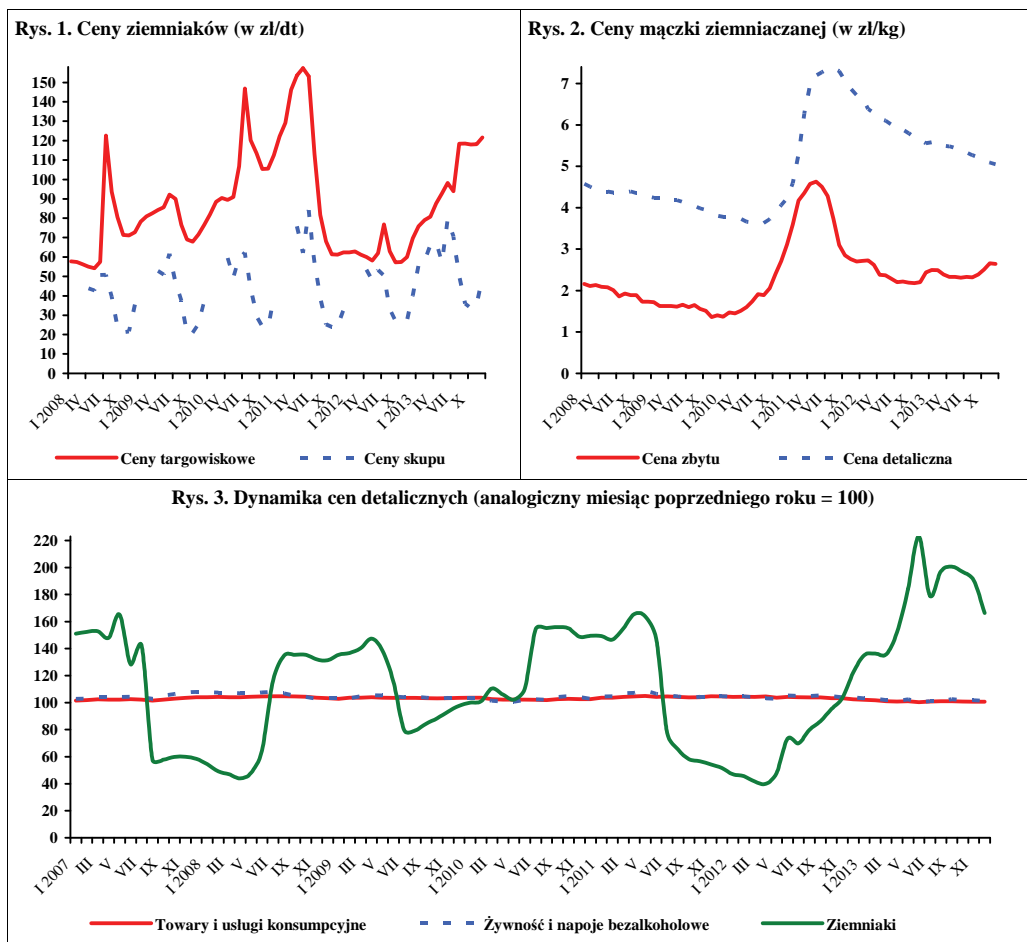
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2012		2013		wsk. zmian cen	
		grudzień	październik	listopad	grudzień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	72,2	131,6	130,1	133,8	185,3	102,8
2	Kujawsko-pomorskie	70,3	111,8	115,0	116,8	166,0	101,5
3	Lubelskie	61,8	104,5	108,6	109,9	177,8	101,2
4	Lubuskie	83,7	127,4	132,3	140,4	167,8	106,1
5	Łódzkie	65,6	111,2	115,8	114,4	174,4	98,8
6	Małopolskie	69,4	109,3	111,4	113,6	163,7	101,9
7	Mazowieckie	66,3	129,8	123,5	128,9	194,6	104,4
8	Opolskie	77,5	133,7	129,6	138,0	178,0	106,5
9	Podkarpackie	73,1	117,9	118,7	125,3	171,5	105,6
10	Podlaskie	55,8	111,1	110,4	115,9	207,7	105,0
11	Pomorskie	79,0	118,4	123,4	117,8	149,2	95,4
12	Śląskie	80,6	124,4	124,6	123,1	152,7	98,8
13	Świętokrzyskie	57,3	105,5	98,0	102,3	178,4	104,3
14	Warmińsko-mazurskie	77,2	134,7	126,7	140,0	181,3	110,5
15	Wielkopolskie	66,7	114,8	117,0	118,1	176,9	100,9
16	Zachodniopomorskie	78,3	118,1	124,7	124,6	159,2	99,9
maksimum		83,7	134,7	132,3	140,4	x	
minimum		55,8	104,5	98,0	102,3		
różnica w %		49,8	28,9	35,0	37,3		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W styczniu 2014 r., w porównaniu z grudniem ub.r., w skupie na rynek produktów świeżych niższe były jedynie ceny buraków ćwikłowych (o 4%) i cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 7%). Wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 19%) i marchwi (o 12%). W zakładach przetwórczych obniżyły się ceny skupu cebuli obieranej (o 9%) i kapusty białej (o 2%). Wzrosły ceny skupu buraków (o 15%), a na poziomie zbliżonym do ubiegłego miesiąca utrzymywały się ceny kapusty białej. W firmach skupujących warzywa na eksport większość cen gatunków warzyw wzrosła. Do warzyw, których ceny wzrosły należały: kapusta pekińska (o 49%), marchew (o 5%), kapusta biała (o 4%), pietruszka (o 3%), buraki ćwikłowe (o 2%), cebula (o 1%) i pory (o 1%). Stabilne były ceny kapusty czerwonej i selerów. W handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków spod osłon (o 94%), buraków ćwikłowych (o 6%), marchwi (o 5%) i kapusty białej (o 2%).

W relacji do grudnia ub.r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie podrożała większość warzyw, a najbardziej: cebula (o 36-83% w zależności od kierunku zagospodarowania), buraki (o 21-58%), kapusta biała (o 27-45%) i kapusta czerwona przeznaczona na eksport (o 100%). W dostawach na eksport stabilne były ceny porów, a obniżyły się ceny selerów (o 4%). Na rynkach hurtowych podrożała większość gatunków warzyw, przy czym najbardziej: cebula (o 67%), kapusta biała (o 60%) i buraki ćwikłowe (o 50%). Odnotowano jedynie spadek cen hurtowych marchwi (o 1%).

W grudniu 2013r., w porównaniu z listopadem 2012r., stwierdzono spadek cen detalicznych: porów (o 3%), selerów (o 2%) i marchwi (o 1%). Wzrosły natomiast ceny detaliczne pomidorów (o 33%), kalafiorów (o 45%) i papryki (o 21%). W cenach detalicznych przetworów warzywnych nie odnotowano istotnych zmian.

W relacji do cen detalicznych z grudnia 2012 r. najbardziej wzrosły ceny: kapusty białej (o 41%), kalafiorów (o 43%), cebuli (o 46%), buraków ćwikłowych (o 32%) i marchwi (o 7%). Potaniały jedynie w niewielkim stopniu papryki (o 9%) i pory (o 1%). Wśród przetworów warzywnych zmiany cen przetworów warzywnych nie przekraczały 4%.

W listopadzie ub.r., w stosunku do analogicznego okresu w 2012 r., w średnich i dużych zakładach prze-

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

twórczych wyprodukowano mniej i konserw warzywnych (o 33%), a więcej soku pomidorowego (o 23%), warzyw mrożonych (o 17%) i marynat (o 2%).

W listopadzie 2013 r. eksport warzyw świeżych wyniósł 34,3 tys. t, a jego wartość 18,1 mln EUR. W porównaniu z listopadem 2012 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych zmalał o 4%, a jego wartość wzrosła o 19%. Do spadku eksportu przyczyniła się niższa niż rok temu sprzedaż: cebuli (o 52%) i kapusty (o 31%). W tym okresie wyeksportowano 55,6 tys. t przetworów warzywnych o wartości 42,8 mln EUR. W stosunku do listopada 2012r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 14%, a jego wartość była na tym samym poziomie. Mniej niż w listopadzie 2012r. sprzedano suszy warzywnych (o 33%), marynat (o 17%), mrożonek (o 13%) i konserw (o 3%).

W listopadzie ub.r. zaimportowano 37,3 tys. t warzyw świeżych o wartości 27,2 mln EUR. W relacji do listopada 2012 r. import warzyw świeżych wzrósł o 14%, a jego wartość obniżyła się o 2%. Większy import spowodowany był 4,6 – krotnym wzrostem przywozu kapusty i o 63% wyższym zakupem cebuli. Import przetworów warzywnych wyniósł 16,2 tys. t, a jego wartość 16,3 mln EUR. Stwierdzono 14% spadek ilości importu przetworów warzyw oraz spadek jego wartości o 13% w stosunku do listopada 2012r. Więcej zaimportowano marynat (o 34%) i suszy (o 51%). Saldo handlu zagranicznego warzywami i ich przetworami wzrosło o 39% do 17,4 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2012 XII	0,68	1,23	0,43	0,76	0,58	-	-	-	5,26	-	5,43
2012 I-XII	0,60	1,33	0,39	0,96	0,51	1,35	1,13	1,37	4,70	1,66	5,34
2013 I	0,72	1,23	0,44	0,84	0,66	-	-	-	-	-	5,60
II	0,68	1,25	0,46	0,89	0,67	-	-	-	-	-	5,39
III	0,68	1,25	0,44	0,94	0,66	-	-	-	-	-	5,36
IV	0,79	1,30	0,45	1,26	0,72	-	-	-	7,25	-	5,39
V	1,45	1,48	0,52	1,83	0,90	-	-	-	5,14	-	5,32
VI	1,38	1,86	0,81	2,06	0,99	-	-	-	3,18	-	5,24
VII	1,81	2,51	0,70	2,24	1,45	1,92	1,58	-	2,92	2,30	5,34
VIII	1,23	2,19	0,70	1,02	0,82	2,40	2,01	1,53	1,50	2,61	5,78
IX	1,15	1,95	0,92	0,84	0,80	2,43	2,31	1,49	2,00	2,00	6,27
X	1,26	1,83	0,67	0,77	0,83	-	-	1,67	2,88	2,72	5,43
XI	1,13	1,77	0,49	0,66	0,80	-	-	-	3,45	-	5,18
XII	1,22	1,78	0,47	0,65	0,83	-	-	-	5,62	-	5,55
2013 I-XII	1,06	1,70	0,59	1,07	0,79	2,24	1,89	1,54	4,13	2,47	5,24
2014 I	1,14	1,79	0,56	0,73	0,80	-	-	-	-	-	5,19
Wskaźnik zmian w %											
I 2014 XII 2013	93	101	119	112	96	x	x	x	x	x	93
I 2014 I 2013	158	146	127	87	121	x	x	x	x	x	93

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tloczenia ^a
2012 I-XII	0,60	0,31	0,25	0,22	1,11	0,73	1,52	0,95	1,37	0,52	0,33
2013 I	0,80	0,44	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
II	0,78	0,40	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
III	0,73	0,41	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,76	0,45	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	-	1,08	-	-	-	-	-	-
VII	1,30	-	-	-	1,18	0,77	1,69	-	1,84	-	-
VIII	1,35	-	-	-	1,17	0,79	1,62	-	1,97	0,58	-
IX	1,25	0,66	0,30	0,23	-	0,77	1,49	1,07	-	0,60	0,35
X	1,38	0,62	0,27	0,29	-	1,00	1,51	1,22	-	-	-
XI	1,39	0,61	0,27	0,29	-	-	1,25	1,10	-	-	-
XII	1,27	0,60	0,27	0,33	-	-	-	1,20	-	-	-
2013 I-XII	1,08	0,51	0,27	0,26	1,14	0,83	1,51	1,13	1,91	0,59	0,35
2014 I	1,09	0,60	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
I 2014 XII 2013	86	100	x	115	x	x	x	x	x	x	x
I 2014 I 2013	136	136	x	152	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2012 XII	-	-	0,62	0,39	0,45	-	0,58	1,30	0,95	0,50	-	0,35	0,48
2012 I-XII	3,24	0,84	0,93	0,34	0,39	3,01	0,77	1,30	0,88	0,42	1,57	0,33	0,35
2013 I	-	-	0,66	0,38	0,54	-	0,59	1,27	0,99	0,53	1,40	0,38	0,50
II	-	-	0,63	0,38	0,64	-	0,62	1,24	0,99	0,52	1,40	0,39	0,50
III	-	-	0,56	0,35	0,70	-	0,71	1,28	0,96	0,52	1,40	0,40	0,51
IV	6,92	-	1,93	0,43	1,20	-	1,02	2,14	1,69	0,60	2,15	0,76	0,71
V	4,21	-	2,19	0,44	1,20	-	0,97	2,85	2,10	0,73	2,40	0,75	0,73
VI	2,87	1,10	2,24	0,63	-	-	1,30	-	1,48	0,75	-	0,70	1,20
VII	2,37	0,93	2,48	0,87	-	6,50	1,79	-	-	1,43	-	1,41	1,09
VIII	1,04	1,02	1,77	0,72	1,35	3,13	0,86	-	-	0,95	-	0,67	0,72
IX	1,90	1,13	1,18	0,83	1,48	2,88	0,64	2,50	1,60	0,92	-	0,61	0,70
X	2,75	-	0,79	0,61	1,06	3,10	0,60	2,50	1,20	0,90	1,20	0,61	0,72
XI	3,67	-	0,76	0,53	1,07	3,30	0,58	1,75	1,14	0,92	1,30	0,59	-
XII	-	-	0,81	0,53	1,08	-	0,58	1,80	0,95	0,96	1,38	0,59	-
2013 I-XII	3,22	1,05	1,33	0,56	1,03	3,78	0,86	1,93	1,31	0,81	1,58	0,66	0,74
2014 I	-	-	1,21	0,55	1,08	-	0,61	1,86	0,95	0,97	1,40	0,60	0,83
Wskaźnik zmian w %													
<u>I 2014</u> XII 2013	x	x	149	104	100	x	105	103	100	101	101	102	x
<u>I 2014</u> I 2013	x	x	183	145	200	x	103	146	96	183	100	158	166

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2012 IX	2 339	73 404	19 610	5 179
X	2 544	83 983	26 091	3 764
XI	2 323	57 374	23 883	3 524
XII	1 745	38 102	11 791	2 451
2012 I-XII	30 839	561 558	183 304	48 652
2013 I	3 067	37 092	10 039	1 954
II	3 027	38 747	9 612	1 888
III	3 058	42 311	13 162	1 636
IV	3 168	35 354	10 689	2 539
V	3 203	24 968	9 868	1 422
VI	2 621	32 671	8 521	1 327
VII	2 359	43 814	15 880	7 420
VIII	2 304	50 644	14 026	10 823
IX	2 463	66 869	19 551	5 860
X	3 003	77 851	17 860	5 038
XI	2 858	67 222	16 115	3 597
Wskaźnik zmian w %				
<u>XI 2013</u> XI 2012	123	117	67	102

*/w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013												XI 2013 XI 2012 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
Warzywa ogółem	45602	47481	35578	35730	478332	41623	42859	48971	52617	39397	40260	29240	38592	38740	51278	34310	96								
Cebula	10260	10816	14630	12311	122165	13889	12239	13632	13240	9457	8905	4944	6368	6780	7247	7048	48								
Kapusta	3690	3582	3072	3259	58950	4429	6361	8791	10144	6588	2689	1161	1453	1445	3615	2107	69								
Marchew	2296	1911	1768	2074	25984	3383	2671	3282	3671	1701	1694	1620	2426	1713	3166	2213	125								
Ogórki	788	600	339	564	13431	865	579	533	866	750	740	1272	862	414	659	364	107								
Pomidory	13081	12341	3835	1704	95330	1594	1549	2037	7569	10643	17103	11661	14397	12479	18407	5456	142								
Kalafiory	4741	7029	649	318	29419	484	589	676	926	578	1598	3446	3044	4608	4665	4367	673								
Przetwory ogółem	52674	62061	64444	48486	631775	60273	60242	64278	62239	45808	45772	46709	43710	51681	65919	55564	86								
Susze	2268	2963	2941	2003	27036	3211	2907	2684	2681	2049	1265	2348	2313	2036	2140	1959	67								
Miarynaty	3224	3832	4944	3213	38719	3437	3139	3783	4175	3090	2890	3195	3851	3918	3774	4084	83								
Konserwy	4766	6541	7947	6413	68376	5164	4114	5020	5909	3753	3818	4170	4020	5036	7506	7682	97								
-kapusta kwasz.	595	848	1219	909	19142	822	705	994	1034	546	699	437	404	764	863	1033	85								
Mrożonki	33494	43289	42463	32625	429197	42580	43044	44900	42621	31826	31588	30862	27075	36167	41665	37071	87								
Pieczarki i ich przetwory	17531	21797	22489	23300	239893	22923	21514	25296	24637	21031	18280	18050	17317	18637	21810	21770	97								
Warzywa ogółem	24343	26830	15239	14726	237303	16083	15725	17785	25883	28043	27192	19298	20936	23177	29800	18107	119								
Cebula	3522	3547	4239	3644	36239	4055	3607	3706	3935	3344	3202	2325	2764	2951	3362	3327	78								
Kapusta	700	669	562	613	9340	882	902	1547	1915	1545	866	367	489	403	850	481	86								
Marchew	491	422	395	545	6940	908	733	878	1131	672	684	678	627	394	645	469	119								
Ogórki	495	601	343	821	9022	1264	580	706	864	878	507	806	665	359	694	421	123								
Pomidory	9514	10864	3383	1555	79528	1491	1584	2363	9115	10683	13197	8722	7600	8568	13810	4861	144								
Kalafiory	2606	4200	429	239	16863	416	453	575	755	427	1085	1834	1732	2760	2642	1854	432								
Przetwory ogółem	32761	41661	42653	32217	401924	39933	40210	42500	41208	31378	32428	33641	30728	36625	44024	42779	100								
Susze	3369	4204	3920	2814	39638	3899	3837	3702	3543	3061	3061	3585	3686	3740	3875	3571	91								
Miarynaty	2801	3620	4308	2858	32972	2865	2623	3095	3492	2646	2483	2740	3200	3511	3397	3908	91								
Konserwy	4613	6214	7132	5489	55713	4926	4259	4549	5335	3663	4038	4752	4218	4897	6989	7207	101								
-kapusta kwasz.	363	473	690	522	6477	469	391	548	476	302	382	241	244	468	507	669	97								
Mrożonki	17116	22466	21420	16835	211880	21956	22505	23035	22116	17002	16878	17248	15038	20101	23646	22414	105								
Pieczarki i ich przetwory	26397	31426	32562	33945	349045	33019	31046	36012	36215	32273	27174	26304	25245	27288	30982	31150	96								

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013											XI 2013 XI 2012 (%)	
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI									
Warzywa ogółem	5919	11751	32602	41807	390684	44878	47677	59832	56747	48846	36064	23375	13573	11758	21918	37296									
Cebula	2018	2422	4074	5465	59384	3430	4716	5193	6077	5666	8937	7118	2643	3194	6907	6633									
Kapusta	41	3	20	10	5997	78	211	754	3650	2774	146	17	1012	320	114	91									
Marchew	184	96	196	368	27555	378	1850	4401	4822	6378	6716	3889	82	1763	111	140									
Ogórki	445	2515	5352	5454	33779	6495	5206	5155	3358	1212	818	2207	3783	1621	2920	5275									
Pomidory	839	832	9953	15969	115525	17075	16126	20134	15213	15064	10635	4459	3086	2119	3940	11379									
Papryka	802	1808	4482	5113	43239	5329	4960	4993	4584	4828	3355	2687	611	688	2363	5020									
Czosnek	448	292	374	165	6627	270	795	539	827	1134	624	402	469	224	305	305									
Przetwory ogółem	17535	18901	18851	16139	214236	16133	17140	17456	17234	16620	14120	15578	14282	18703	19253	16233									
Mrożonki	2565	3118	3155	2017	35484	3365	3415	3143	3633	4128	2917	3247	2732	3451	3464	2349									
Susze	1231	1782	1242	1745	19324	937	1073	1046	924	1053	921	2090	922	969	2653	1870									
Miarynaty	1017	1398	1029	1324	14995	1103	1234	1525	1057	1055	1081	699	697	1339	1421	1379									
Konserwy	3997	4267	4900	4209	42936	2817	3175	4658	3588	3205	2971	2868	3020	4478	5281	4873									
<i>-kukurydza</i>																									
<i>konserw.</i>	2125	1813	2071	1298	16759	1034	1219	1791	862	1039	916	943	1045	2217	2134	2069									
Koncentrat pomid.	6887	6278	6078	4261	74693	5896	5697	4235	5716	4674	4588	4653	4971	6147	4140	3569									
Warzywa ogółem	4485	9348	27602	42379	342697	47605	46103	63428	55705	50726	26541	15775	7409	6127	14067	27174									
Cebula	307	514	707	813	9269	719	1238	1408	1007	1393	1476	1345	580	584	1239	1131									
Kapusta	18	2	11	6	2322	26	104	372	1800	1177	54	5	194	86	35	18									
Marchew	99	50	118	174	9949	206	573	1326	1652	2711	3193	1689	69	74	80	92									
Ogórki	168	1571	4520	6242	31294	6781	6495	6536	2861	940	357	1010	1537	703	1737	3703									
Pomidory	1165	1595	7604	15858	119341	18235	16005	24441	18502	16420	8249	3453	1925	1767	3447	8552									
Papryka	653	1748	5229	6942	61896	7039	6729	9579	9930	11082	6162	4902	630	456	2103	5010									
Czosnek	690	488	626	360	9732	585	1892	907	1398	1309	897	498	702	355	501	528									
Przetwory ogółem	16736	18023	18698	16278	205645	16529	17345	18618	18055	16803	15406	15074	14655	19019	18508	16324									
Mrożonki	2104	2549	2448	1740	27378	2762	2647	2620	2815	3212	2527	2668	2141	2840	2717	1909									
Susze	1970	2612	2008	2110	30817	2193	2529	2521	2894	2580	2421	2300	2078	1824	2505	2021									
Miarynaty	990	1226	1112	1358	14182	1201	1243	1543	1146	985	999	745	779	1462	1417	1423									
Konserwy	4832	5179	6292	5117	53350	3581	4002	5943	4361	4088	3952	3732	3958	5510	6432	5921									
<i>-kukurydza</i>																									
<i>konserw.</i>	2297	1978	2298	1461	17645	1096	1400	1896	923	1113	976	1000	1139	2355	2292	2222									
Koncentrat pomid.	4813	4581	4652	3783	54760	4918	4608	3361	4788	3624	3881	3716	3799	5195	3192	2744									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2012 IX	0,35	0,19	0,22	0,62	0,73	0,54	1,51	0,79	0,61	0,49
X	0,32	0,19	0,22	1,00	0,87	0,59	1,43	0,82	0,55	0,50
XI	0,29	0,19	0,23	1,01	0,89	0,62	1,47	0,76	0,57	0,50
XII	0,32	0,19	0,27	1,45	0,92	0,78	1,47	0,77	0,56	0,48
2012 I-XII	0,30	0,16	0,27	0,89	0,88	0,63	1,47	0,77	0,48	0,47
2013 I	0,29	0,20	0,27	1,46	0,94	0,86	1,48	0,78	0,57	0,48
II	0,29	0,14	0,27	1,01	1,02	0,77	1,50	0,77	0,55	0,48
III	0,27	0,18	0,27	1,34	1,16	0,85	1,46	0,76	0,55	0,47
IV	0,30	0,19	0,31	1,00	1,20	0,82	1,51	0,76	0,46	0,50
V	0,35	0,23	0,39	1,17	1,00	0,74	1,55	0,76	0,55	0,51
VI	0,36	0,32	0,40	0,68	0,77	0,68	1,53	0,81	0,55	0,48
VII	0,47	0,32	0,42	0,63	0,75	0,53	1,49	0,82	0,55	0,51
VIII	0,43	0,34	0,26	0,77	0,53	0,57	1,51	0,78	0,60	0,52
IX	0,44	0,28	0,23	0,87	0,69	0,60	1,51	0,83	0,61	0,54
X	0,46	0,24	0,20	1,05	0,75	0,57	1,44	0,82	0,59	0,52
XI	0,47	0,23	0,21	1,12	0,89	0,42	1,46	0,86	0,65	0,52
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2013</u> X 2013	102	97	104	107	119	75	102	105	110	100
<u>XI 2013</u> XI 2012	163	120	92	111	100	68	99	113	114	105

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2012 IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
XI	0,68	0,48	0,78	0,64	-	-	5,52	3,39	-
XII	0,73	0,51	0,81	0,69	-	-	6,60	4,63	-
2012 I-XII	0,64	0,41	1,01	0,64	2,58	1,96	5,04	3,94	2,03
2013 I	0,72	0,53	0,84	0,68	-	-	12,00	-	-
II	0,72	0,49	0,86	0,67	-	-	11,50	18,00	-
III	0,70	0,47	0,90	0,69	-	-	10,00	15,36	-
IV	0,87	0,52	1,20	0,82	-	-	3,75	8,43	-
V	1,14	0,54	1,43	0,91	-	-	4,23	5,51	-
VI	1,20	0,64	1,70	1,25	2,33	-	2,93	3,42	3,51
VII	1,66	0,82	1,96	1,68	2,30	-	2,28	3,74	2,78
VIII	1,37	1,17	1,14	1,18	2,37	1,31	2,24	1,66	3,17
IX	1,24	1,01	0,95	1,00	2,47	1,25	2,31	2,07	2,66
X	1,23	0,79	0,83	0,92	4,52	1,34	2,75	2,81	2,71
XI	1,23	0,77	0,81	0,92	6,94	-	3,56	3,73	2,27
XII	1,26	0,83	0,81	0,96	-	-	6,70	4,15	-
2013 I-XII	1,10	0,70	1,15	0,97	3,49	1,30	5,23	6,47	2,85
2014 I	1,20	0,85	0,83	1,02	-	-	13,00	-	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>I 2014</u> XII 2013	95	102	105	106	x	x	194	x	x
<u>I 2014</u> I 2013	167	160	99	150	x	x	108	x	x

^{xa} ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2012 XI	3,33	12,43	3,39	3,50	3,68	6,69	1,97
XII	3,30	12,44	3,31	3,39	3,63	6,68	1,97
2012 I-XII	3,25	12,24	3,37	3,54	3,61	6,60	1,98
2013 I	3,28	12,51	3,43	3,46	3,60	6,54	1,99
II	3,23	12,47	3,35	3,40	3,54	6,27	1,98
III	3,18	12,55	3,38	3,44	3,59	6,15	1,99
IV	3,11	12,47	3,30	3,33	3,56	6,08	2,02
V	3,16	12,90	3,35	3,32	3,65	6,07	2,01
VI	3,12	12,87	3,24	3,30	3,62	6,07	2,02
VII	3,14	12,99	3,24	3,27	3,56	6,09	2,00
VIII	3,27	13,07	3,26	3,24	3,49	6,12	2,00
IX	3,34	13,03	3,27	3,22	3,44	6,14	1,99
X	3,61	13,10	3,36	3,25	3,34	6,21	1,98
XI	3,67	13,10	3,40	3,22	3,39	6,20	1,99
XII	3,60	12,91	3,41	3,26	3,39	6,20	1,99
2013 I-XII	3,31	12,83	3,33	3,31	3,51	6,18	2,00
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2013</u> XI 2013	109	104	103	96	93	93	101
<u>XII 2013</u> XII 2012	111	105	101	92	94	94	101

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2012 XI	1,45	1,03	1,61	1,32	3,30	4,24	6,96	5,05	-	3,73	7,48
XII	1,48	1,06	1,59	1,35	3,22	4,36	9,30	6,48	-	4,74	7,85
2012 I-XII	1,59	0,89	2,10	1,44	3,50	5,60	9,47	6,22	3,29	4,59	7,59
2013 I	1,51	1,05	1,66	1,37	3,18	4,93	10,26	8,06	-	6,59	7,74
II	1,52	1,05	1,73	1,37	3,16	5,44	9,97	7,79	-	6,39	7,56
III	1,53	1,05	1,82	1,38	3,15	6,17	12,68	8,17	-	6,97	7,47
IV	1,60	1,05	2,09	1,47	3,33	7,21	15,06	9,44	-	7,12	7,52
V	1,95	1,17	2,71	1,74	3,84	7,67	15,81	7,82	7,76	6,51	7,49
VI	2,46	1,29	3,22	3,22	4,25	8,32	13,59	5,19	4,38	5,31	7,43
VII	3,11	3,58*	3,52	3,52	4,90	8,07	14,49	4,47	3,26	3,85	7,61
VIII	2,72	3,85*	2,30	2,29	4,99	6,34	6,41	3,25	3,37	4,34	7,92
IX	2,32	2,13	1,88	1,91	4,33	4,94	4,96	3,24	3,88	3,75	8,13
X	2,16	1,65	1,74	1,78	3,85	4,67	5,51	4,27	5,13	4,28	7,70
XI	2,16	1,44	1,71	1,78	3,65	4,45	6,98	5,18	-	3,28	7,58
XII	2,16	1,49	1,70	1,78	3,56	4,33	8,48	6,89	-	4,76	7,95
2013 I-XII	2,10	1,34	2,17	1,97	3,85	6,05	10,35	6,15	4,63	5,26	7,68
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2013</u> XI 2013	100	103	99	100	98	97	121	133	x	145	105
<u>XII 2013</u> XII 2012	146	141	107	132	111	99	91	106	x	100	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiori mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2012 XI	5,62	14,50	8,32	9,34	8,42	10,25	3,88	6,13	9,14	4,18
XII	5,51	14,55	8,32	9,38	8,38	10,40	3,86	6,08	8,97	4,19
2012 I-XII	5,58	14,50	8,10	9,46	8,36	10,10	3,84	6,08	9,09	4,20
2013 I	5,56	14,60	8,26	9,40	8,40	10,35	3,84	6,08	9,14	4,19
II	5,52	14,60	8,26	9,46	8,40	10,40	3,87	6,13	9,17	4,17
III	5,50	14,55	8,28	9,38	8,42	10,40	3,86	6,10	8,97	4,20
IV	5,51	14,65	8,26	9,50	8,34	10,35	3,87	6,13	9,11	4,22
V	5,50	14,70	8,30	9,50	8,38	10,30	3,90	6,13	9,14	4,23
VI	5,51	14,80	8,28	9,46	8,40	10,30	3,90	6,18	9,11	4,24
VII	5,53	14,95	8,32	9,42	8,40	10,30	3,90	6,18	9,14	4,26
VIII	5,54	15,10	8,28	9,40	8,42	10,25	3,89	6,20	9,11	4,28
IX	5,57	15,10	8,32	9,40	8,44	10,35	3,90	6,23	9,29	4,28
X	5,53	15,15	8,36	9,48	8,46	10,40	3,90	6,25	9,26	4,29
XI	5,69	15,30	8,34	9,46	8,46	10,30	3,90	6,28	9,31	4,27
XII	5,68	15,20	8,50	9,52	8,46	10,40	3,90	6,18	9,11	4,29
2013 I-XII	5,55	14,89	8,31	9,45	8,42	10,34	3,89	6,17	9,16	4,24
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	100	99	102	101	100	101	100	98	98	100
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	103	104	102	101	101	100	101	102	102	102

^a w zł/l, ^b/ cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

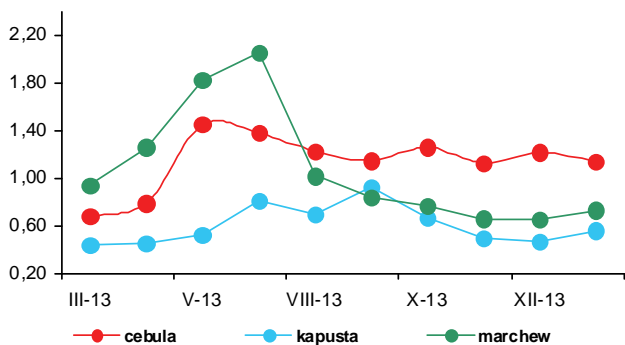
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

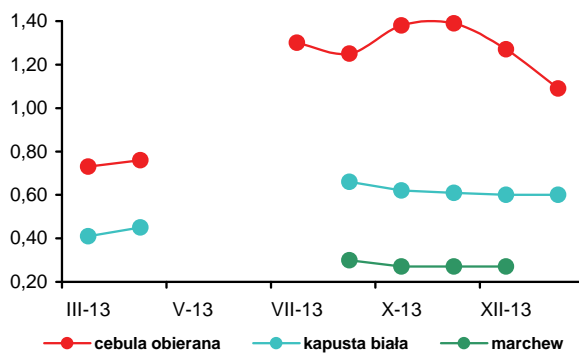
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiori
2012 II	54	50	44	38	-	-
III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-
X	52	64	48	45	-	-
XI	48	68	49	44	-	-
XII	51	72	55	46	-	-
2013 I	54	75	48	44	-	-
II	55	73	45	41	-	-
III	62	77	48	43	-	-
IV	65	76	49	44	-	-
V	64	69	51	48	52	49
VI	68	72	55	44	48	52
VII	64	79	52	42	45	48
VIII	68	81	51	38	42	45
IX	72	89	55	39	-	-
X	77	77	47	31	-	-
XI	76	82	48	39	-	-
XII	77	86	49	44	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

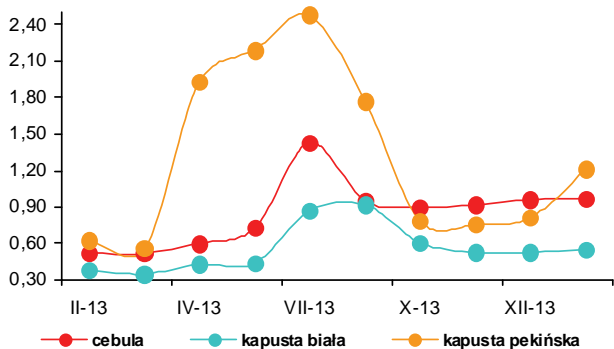
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

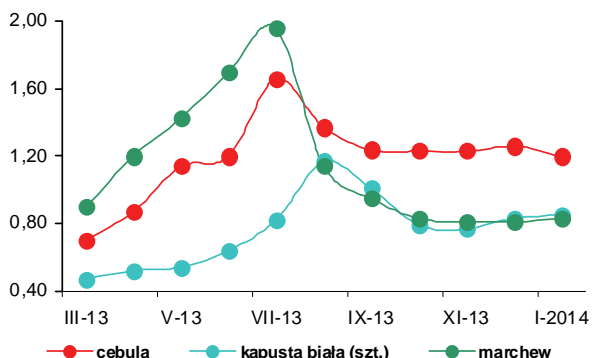
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

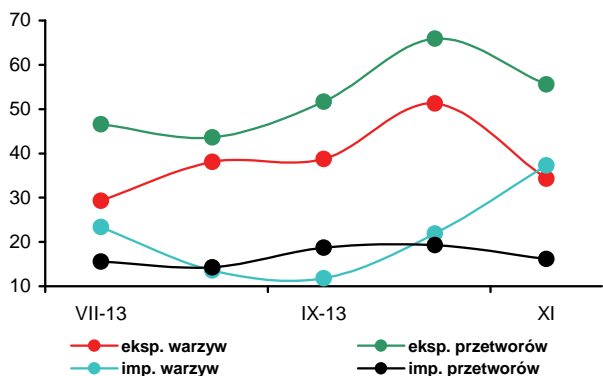
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

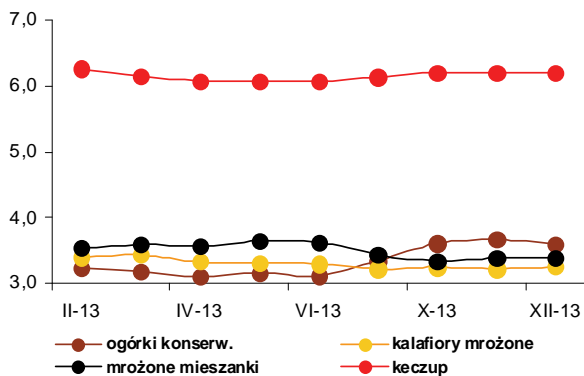
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

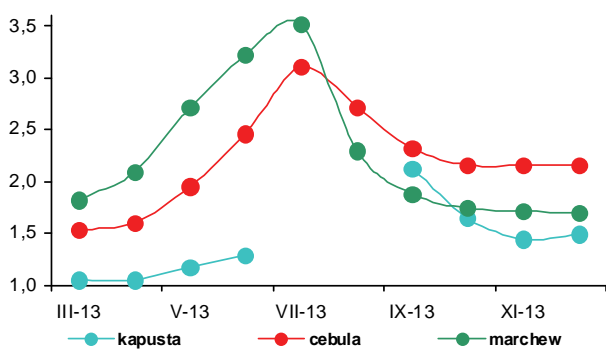
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

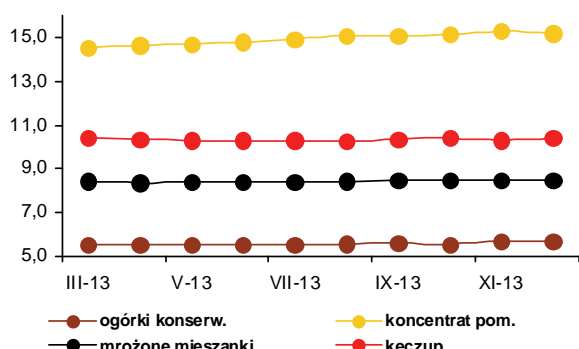
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W styczniu 2014 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 13% wyższe niż w styczniu roku poprzedniego. Ceny jabłek oferowane przez firmy eksportujące wzrosły o 7%, a płacone w spółdzielniach ogrodniczych o 3%. Wyższe były też ceny skupu jabłek płacone przez zakłady przetwórcze (o 14%). Ceny gruszek na rynku hurtowym były niższe o 14%, płacone przez spółdzielnie ogrodnicze o 13%, a w firmach eksportujących o 35%. Na rynkach hurtowych potaniały winogrona (o 32%) i banany (o 4%), a podrożały pomarańcze (o 8%), mandarynki (o 7%) oraz cytryny (o 2%). W styczniu br. w porównaniu do grudnia ceny jabłek na rynkach hurtowych wzrosły o 5%, a ceny oferowane przez firmy eksportowe o 9%. W spółdzielniach ogrodniczych za jabłka przeznaczone do bezpośredniego spożycia płacono o 2% mniej. Nie zmieniła się cena skupu jabłek kierowanych do przerobu. Na rynkach hurtowych droższe były winogrona (o 28%), gruszki (o 10%), mandarynki (o 4%) oraz cytryny (o 3%). Tańsze były pomarańcze (o 12%) i banany (o 6%).

W grudniu 2013 r. w relacji do grudnia 2012 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów obniżyły się o 0,3%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 1,9%. Ceny owoców strefy umiarkowanej były wyższe o 0,8% a przetworów owocowych (bez owoców suszonych) o 1,2%. Spośród owoców strefy umiarkowanej wzrosły ceny jabłek (o 15,0%), orzechów (o 9,1%), śliwek (o 0,7%) i pozostałych owoców pestkowych (o 0,3%). Obniżyły się ceny gruszek (o 7,1%) i owoców jagodowych (o 12,8%). Owoce południowe potaniały o 2,0%, w tym owoce cytrusowe o 4,5%, a banany o 0,6%. Pozostałe owoce południowe (kiwi, figi, ananasy, melony, arbuzy, mango itp.) podrożały o 5,1%.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w listopadzie 2013 r. w relacji do listopada roku poprzedniego wzrosła o 19%. Więcej też wyprodukowano owoców mrożonych (o 9%).

Produkcja soków zagęszczonych (głównie koncentratu soku jabłkowego) obniżyła się o 27%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 3%, a dżemów o 2%. W okresie I-XI 2013 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2012 r. o 18% do 440,8 tys. ton. Zwiększyła się o 16% produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych, o 19% pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych oraz o 21% soków z jabłek. Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 6%, dżemów o 52%, owoców mrożonych o 18%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 2%. Średnia cena zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek była w grudniu 2013 r. wyższa niż w grudniu 2012 r. o 5%, a dżemu z truskawek o 1%. Geny zbytu pitnego soku pomarańczowego obniżyły o 5%, a pitnego soku jabłkowego o 1%.

Rozmiary eksportu przetworów owocowych i owoców świeżych były w listopadzie 2013 r. odpowiednio o 25% i 15% niższe niż w listopadzie roku poprzedniego. O spadku eksportu owoców świeżych zdecydowało zmniejszenie sprzedaży jabłek (o 30%). W grupie przetworów owocowych najbardziej zmniejszył się eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 33%) i mrożonek (o 8%). W wyniku stabilizacji przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych zmniejszyły się podobnie jak rozmiary sprzedaży (o 24% do 43,7 mln euro). Wartość eksportu przetworów owocowych obniżyła się bardziej niż wolumen (o 20% do 92,4 mln euro). Import owoców świeżych zmalał o 6%. Decydujące było zmniejszenie przywozu owoców cytrusowych (o 13%) i jabłek (o 49%). Wzrósł natomiast import winogron (o 16%) oraz bananów (o 7%). Nie zmienił się łączny przywóz owocowych przetworów. Import zagęszczonych soków wzrósł o 10%, owoców suszonych o 36%, a zmniejszył się przywóz pozostałych przetworów, w tym owoców mrożonych i przetworów puszkowanych o 13%. Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 9,8 mln euro, wobec 41,2 mln euro w listopadzie 2012 r. Dodatkowo saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło w okresie I-XI 2013 r. 388,6 mln euro, wobec 398,3 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu wzrosła o 6% do 1 758,3 mln euro, a importu o 9% do 1 259,0 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2012 XII	1,12	2,93	-	-	-	-	-
2012 I-XII	1,55	2,45	5,79^a	3,67	6,31	2,92	2,52^a
2013 I	1,20	2,72	-	-	-	-	-
II	1,25	-	-	-	-	-	-
III	1,23	-	-	-	-	-	-
IV	1,46	-	-	-	-	-	-
V	1,94	-	-	-	-	-	-
VI	2,13	-	4,09	-	-	-	-
VII	2,09	-	4,75	3,08	1,88	2,89	2,86
VIII	1,90	2,50	-	2,95	3,78	1,88	2,19
IX	1,61	2,00	-	-	-	1,94	1,78
X	1,22	1,99	-	-	-	2,03	1,94
XI	1,16	1,85	-	-	-	-	2,05
XII	1,25	2,17	-	-	-	-	-
2013 I-XII	1,54	2,21	4,42	3,02	2,83	2,19	2,16
2014 I	1,23	2,37	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
I 2014 XII 2013	98	109	x	x	x	x	x
I 2014 I 2013	103	87	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2012 XII	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	0,53	4,55^a	3,71^a	1,48^a	1,74^a	2,34^a	1,01^a	3,09^a	2,88^a	2,04^a
2013 I	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,33	2,67	1,82	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	3,39	1,78	1,50	1,47	3,84	-	2,15	1,78	-
VIII	0,31	-	-	1,90	-	3,97	1,44	2,69	1,80	1,06
IX	0,46	-	-	-	-	5,64	1,80	-	-	0,83
X	0,52	-	-	-	-	5,17	-	-	-	-
XI	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013 I-XII	0,39	3,03	1,80	1,70	1,47	4,46	1,62	2,42	1,79	0,95
2014 I	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
I 2014 XII 2013	100	x	x	x	x	x	x	x	x	x
I 2014 I 2013	114	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2012 I-XII	1,29	1,78	1,69	1,32	1,24	1,26	1,25	2,29	2,20	6,04	6,38	2,66
2013 I	1,09	1,80	1,58	0,94	0,91	0,93	0,94	3,34	3,10	-	-	-
II	1,14	2,00	1,83	1,09	0,94	0,95	0,98	4,00	-	-	-	-
III	1,13	2,01	1,85	1,01	1,09	1,12	1,12	-	-	-	-	-
IV ^a	1,45	2,08	1,91	1,35	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
V ^a	1,79	2,14	2,12	1,77	1,76	1,79	1,79	-	-	-	-	-
VI ^a	1,95	2,20	2,20	1,85	1,92	1,92	1,95	-	-	3,83	4,00	-
VII	1,88	2,20	2,54	1,78	1,85	1,90	1,83	-	-	-	4,80	-
VIII	1,31	-	-	-	-	-	-	2,00	-	-	-	1,51
IX	0,91	1,30	1,40	1,00	-	-	1,03	1,90	1,70	-	-	1,58
X	0,96	1,34	1,40	0,99	0,96	0,98	0,97	1,88	1,95	-	-	1,82
XI	1,01	1,50	1,38	0,98	0,99	0,99	0,98	1,90	1,98	-	-	-
XII	1,07	1,60	1,49	1,01	1,01	1,01	1,03	1,85	2,01	-	-	-
2013 I-XII	1,31	1,83	1,79	1,25	1,28	1,30	1,27	2,41	2,15	3,83	4,40	1,64
2014 I	1,17	2,10	1,80	0,99	1,15	1,15	1,24	1,92	2,03	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
I 2014 XII 2013	109	131	121	98	114	120	104	101	109	x	x	x
I 2014 I 2013	107	117	114	105	124	132	57	65	107	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2012 X	8 613	7 457	21 528	72 339	13 144	4 168	5 072
XI	7 297	8 817	21 996	55 036	12 542	3 510	5 328
XII	7 581	10 737	18 058	13 853	11 111	3 304	4 366
2012 I-XII	7 741	96 586	234 346	280 118	312 668	51 183	61 652
2013 I	3 207	9 109	21 134	14 748	13 792	4 034	4 770
II	7 741	7 600	19 120	9 121	14 558	3 964	4 714
III	8 875	11 658	21 558	9 681	13 043	3 939	5 934
IV	6 829	8 237	19 133	9 424	11 542	3 933	5 765
V	7 044	9 086	19 083	18 193	10 218	3 715	5 110
VI	6 809	7 366	22 645	16 974	64 397	4 094	5 002
VII	5 597	8 517	27 137	22 983	106 840	3 667	6 198
VIII	7 286	8 119	29 689	24 915	58 748	3 873	5 937
IX	7 923	7 746	26 607	44 074	34 078	4 853	4 689
X	13 563	10 089	26 950	71 208	15 468	3 957	5 227
XI	10 228	11 647	23 501	40 447	13 722	3 426	5 193
Wskaźniki zmian (%)							
XI 2013 X 2013	75	115	87	57	89	87	99
XI 2013 XI 2012	140	132	107	73	109	98	97

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013*						XI 2013	XI 2012 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI				
Owoce świeże	61 443	97 891	128 330	133 413	1 263 857	180 994	175 924	191 166	215 895	142 855	103 412	76 034	40 359	48 896	93 424	96 246		75		
Jabłka	35 828	75 932	100 404	95 425	958 364	154 597	157 145	176 407	201 712	133 414	84 559	30 360	13 330	26 130	70 354	70 033		70		
Gruszki	6 925	6 188	5 455	3 318	39 034	3 648	2 980	2 479	1 979	801	198	173	2 580	6 521	7 964	7 194		132		
Truskawki	142	54	10	116	11 578	61	175	231	218	187	8 274	3 797	497	261	220	121		1175		
Śliwki	3 065	1 120	178	62	7 873	17	15	120	125	47	90	358	2 214	3 629	1 451	77		43		
Maliny	4 308	1 791	291	226	16 858	313	162	205	380	145	75	4 242	5 418	3 234	1 028	599		206		
Wiśnie	84	10	11	1	9 744	3	2	-	59	-	476	8 312	2 725	46	-	3		26		
Przetwory owocowe	73 804	84 182	81 937	51 636	772 529	64 835	62 888	65 067	71 651	64 527	68 111	82 649	75 364	71 403	75 054	69 448		85		
Zagęszczony sok jabłkowy	22 672	37 366	35 048	17 801	244 796	21 750	21 193	19 891	24 115	23 400	24 049	24 910	19 114	22 444	24 384	23 411		67		
Truskawki w puszkach	522	528	471	462	6 814	422	501	596	661	1 208	572	718	509	441	446	546		116		
Wiśnie w puszkach	298	603	343	304	5 289	265	305	327	259	355	318	428	637	706	438	174		51		
Dżemy	2 576	2 831	2 619	2 118	29 245	2 019	2 288	2 358	2 704	2 604	2 491	2 743	2 730	2 470	2 518	2 460		94		
Mrożonki	32 282	28 670	25 203	17 309	308 006	24 493	22 980	25 691	26 110	21 316	25 281	33 816	32 816	28 776	24 442	23 281		92		
Owoce świeże	35 664	43 534	57 782	63 644	621 881	74 120	68 637	71 620	89 077	67 344	62 979	66 851	40 972	31 771	40 797	43 652		76		
Jabłka	10 128	23 062	32 278	32 544	338 454	52 595	52 574	57 859	75 251	57 423	41 404	15 005	5 305	7 843	20 732	22 290		69		
Gruszki	4 244	3 873	3 865	2 645	25 189	2 974	2 401	2 229	1 770	748	207	177	1 530	3 608	4 127	4 011		104		
Truskawki	212	86	22	160	16 700	84	269	368	361	341	9 534	5 677	982	420	551	172		767		
Śliwki	2 395	934	139	57	6 265	15	14	138	131	54	90	316	1 330	2 227	1 106	62		45		
Maliny	4 355	2 058	540	399	15 753	367	281	340	607	239	184	4 870	7 261	5 545	2 055	1 340		248		
Wiśnie	76	12	130	4	10 726	6	4	0	60	0	519	7 433	2 152	43	1	16		12		
Przetwory owocowe	112 772	125 189	116 098	72 411	1 171 476	95 400	92 311	90 952	101 904	93 888	97 380	116 744	106 694	109 433	103 442	92 379		80		
Zagęszczony sok jabłkowy	32 947	52 171	49 811	25 917	363 631	31 428	30 512	28 417	34 003	33 372	32 947	33 699	26 283	30 057	32 860	30 552		61		
Truskawki w puszkach	857	1 017	802	758	11 259	732	1 032	1 168	1 447	1 617	885	1 039	769	740	718	795		99		
Wiśnie w puszkach	501	927	536	503	7 871	426	481	549	466	543	488	489	760	902	569	263		49		
Dżemy	4 381	4 977	4 335	3 507	50 261	3 457	3 720	3 355	4 252	4 276	4 092	4 246	4 459	4 260	4 629	4 729		109		
Mrożonki	45 731	40 645	34 632	23 068	429 278	35 376	32 276	34 968	36 580	31 095	32 000	41 765	41 626	39 561	32 901	31 094		90		

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IE-RiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012										2013*										XI 2013 XI 2012 (%)
	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI					
	87 790	95 527	106 138	139 412	1 256 162	122 765	103 552	112 209	91 391	88 418	90 320	112 811	120 956	94 591	98 568	99 746					
Owoce świeże	12 720	20 382	22 851	19 663	222 213	23 325	24 021	28 685	25 653	26 790	27 197	21 493	16 709	20 642	21 499	24 432	94				
Banany	12 188	27 418	51 257	96 020	467 923	78 247	60 232	56 593	38 100	25 039	13 111	9 882	15 099	12 067	28 291	44 419	87				
Owoce cytrusowe	16 926	3 477	263	71	108 240	16	23	80	112	2 085	9 693	25 719	29 845	15 099	4 707	240	91				
Brzoskwinie i nekt.	16 402	16 423	9 455	3 921	88 724	1 788	2 314	6 021	5 081	6 012	3 202	6 152	13 678	16 362	15 270	10 954	116				
Winogrona	3 589	881	475	426	99 642	404	439	582	2 079	8 230	22 417	35 083	29 783	4 700	806	273	57				
Arbuzy	9 293	8 765	2 820	1 439	51 449	1 954	1 346	1 613	2 527	1 955	1 810	1 991	2 895	10 874	10 674	1 434	51				
Jabłka	29 424	31 968	31 197	26 435	301 079	26 405	31 394	37 699	29 952	28 862	23 206	28 760	26 928	30 124	30 114	31 120	100				
Przetwory razem	14 601	15 457	13 186	11 521	130 905	12 746	17 137	19 852	15 777	15 591	11 024	11 472	13 017	15 463	13 594	14 549	110				
Soki zagęszczone	1 760	2 290	2 806	2 663	26 994	1 806	2 036	3 101	2 439	2 403	2 295	2 030	2 629	2 124	2 333	2 650	94				
-sok pomarańczowy	5 002	4 380	3 340	3 232	44 186	3 555	3 112	4 751	3 003	3 099	3 335	6 234	4 236	3 652	3 703	2 890	87				
Mrożonki	1 566	2 563	1 644	1 459	15 556	1 350	1 198	1 324	1 217	1 064	1 109	1 030	1 132	2 066	1 868	2 238	136				
Susze	673	559	755	374	7 404	709	566	699	709	630	639	689	533	707	666	685	91				
Dżemy	7 356	8 734	12 037	9 708	100 426	7 907	9 102	10 798	9 101	8 294	7 011	9 159	7 926	8 128	9 970	10 522	87				
Przetwory puszkow.	1 297	1 506	2 222	1 681	17 178	1 532	1 269	2 656	1 717	1 134	765	1 949	1 400	1 402	1 595	2 000	90				
-ananasy	1 406	2 585	3 987	3 398	25 782	1 365	1 871	2 823	1 741	1 496	1 558	1 744	1 877	1 918	2 148	2 930	73				
-brzoskwinie	69 624	79 613	85 233	100 644	924 721	95 464	80 449	92 956	79 173	88 117	75 997	80 835	80 877	71 895	75 817	81 513	96				
Owoce świeże	8 563	12 730	13 861	12 344	133 405	14 404	16 045	18 991	17 061	17 895	16 767	12 819	10 479	12 705	11 454	14 232	103				
Banany	10 744	21 421	33 640	57 471	287 711	50 199	38 380	35 739	25 178	20 678	11 361	8 222	9 301	10 166	20 230	27 643	82				
Owoce cytrusowe	11 709	2 597	223	60	79 411	29	42	119	196	2 687	12 292	23 620	21 919	9 012	2 552	143	64				
Brzoskwinie i nekt.	13 491	16 099	10 901	6 677	100 587	3 841	3 667	8 965	7 776	8 797	4 521	7 009	12 371	13 262	12 908	10 385	95				
Winogrona	842	361	279	285	28 728	290	293	421	1 541	5 497	7 832	6 900	5 376	818	335	230	83				
Arbuzy	1 365	1 349	750	809	22 039	1 499	983	1 173	1 811	1 692	1 763	1 541	1 158	1 687	1 718	559	74				
Jabłka	48 619	47 868	47 434	39 456	474 339	39 750	40 739	47 827	41 024	39 966	33 933	44 723	41 902	45 274	46 768	44 721	94				
Przetwory razem	19 725	18 311	16 118	15 237	177 257	13 510	14 971	18 237	15 194	15 486	12 420	13 209	14 052	14 983	15 347	14 891	92				
Soki zagęszczone	3 387	4 127	4 994	4 717	51 608	3 121	3 467	5 264	3 999	4 101	3 798	3 444	4 280	3 519	3 860	4 473	90				
-sok pomarańczowy	7 749	6 796	6 006	5 505	73 625	5 633	4 934	6 630	4 890	4 943	5 535	10 988	8 093	6 030	5 971	4 823	80				
Mrożonki	3 160	5 117	3 506	3 299	33 127	3 317	2 762	2 839	2 903	2 402	2 958	2 543	2 802	4 650	4 368	5 073	145				
Susze	1 199	1 110	1 395	692	13 511	1 336	1 072	1 341	1 404	1 193	1 280	1 339	1 033	1 382	1 264	1 056	76				
Dżemy	16 429	16 100	20 028	14 478	173 148	15 735	16 563	18 418	16 414	15 639	11 537	16 342	15 729	18 009	19 190	18 523	92				
Przetwory puszkow	1 151	1 395	1 954	1 482	15 171	1 366	1 062	2 078	1 433	1 022	626	1 494	1 162	1 297	1 300	1 665	85				
-ananasy	1 158	1 961	3 182	2 526	20 279	1 047	1 438	2 123	1 411	1 140	1 253	1 359	1 410	1 433	1 654	2 409	76				
-brzoskwinie																					

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2012 X	0,30	0,63	1,75	0,68	1,09	1,20	1,54	1,53	1,40	1,92	1,54
XI	0,32	0,71	2,78	0,75	1,85	2,89	1,59	1,44	1,43	1,70	1,57
XII	0,34	0,80	1,61	0,97	1,78	2,70	1,52	1,25	1,46	1,64	1,70
2012 I-XII	0,37	0,67	1,69	0,93	1,31	1,66	1,57	1,34	1,50	1,66	1,51
2013 I	0,34	0,82	1,39	-	1,17	1,77	1,69	1,44	1,44	1,73	1,61
II	0,33	0,81	1,54	0,98	1,74	1,74	1,67	1,35	1,44	2,06	1,58
III	0,33	0,90	1,59	1,05	1,66	-	1,63	1,24	1,43	1,96	1,68
IV	0,37	0,89	1,66	0,87	1,60	1,02	1,64	1,37	1,41	2,19	1,80
V	0,43	0,93	1,82	0,98	1,65	-	1,58	1,34	1,43	1,34	1,53
VI	0,49	1,04	1,15	-	2,44	1,09	1,20	1,32	1,37	1,55	1,53
VII	0,49	1,03	1,49	0,43	1,15	0,89	1,27	1,09	1,35	1,45	1,14
VIII	0,40	0,59	1,98	0,55	1,34	0,79	1,35	1,04	1,38	1,51	1,19
IX	0,30	0,55	1,61	0,97	1,71	0,93	1,33	1,02	1,34	1,68	1,28
X	0,29	0,52	2,51	0,74	2,00	2,45	1,29	0,97	1,35	1,61	1,30
XI	0,32	0,56	1,42	0,96	2,24	5,37	1,39	0,95	1,31	1,46	1,51
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2013</u> X 2013	110	108	57	130	112	219	108	98	97	91	116
<u>XI 2013</u> XI 2012	100	79	51	128	121	186	87	66	92	86	96

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2012 XII	1,42	1,48	1,44	1,38	1,40	3,04	-	-	-	-	4,08	4,77	4,45	4,10	9,35
2012 I-XII	1,77	1,65	1,68	1,66	1,63	3,01	9,47	4,40	7,93	4,01	4,27	4,84	5,52	4,30	9,70
2013 I	1,43	1,45	1,46	1,47	1,45	3,41	-	-	-	-	4,13	4,58	4,32	3,85	13,31
II	1,47	1,46	1,47	1,47	1,48	3,49	-	-	-	-	4,20	4,40	4,72	3,70	10,81
III	1,49	1,48	1,49	1,47	1,48	3,85	-	-	-	-	4,18	4,51	5,14	3,63	9,81
IV	1,62	1,59	1,56	1,58	1,54	4,38	-	-	-	-	4,35	4,88	5,37	3,57	10,27
V	1,97	1,96	1,92	1,99	1,95	6,10	-	-	-	-	4,25	5,70	4,82	3,77	9,91
VI	2,08	1,99	2,10	2,15	2,08	7,14	4,73	-	6,40	-	4,10	6,30	7,36	4,14	10,32
VII	2,55	-	-	-	-	6,54	6,31	4,10	6,98	4,58	4,11	5,33	6,40	4,39	8,58
VIII	2,28	-	-	-	-	5,64	8,00	3,88	12,1	2,81	4,08	5,93	7,00	4,81	5,79
IX	1,78	1,79	1,82	1,86	1,85	3,08	9,00	-	-	1,95	4,16	7,21	7,03	4,63	5,78
X	1,64	1,65	1,72	1,70	1,62	2,74	13,33	-	-	2,47	3,99	5,82	6,40	4,26	5,57
XI	1,65	1,65	1,68	1,59	1,65	2,73	-	-	-	2,52	4,02	4,85	5,40	4,30	5,58
XII	1,54	1,48	1,52	1,55	1,55	2,66	-	-	-	-	4,20	4,55	4,46	4,74	7,04
2013 I-XII	1,79	1,65	1,67	1,68	1,67	4,31	8,27	3,99	8,50	2,87	4,15	5,34	5,70	4,15	8,56
2014 I	1,61	1,62	1,59	1,64	1,65	2,92	-	-	-	-	3,95	4,67	4,64	4,16	9,04
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>I 2014</u> XII 2013	105	109	105	106	106	110	x	x	x	x	94	103	104	88	128
<u>I 2014</u> I 2013	113	112	109	112	114	86	x	x	x	x	96	36	107	108	68

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2012 XI	7,17	8,77	2,20	2,46
XII	7,20	8,70	2,21	2,40
2012 I-XII	7,87	9,24	2,09	2,41
2013 I	7,83	9,40	2,14	2,45
II	7,33	8,67	2,21	2,42
III	7,50	8,70	2,23	2,41
IV	7,47	8,63	2,25	2,43
V	7,40	8,67	2,24	2,42
VI	7,33	8,73	2,23	2,43
VII	7,40	8,80	2,22	2,37
VIII	7,43	8,83	2,23	2,33
IX	7,43	8,83	2,23	2,37
X	7,50	8,77	2,22	2,36
XI	7,50	8,80	2,21	2,34
XII	7,53	8,80	2,19	2,29
2012 I-XII	7,47	8,80	2,22	2,39
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>XII 2013</u> XI 2013	100	100	99	98
<u>XII 2013</u> XII 2012	105	101	99	95

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czerśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2012 X	2,40	4,68	5,80	-	-	-	6,85	5,08	5,86	6,69	7,81
XI	2,34	5,13	-	-	-	-	7,99	4,94	5,63	6,18	6,07
XII	2,38	5,56	-	-	-	-	10,61	4,95	5,11	5,94	5,23
2012 I-XII	2,96	5,46	6,90	19,46	10,79	14,78	10,80	5,15	5,32	6,04	6,42
2013 I	2,38	6,19	-	-	-	-	14,50	5,06	4,99	5,91	5,29
II	2,40	6,83	-	-	-	-	13,95	5,19	4,85	5,79	5,67
III	2,42	7,53	-	-	-	-	12,58	5,11	4,70	5,75	6,08
IV	2,51	8,12	-	-	-	-	12,43	5,13	4,81	6,12	6,52
V	3,02	8,34	-	40,87	14,50	-	12,01	5,09	5,11	6,99	6,95
VI	3,62	8,43	11,09	12,58	6,81	-	12,24	4,97	5,50	7,84	8,23
VII	3,93	8,73	8,14	9,39	8,04	16,34	11,09	4,96	6,07	7,49	8,78
VIII	3,91	7,17	5,04	-	-	15,54	7,98	4,90	6,38	7,47	8,37
IX	3,11	5,03	3,68	-	-	15,24	6,75	4,85	6,20	8,82	8,17
X	2,72	4,44	4,06	-	-	-	6,85	4,69	5,85	7,33	7,19
XI	2,66	4,72	-	-	-	-	7,50	4,60	5,42	6,16	5,80
XII	2,67	5,06	-	-	-	-	9,01	4,83	4,70	5,90	4,93
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2013</u> XI 2013	100	107	100	x	x	x	120	105	87	96	85
<u>XII 2013</u> XII 2012	112	91	112	x	x	x	85	98	92	99	94

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2012 X	14,14	3,85	4,53	16,86	7,40	6,54
XI	14,11	3,86	4,57	16,84	7,40	6,55
XII	14,33	3,82	4,51	16,80	7,38	6,46
2012 I-XII	14,22	3,82	4,52	16,60	7,42	6,44
2013 I	14,17	3,79	4,54	16,90	7,44	6,51
II	14,17	3,79	4,53	16,92	7,46	6,49
III	13,97	3,80	4,56	16,86	7,46	6,42
IV	14,06	3,79	4,58	16,88	7,42	6,44
V	14,31	3,81	4,55	16,86	7,42	6,41
VI	14,25	3,77	4,55	16,72	7,44	6,42
VII	14,44	3,79	4,54	16,68	7,36	6,38
VIII	14,22	3,78	4,57	16,74	7,42	6,40
IX	14,31	3,82	4,61	16,76	7,44	6,36
X	14,11	3,83	4,60	16,82	7,48	6,31
XI	14,19	3,82	4,58	16,72	7,46	6,34
XII	14,25	3,79	4,51	16,74	7,40	6,21
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	100	99	98	100	99	98
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	99	99	100	100	100	96

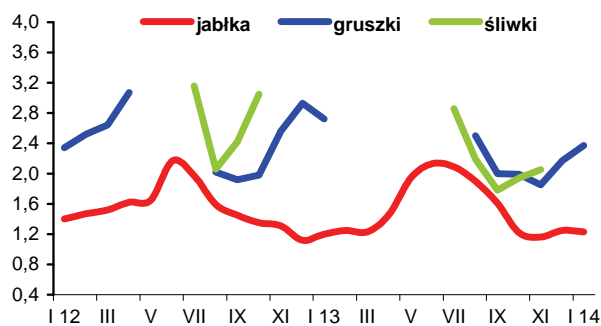
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

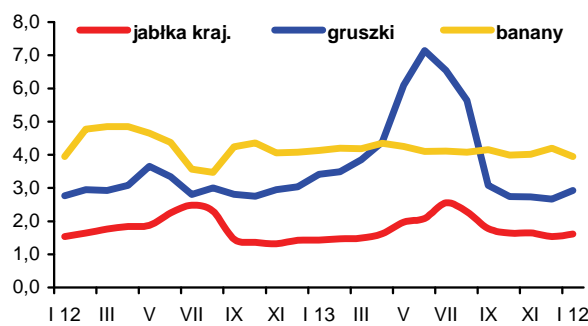
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2012 VI	88	72	78	69	59	-
VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-
XI	77	68	-	66	60	-
XII	79	72	-	64	55	-
2013 I	76	74	-	65	55	-
II	77	78	-	58	49	-
III	78	80	-	55	46	-
IV	81	85	-	58	48	-
V	85	87	-	59	46	-
V	87	89	68	61	47	-
VI	-	85	65	55	54	45
VII	-	84	63	54	49	49
VIII	93	87	-	55	48	46
IX	89	75	-	53	45	32
X	87	79	-	48	44	34
XI	88	66	-	49	46	-
XII	81	68	-	52	49	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

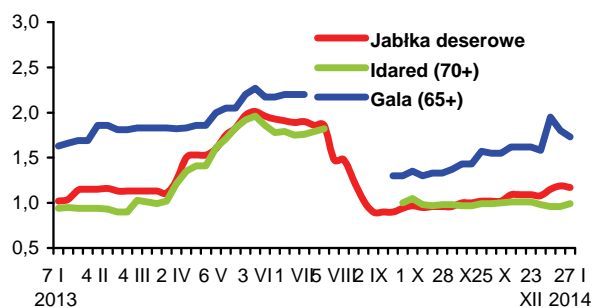
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2012 - 2013 r. (zł/kg)

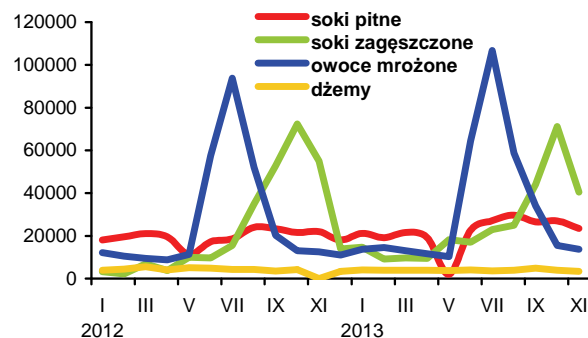
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2012 -2013 (zł/kg)

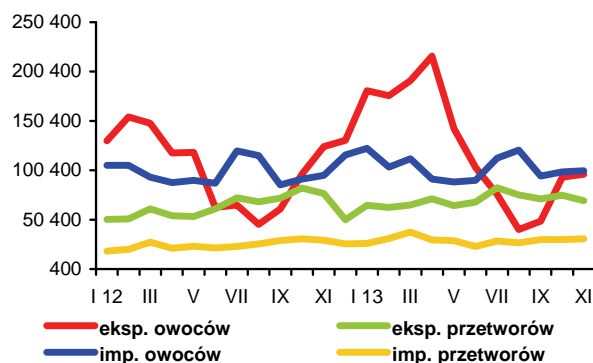
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od I 2013 r. do I 2014 r. (zł/kg)

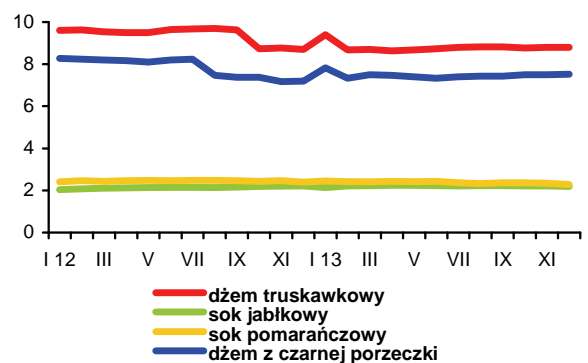
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2012 - 2013 r. (tony)

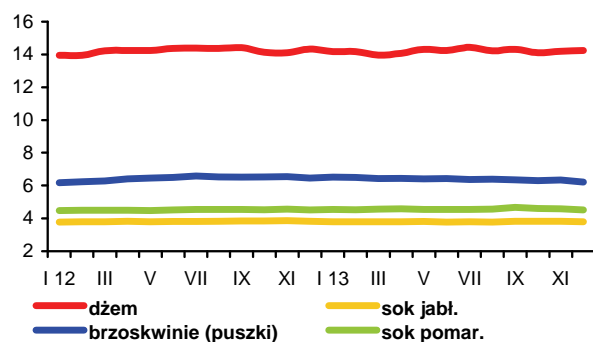
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2012 - 2013 r. (tony)

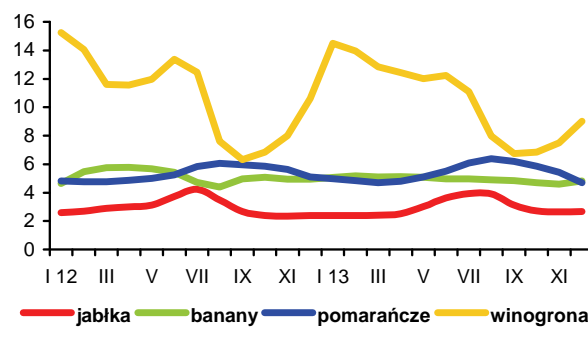
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2012 - 2013 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2012 - 2013 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2012 - 2013 r. (zł/kg)

Utrzymuje się korzystna koniunktura na międzynarodowym rynku mleka. Według firmy CLAL w 2013 r. światowe ceny masła i mleka w proszku były po ok. 30% wyższe niż w 2012 r. Ser Cheddar i serwatka w proszku podrożały o 4-5%. W styczniu 2014 r. notowano dalszy wzrost cen produktów mlecznych, z wyjątkiem masła, które potaniało o ok. 3% w stosunku do grudnia 2012 r. (do 4016 EUR/t). Największy był wzrost cen sera Cheddar (o prawie 15% do 3609 EUR/t). Za chude mleko w proszku płacono średnio 3356 EUR/t, tj. o ponad 3% więcej niż przed miesiącem. Ceny pełnego mleka w proszku wzrosły o ponad 1% do 3793 EUR/t, a suszonej serwatki o 0,3% do 1044 EUR/t.

Na rynku krajowym w ostatnich miesiącach 2013 r. nastąpiło przyspieszenie tempa wzrostu cen skupu mleka, co świadczy o rosnącym zapotrzebowaniu firm mleczarskich na surowiec, wobec bardzo dobrych cen uzyskiwanych w eksporcie przetworów mlecznych. W grudniu za 1 hl mleka rolnicy otrzymywali przeciętnie 153,93 zł, tj. odpowiednio o 2,6% i 22,4% więcej niż miesiąc i rok wcześniej. Średnia cena skupu mleka w 2013 r. wyniosła 133,51 zł/hl i była o ok. 12% wyższa niż w 2012 r. Poprawiły się relacje cen. W grudniu 2013 r. cena 1 litra mleka surowego stanowiła równowartość 0,89 kg mieszanki B2 (0,72 kg w grudniu 2012 r.) oraz 2,02 kg pszenicy (1,24 kg przed rokiem).

Ceny mleka surowego w Polsce pozostają konkurencyjne wobec płaconych w krajach Europy Zachodniej. Według Komisji Europejskiej w listopadzie 2013 r. cena mleka w Polsce (36,55 EUR/100 kg) była o 10% niższa od średniej ceny w UE-15 (40,61 EUR/100 kg), lecz o ok. 2% wyższa niż w UE-12 (35,90 EUR/100 kg).

Rekordowe ceny skupu mleka wpłynęły na ożywienie rynku bydła mlecznego. W grudniu 2013 r. za krowy dojne na targowiskach płacono średnio 3213 zł/szt., tj. o 1,0% więcej niż przed miesiącem i o 10,3% więcej niż przed rokiem. Jąłówki jednoroczne, po 8% wzroście w listopadzie, w grudniu potaniały o 1,9% w porównaniu z miesiącem poprzednim, ale były o 2,5% droższe w porównaniu z grudniem 2012 r. (2070 zł/szt.). Średni poziom cen krów w 2013 r. był o 6,5%, a jąłówek o ok. 2% wyższy niż w 2012 r.

Systematycznie rosną również ceny zbytu przetworów mlecznych. W grudniu były one średnio o ok. 1% wyższe niż w listopadzie. Największe były podwyżki cen chudego mleka w proszku (o 2,7%), mleka spożywczego (o 2,2%), serów dojrzewających (o 1,5-2%) i masła (o 1,3-1,6%). Wzrosły również ceny twarogów (o 0,8-1,2%) i pełnego mleka w proszku (o 0,1%), a spadły – mleka skondensowanego i mleka UHT (o 0,2-0,4%). Nie zmieniły się ceny jogurtu owocowego i sera smakowego. W 2013 r. średni poziom cen zbytu prawie wszystkich przetworów mlecznych, poza mlekiem skondensowanym i jogurtem owocowym, był wyższy niż w 2012 r. Najbardziej wzrosły ceny mleka w proszku (o 17-28%), masła (o 8-19%) i serów dojrzewających (o 11-13%).

W handlu detalicznym przetwory mleczne podrożały średnio o 0,6% w skali miesiąca. Większy od przeciętnego był wzrost cen jogurtów (o 1,2%) i deserów mlecznych (o 0,8%), a mniejszy śmietany, napojów mlecznych i mleka spożywczego (o 0,3-0,5%). Masło podrożało o 0,8%. W stosunku do grudnia 2012 r. ceny nabiału wzrosły o 4,7%, a masła o 10,2%. Średni poziom ich cen w 2013 r. był odpowiednio o 2,2 i 4,2% wyższy niż w 2012 r.

Skup mleka w grudniu wyniósł 786,5 mln l i był o 5,5% większy niż w miesiącu poprzednim i o 6,2% większy niż w grudniu 2012 r. Dynamiczny wzrost cen sprawił, że po ok. 2%

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

spadku w I półroczu, skup surowca mlecznego w II półroczu 2013 r. zwiększył się o 3,2%, tym w IV kwartale o prawie 5% w porównaniu z analogicznymi okresami roku poprzedniego. W 2013 r. do przemysłu mleczarskiego trafiło 9,59 mld l mleka, tj. o 0,7% więcej niż w 2012 r.

Mniejszy o ok. 6% niż w październiku skup surowca w listopadzie spowodował spadek produkcji prawie wszystkich przetworów mlecznych, przede wszystkim chudego mleka w proszku (o 24%) i serów topionych (o 17%). Wytworzono również mniej masła, mleka przetworzonego, napojów mlecznych i śmietany (o 7-9%), a także serów dojrzewających, pełnego mleka w proszku oraz mleka i śmietany zagęszczonej (o 3-3,5%). Zwiększyła się natomiast produkcja suszonej serwatki (o 11%) i serów twarogowych (o 2,4%). W okresie styczeń-listopad 2013 r. znacznie mniejsza niż przed rokiem była produkcja chudego proszku mlecznego (o 15%), natomiast dużo większa – mleka przetworzonego (łącznie z mlekiem przerzutowym), napojów mlecznych innych niż jogurty i pełnego mleka w proszku (o 11-17%). Masła i tłuszczów mlecznych wytworzono o 3,5% mniej, a produkcja serów dojrzewających utrzymała się na podobnym poziomie.

Poprawia się opłacalność eksportu produktów mlecznych. W wyniku wzrostu cen transakcyjnych, przede wszystkim mleka płynnego i śmietany, mleka w proszku oraz masła (o 28-32%), wartość eksportu przetworów mlecznych w okresie styczeń-listopad 2013 r. wzrosła do 1554 mln EUR, tj. o 15% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. Jednak wolumen wywozu, wyrażony w mleku surowym, był mniejszy o 4% do 2084 mln l, o czym zadecydował mniejszy eksport chudego mleka w proszku (o 23%), mleka płynnego i śmietany (o 10%) oraz pełnego mleka w proszku, jogurtów i napojów fermentowanych (o 2-4%). Zwiększyła się natomiast sprzedaż zagraniczna serów i twarogów (o 16%), które pozostają najważniejszą pozycją eksportu mleczarskiego, a także serwatki (o 25%) i lodów (o 8,5%). Minimalnie większy był też eksport masła. Nieopłacalny staje się reeksport kazeiny (spadek o 36%), gdyż jej ceny w eksporcie wzrosły tylko o 3%, podczas gdy w imporcie o 16%. Import przetworów mlecznych w analizowanym okresie zwiększył się o 29% do 1091 mln l w przeliczeniu na surowiec, a jego wartość o 26% do 620,4 mln EUR. Zatem ilościowa nadwyżka eksportu nad importem w okresie jedenastu miesięcy 2013 r. zmalała o 25% do 993 mln l w ekwiwalencie mleka surowego, natomiast dodatnie saldo zwiększyło się do 933,8 mln EUR, tj. o 9% w porównaniu z takim samym okresem 2012 r.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2012 I-XII	9 584,4	119,78	.
2013 I-XII	9 587,0	133,51	.
2012 XI	708,9	121,64	122,94
XII	740,4	125,72	123,24
2013 I	759,6	123,48	122,98
II	703,8	123,70	123,61
III	789,4	125,32	124,81
IV	793,1	126,34	125,21
V	865,4	125,71	125,23
VI	834,7	127,50	126,36
VII	866,0	129,80	129,22
VIII	841,8	132,97	131,80
IX	798,8	138,34	138,40
X	792,7	143,02	142,83
XI	745,8	150,03	153,07
XII	786,5	153,93	155,26
Wskaźnik zmian w %			
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	105,5	102,6	101,4
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	106,2	122,4	126,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2011 I-XII	2 747,2	114,5	33,8	484,9	338,2	171,4	384,2	284,7
2012 I-XII	2 691,1	116,0	38,9	450,0	359,2	171,6	385,8	312,7
2012 ^a X	219,4	7,9	2,1	35,6	29,0	14,0	32,5	26,9
XI	201,0	5,6	2,6	33,6	26,9	13,1	32,5	25,4
XII	222,0	7,1	3,8	27,7	30,1	15,2	29,0	23,7
2013 ^a I	210,1	6,4	2,8	37,2	25,0	14,8	33,1	25,5
II	214,6	6,2	2,4	33,1	25,4	12,7	31,9	24,0
III	242,3	6,8	2,4	38,0	28,3	15,2	37,9	25,2
IV	233,9	9,2	4,1	39,1	28,9	14,4	32,3	25,2
V	276,9	11,7	3,7	39,0	32,7	13,5	35,0	23,9
VI	265,0	11,7	2,5	37,7	32,5	13,5	31,4	25,4
VII	242,6	10,3	3,0	38,6	32,3	14,6	33,1	25,9
VIII	270,5	8,4	3,2	40,1	30,0	13,7	32,8	27,5
IX	255,8	8,2	3,5	31,7	27,6	14,3	31,3	25,4
X	240,2	7,8	3,4	36,2	28,0	14,3	33,7	26,0
XI	223,1	6,0	3,3	33,0	25,9	13,1	34,5	25,3
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>XI 2013</u> <u>X 2013</u>	92,9	76,2	96,5	91,2	92,5	91,5	102,4	97,1
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>	111,0	107,5	129,8	98,3	96,4	99,6	106,1	99,4

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2012 XI	1,75	2,07	11,35	13,39	14,92	16,01	0,89	5,62	10,19	14,51
XII	1,75	2,08	11,37	13,55	15,39	16,49	0,88	5,66	10,21	14,76
2013 I	1,76	2,07	11,41	13,62	15,00	16,14	0,85	5,63	10,19	14,76
II	1,76	2,07	11,51	13,71	14,71	15,83	0,83	5,58	10,07	14,70
III	1,76	2,06	11,48	13,64	14,75	15,85	0,86	5,56	10,08	14,68
IV	1,76	2,06	12,22	14,24	15,15	16,02	0,85	5,57	10,09	14,72
V	1,76	2,07	13,05	14,56	16,09	16,55	0,85	5,58	10,12	14,99
VI	1,76	2,10	13,29	15,08	16,68	16,91	0,85	5,58	10,18	15,08
VII	1,78	2,10	13,36	15,33	17,49	17,57	0,85	5,67	10,26	15,47
VIII	1,79	2,13	13,47	15,65	17,81	17,93	0,86	5,74	10,28	15,89
IX	1,82	2,18	13,84	16,06	18,19	18,30	0,87	5,80	10,31	16,67
X	1,82	2,22	13,62	16,41	18,16	18,46	0,88	5,86	10,33	16,96
XI	1,84	2,25	13,50	16,49	18,19	18,47	0,87	5,91	10,34	17,15
XII	1,88	2,24	13,87	16,51	18,46	18,77	0,87	5,90	10,42	17,41
2014 I ^a	2,11	2,23	13,35	15,54	16,61	17,68	.	5,57	10,03	16,97
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	102,2	99,6	102,7	100,1	101,5	101,6	100,0	99,8	100,8	101,5
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	107,4	107,7	122,0	121,8	119,9	113,8	98,9	104,2	102,1	118,0

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 20-26 I 2014 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2012 XI	2,60	2,75	14,80	3,27	4,21	0,71	1,22	1,66	13,69	19,50
XII	2,61	2,73	14,94	3,28	4,29	0,70	1,22	1,67	13,55	19,87
2013 I	2,62	2,72	15,31	3,32	4,36	0,71	1,22	1,68	13,70	20,03
II	2,60	2,76	15,46	3,37	4,35	0,71	1,23	1,68	13,72	20,05
III	2,58	2,75	15,68	3,40	4,31	0,71	1,23	1,68	13,80	20,01
IV	2,58	2,76	15,66	3,42	4,31	0,71	1,22	1,68	13,87	20,06
V	2,58	2,76	15,76	3,42	4,34	0,70	1,21	1,68	13,82	20,25
VI	2,56	2,76	15,73	3,41	4,41	0,70	1,20	1,68	13,80	20,35
VII	2,58	2,79	15,84	3,41	4,45	0,71	1,22	1,68	13,83	20,71
VIII	2,59	2,79	15,78	3,42	4,54	0,70	1,23	1,68	13,80	21,02
IX	2,67	2,84	15,80	3,43	4,62	0,71	1,25	1,70	13,94	21,52
X	2,73	2,89	15,63	3,39	4,67	0,72	1,26	1,71	14,04	22,11
XI	2,74	2,91	15,77	3,37	4,70	0,72	1,25	1,73	14,01	22,59
XII	2,76	2,93	15,87	3,39	4,74	0,72	1,27	1,73	14,23	22,65
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2013</u> <u>XI 2013</u>	100,7	100,7	100,6	100,6	100,9	100,0	101,6	100,0	101,6	100,3
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	105,7	107,3	106,2	103,4	110,5	102,9	104,1	103,6	105,0	114,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

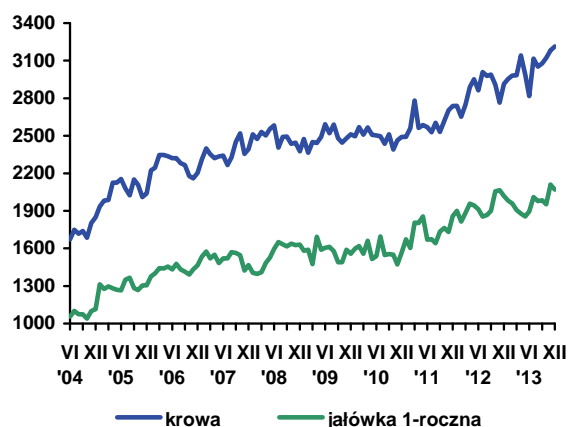
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2011 I-XII	108,3	151,8	34,1	257,0	122,6	55,4	50,9	14,4	80,1	38,5
2012 I-XII	111,5	177,6	31,2	297,2	110,4	48,7	50,9	12,2	132,7	33,6
2012 X	8,7	16,9	1,8	29,3	9,0	4,1	4,7	1,1	15,7	3,2
XI	7,8	15,0	2,0	22,7	7,9	4,1	4,3	1,4	13,7	2,4
XII	5,6	13,7	1,5	19,2	7,0	4,5	4,3	1,0	15,8	2,1
2013 I	8,5	15,8	2,7	20,3	9,6	5,2	5,2	1,0	14,9	2,6
II	6,3	15,1	4,1	22,6	9,0	4,3	4,7	1,0	12,8	2,5
III	6,7	17,0	3,0	20,5	9,5	5,3	5,3	1,2	13,3	3,1
IV	8,9	17,6	4,3	23,0	9,6	5,3	4,5	1,0	10,8	3,3
V	8,5	17,1	3,1	23,6	9,5	8,8	4,6	0,9	13,1	3,0
VI	8,1	17,0	2,4	22,2	8,5	5,4	4,2	0,9	13,7	2,1
VII	10,0	19,3	2,0	23,1	8,9	6,5	4,8	1,1	14,7	2,4
VIII	6,8	18,9	2,0	21,5	9,1	7,0	5,4	0,9	14,8	2,1
IX	7,2	17,8	2,5	22,7	8,2	7,8	5,5	1,3	14,2	2,1
X	7,4	17,8	1,7	27,6	8,5	9,0	5,7	1,3	14,0	2,7
XI	7,7	16,0	2,0	23,3	9,0	5,8	5,0	1,3	11,7	2,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>XI 2013</u> X 2013	103,5	90,0	118,2	84,3	106,5	64,8	88,7	101,9	83,9	93,0
<u>XI 2013</u> XI 2012	98,8	106,5	102,3	102,6	114,7	143,6	115,9	92,9	85,3	102,6

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

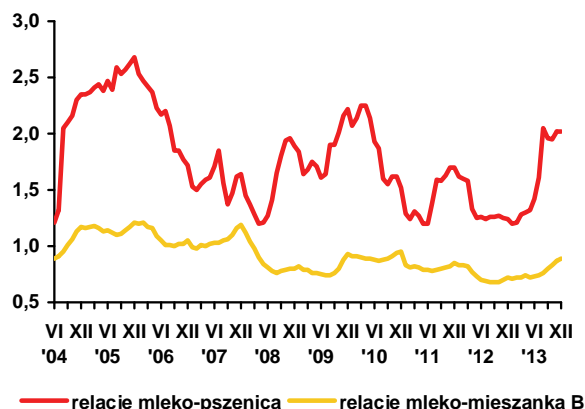
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2011 I-XII	2 324	3 199	3 940	739	1 011	1 764	3 351	4 320	756	1 144
2012 I-XII	2 111	3 116	2 952	617	1 056	2 016	3 338	3 857	528	1 200
2012 X	2 057	3 185	3 389	694	1 072	2 286	3 336	3 704	484	1 243
XI	2 335	3 233	3 465	776	1 085	2 207	3 509	3 805	593	1 243
XII	2 400	3 234	3 499	708	1 058	1 588	3 431	3 760	600	1 292
2013 I	2 384	3 214	3 413	692	1 065	1 848	3 432	4 016	586	1 395
II	2 457	3 162	3 277	689	1 130	2 150	3 293	3 800	531	1 390
III	2 365	3 140	3 276	678	1 104	1 892	3 459	3 734	566	1 271
IV	2 591	3 156	3 548	818	1 117	1 980	3 470	3 853	668	1 268
V	2 881	3 230	3 921	910	1 173	1 569	3 533	4 276	575	1 332
VI	2 894	3 355	3 872	824	1 114	1 705	3 603	4 417	651	1 418
VII	2 899	3 335	4 031	794	1 089	1 813	3 616	4 454	638	1 344
VIII	2 856	3 394	4 162	785	1 106	1 918	3 624	4 598	615	1 486
IX	2 914	3 396	4 105	824	1 093	1 921	3 761	5 457	665	1 534
X	3 007	3 481	4 214	809	1 135	1 863	3 759	4 587	698	1 469
XI	3 026	3 563	4 165	804	1 059	2 084	3 861	4 641	691	1 468
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2013</u> X 2013	100,6	102,4	98,8	99,4	93,3	111,9	102,7	101,2	99,0	99,9
<u>XI 2013</u> XI 2012	129,6	110,2	120,2	103,6	97,6	94,4	110,0	122,0	116,5	118,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CAAC.

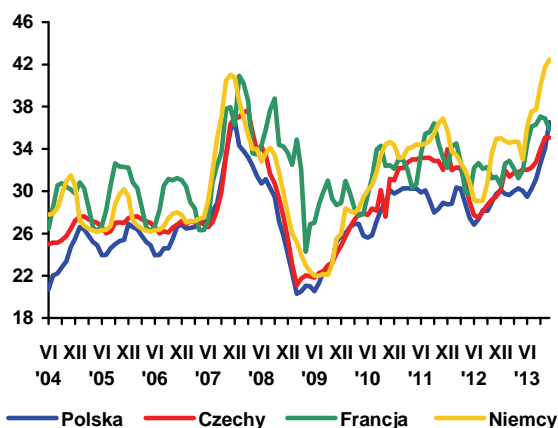
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

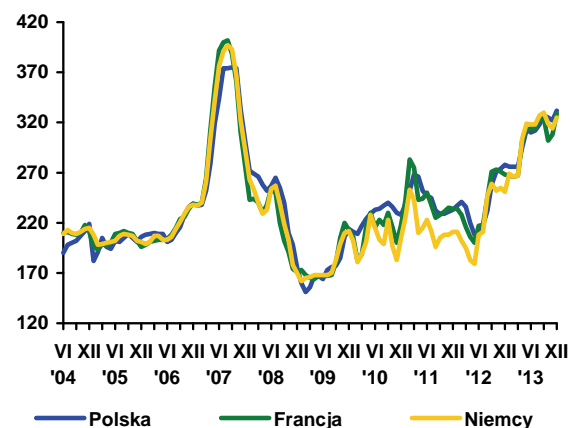
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

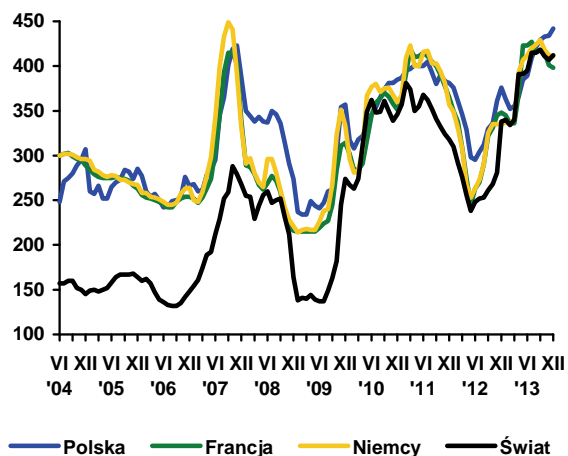
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

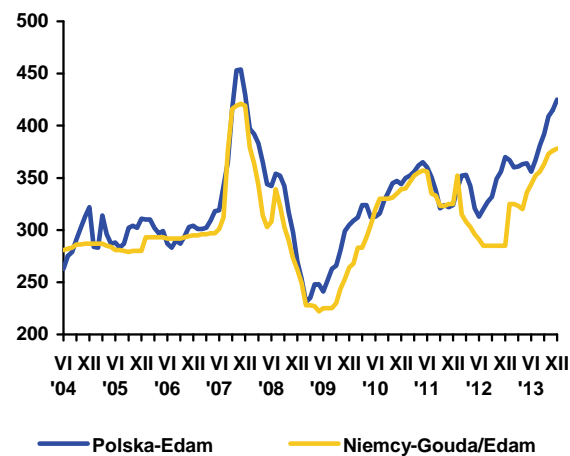
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

W 2013 r. przeciętna cena skupu żywca rzeźnego (bez cieląt) zmniejszyła się o ok. 2% w porównaniu do roku poprzedniego (do 6,27 zł za 1kg wagi żywej). W ostatnich miesiącach roku tendencja spadkowa została zahamowana i w grudniu średnia cena skupu bydła wzrosła do 6,10 zł/kg wagi żywej. Wzrostowi średniej ceny skupu bydła w grudniu towarzyszył spadek ceny skupu trzody chlewnej o około 3,5% i drobiu o około 0,5%. Cena skupu jednego kilograma żywca wołowego w grudniu 2013 r. stanowiła równowartość 1,16 kg żywca wieprzowego i 1,53 kg żywca drobiowego. Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej w trzecim tygodniu stycznia 2013 r. ceny zakupu bydła przez zakłady mięsne były o ok. 2-3% wyższe niż przed miesiącem. W Polsce centralnej i północnej ceny zakupu młodych byków wynosiły 6,64-6,69 zł/kg w.ż. i były niższe o ok. 3% niż na południu kraju (6,87 zł/kg w.ż.). Zakłady mięsne płaciły za krowy najdrożej w Polsce południowej (4,64 zł/kg w.ż.), a najtaniej w Polsce północnej (4,45 zł/kg w.ż.). Zaś w trzecim tygodniu stycznia 2014 r. średnia cena targowiskowa cieląt wzrosła o ok. 0,4% w porównaniu do 3 tygodnia grudnia 2013 r. i wynosiła 11,41 zł za kg wagi żywej.

W północnym makroregionie kraju, gdzie zakłady mięsne wciąż kupowały bydło po cenach niższych niż w pozostałych regionach Polski, ceny sprzedaży ćwierci wołowych były najwyższe. W Polsce centralnej ćwierci z młodych byków (do 2 lat) sprzedawano najtaniej. Średnia cena ćwierci z młodych byków wynosiła 12 313 zł/tonę w makroregionie centralnym i była o ok. 4% niższa niż na północy kraju, natomiast w regionie południowym średnia cena ćwierci z krów była średnio o ok. 7% niższa niż w regionie północnym i wynosiła 9 302 zł/tonę.

Na krajowe ceny skupu bydła i ceny sprzedaży ćwierci wołowych mogła wpłynąć sytuacja na rynku wołowiny w UE. Średnia cena rynkowa tusz wołowych w UE-27, w trzecim tygodniu stycznia 2013 r., wynosiła ok. 395,44 EUR/100 kg, a w Polsce ok. 310,31 EUR/100 kg. Ich wzrost był niewielki w porównaniu do poprzedniego miesiąca (Tab. 3).

W grudniu 2013 r. pogłowie bydła ogółem w porównaniu z grudniem 2012 r. wzrosło o 1,4% do prawie 5,6 mln sztuk wyłącznie na skutek zwiększenia liczebności pogłowia młodego bydła o 3,3% do 3,15 mln sztuk. Pogłowie krów pozostałych, w których dominują tzw. krowy mamki odchowujące cielęta wzrosło o 16,5% do prawie 143 tys. szt. Udział młodego bydła w pogłowie ogółem wzrósł o 1,1% do 56,4%. W pogłowie młodego bydła dominują cielęta (45%) oraz młodzież w wieku 1-2 lat (43%). Pozostałe 12% stanowi bydło w wieku przekraczającym 2 lata.

Skup żywca wołowego w grudniu 2013 r. wyniósł 23,5 tys. ton i był mniejszy w porównaniu grudnia 2012 r. o około 2,1%. Uboje bydła w 2013 r. wyniosły ok. 1169 tys. sztuk i były podobne jak w roku poprzednim. Większe o ok. 7% uboje byków (622 tys. sztuk) zrekompensowały prawie 10% spadek ubojów krów. Według wstępnych danych GUS skup żywca wołowego w tym okresie wyniósł 431,4 tys. ton w. ż. i był wyższy niż w roku poprzednim o ok. 6,6%.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w ciągu 11 miesięcy 2013 r. wzrósł o ok. 1% w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego i wyniósł 300,6 tys. ton. Eksport mięsa wołowego świeżego, schłodzonego i mrożonego wyniósł 260,3 tys. ton w miesiącach styczeń – listopad 2013 r. i był o 2,7% większy niż w porównywalnym okresie roku poprzedniego. Cena wołowiny schłodzonej w listopadzie 2013 r. wynosiła średnio 3,16 EUR/kg i była o ok. 6% niższa od ceny uzyskiwanej w analogicznym okresie roku poprzedniego, natomiast średnia cena wołowiny mrożonej wzrosła o ok. 5,9% (w porównaniu do października 2013 r.) do 3,27 EUR/kg. Udział Włoch, Holandii, Niemiec i Hiszpanii w eksporcie mięsa wołowego świeżego, schłodzonego i mrożonego wynosił ok. 63% w okresie I-XI 2013 r. Sprzedaż przetworów wołowych nieznacznie spadła w okresie styczeń-listopad 2013 r. (o ok. 4,3%) w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Natomiast eksport bydła i cieląt zmalał o ok. 12,5% (do 213,8 tys. sztuk) do czego przyczyniły się niższe o ok. 13,6% ceny (289,3 EUR/sztukę).

Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w okresie styczeń-listopad 2013 r. wzrósł o 21,4% w porównaniu do porównywalnego okresu roku poprzedniego i wyniósł około 31,9 tys. ton. Import mięsa wołowego świeżego, schłodzonego i mrożonego w ciągu 11 miesięcy 2013 r., wyniósł ok. 10,7 tys. ton i był niższy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o ok. 19%, jednocześnie znacznie wzrósł import bydła i cieląt. W okresie od stycznia do listopada 2013 r. wyniósł on 64,8 tys. sztuk i był o 24,5 tys. sztuk większy niż przed rokiem. Średnia cena w imporcie żywca w okresie styczeń-listopad 2013 r. spadła o ok. 10,8% w porównaniu do podobnego okresu roku poprzedniego i wynosiła około 2,07 EUR/kg w.ż. Najwięcej cieląt zakupiono na Litwie (ok. 17,4 tys. sztuk), a bydła na Słowacji (ok. 17,6 tys. sztuk) i na Litwie (ok. 17,5 tys. sztuk). Pomimo znacznego wzrostu importu żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych saldo obrotów handlu zagranicznego wołowiną w ciągu 11 miesięcy 2013 r. było dodatnie i wzrosło o ok. 4,5 mln EUR w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego i wynosiło ok. 898,9 mln EUR. Import wołowiny do Polski pomimo znacznego wzrostu utrzymuje się nadal na stosunkowo niskim poziomie.

Tab. 1. Skup, eksport i import wołowiny (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	
2012	X	26,4	27,1	2,3	22,9	3,1
	XI	27,0	26,4	2,1	22,5	2,6
	XII	24,0	23,4	1,6	20,1	2,3
2013	I	25,1	24,7	1,6	21,5	3,2
	II	23,6	25,7	1,7	22,8	2,7
	III	24,9	27,2	2,4	23,2	2,8
	IV	26,0	26,2	2,4	22,2	2,9
	V	27,3	28,3	2,4	24,4	2,9
	VI	29,1	30,9	2,7	26,5	2,1
	VII	28,5	31,2	2,4	27,0	2,0
	VIII	24,5	26,5	2,1	22,8	2,4
	IX	26,3	28,7	2,0	25,2	3,4
	X	28,8	27,8	2,1	24,0	3,8
	XI	25,7	23,4	1,8	20,1	3,7
	XII	23,5	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością*	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2011	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	X	6,46	10,21	26,19	25,96	4,05	4,01
	XI	6,55	11,05	26,23	26,03	4,00	3,97
	XII	6,58	10,80	26,27	26,18	3,99	3,97
2013	I	6,56	10,02	26,22	26,30	3,99	4,00
	II	6,62	9,45	26,14	26,24	3,94	3,96
	III	6,37	9,91	26,09	26,19	4,09	4,11
	IV	6,38	9,84	26,01	26,14	4,08	4,10
	V	6,19	9,76	26,02	26,30	4,20	4,25
	VI	6,18	9,82	26,07	26,17	4,22	4,23
	VII	6,05	10,16	25,98	26,27	4,29	4,34
	VIII	6,02	9,48	25,89	26,29	4,30	4,37
	IX	6,11	9,21	25,80	26,37	4,22	4,31
	X	6,11	9,65	25,75	26,44	4,21	4,32
	XI	6,04	10,04	25,78	26,58	4,26	4,40
	XII	6,10	9,69	25,63	26,40	4,20	4,33
w % ceny	sprzed roku	92,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,0	-	-	-	-	-

* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	V 2013	VI 2013	VII 2013	VIII 2013	IX 2013	X 2013	XI 2013	XII 2013	I 2014
	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	5,97	6,02	5,93	5,92	6,00	5,94	5,89	5,79	5,95
Byki do 2 lat (U+R+O)	6,59	6,64	6,52	6,65	6,76	6,76	6,78	6,63	6,76
Krowy	4,98	4,98	4,95	4,82	4,89	4,68	4,58	4,45	4,55
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	11,66	11,46	11,37	12,07	10,95	11,05	10,81	11,36	11,41
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12 318	12 568	12 322	12 356	12 366	12 313	12 346	12 355	12 645
ćwierci z krów rzeźnych	10 689	10 985	10 590	10 176	10 394	9 688	9 341	9 438	9 582
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła męskiego:									
UE-27	388,79	389,69	389,69	383,14	386,75	386,15	389,14	390,96	395,44
Polska	300,89	293,73	288,71	298,58	300,04	302,86	304,59	305,08	310,31

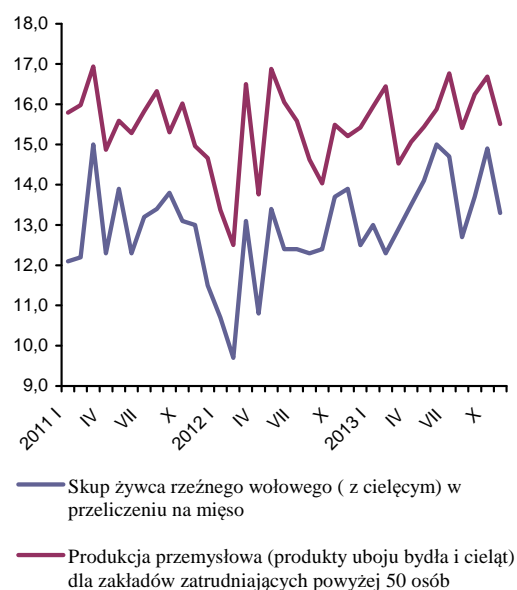
Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Tab. 4. Pogłowie bydła (w tys. szt.)

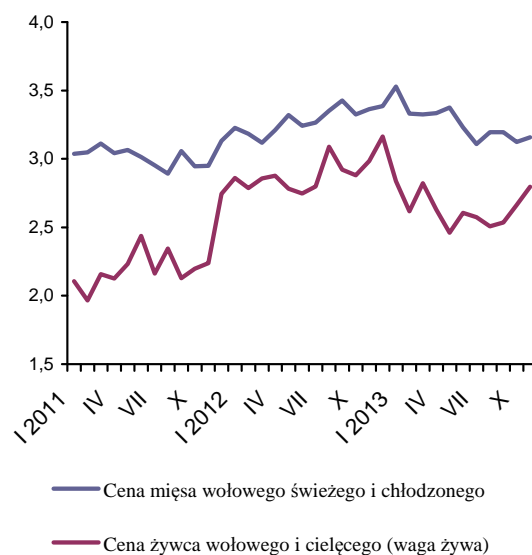
Rok	ogółem	cielęta do 1 r.	młode bydło 1-2 lat	bydło > 2 lat	w tym krowy	z tego krowy pozostałe	krowy mleczne	Razem młode bydło	w tym > 2 lat
VI 2009	5700,0	1471,8	1203,7	3024,5	2687,9	81,8	2606,1	3012,1	336,6
XII 2009	5590,2	1419,1	1192,8	2978,3	2678,2	93,4	2584,8	2912,0	300,1
VI 2010	5724,0	1456,8	1243,9	3023,3	2655,7	117,5	2538,2	3068,3	367,6
XII 2010	5559,5	1385,8	1226,3	2947,4	2635,5	106,7	2528,8	2924,0	311,9
VI 2011	5761,9	1481,4	1299,5	2981,0	2626,0	152,8	2473,2	3135,9	355,0
XII 2011	5500,9	1361,6	1256,2	2883,1	2568,0	121,8	2446,1	2932,9	315,1
VI 2012	5776,8	1468,8	1343,9	2964,1	2578,0	136,8	2441,2	3198,8	386,1
XII 2012	5520,3	1387,9	1323,8	2808,6	2468,7	122,6	2346,1	3051,6	339,9
VI 2013	5860,8	1586,1	1422,4	2852,3	2526,4	170,0	2356,4	3334,4	325,9
XII 2013	5595,5	1416,2	1369,4	2810,0	2441,9	142,8	2299,1	3153,6	368,1

Źródło: Na podstawie danych GUS.

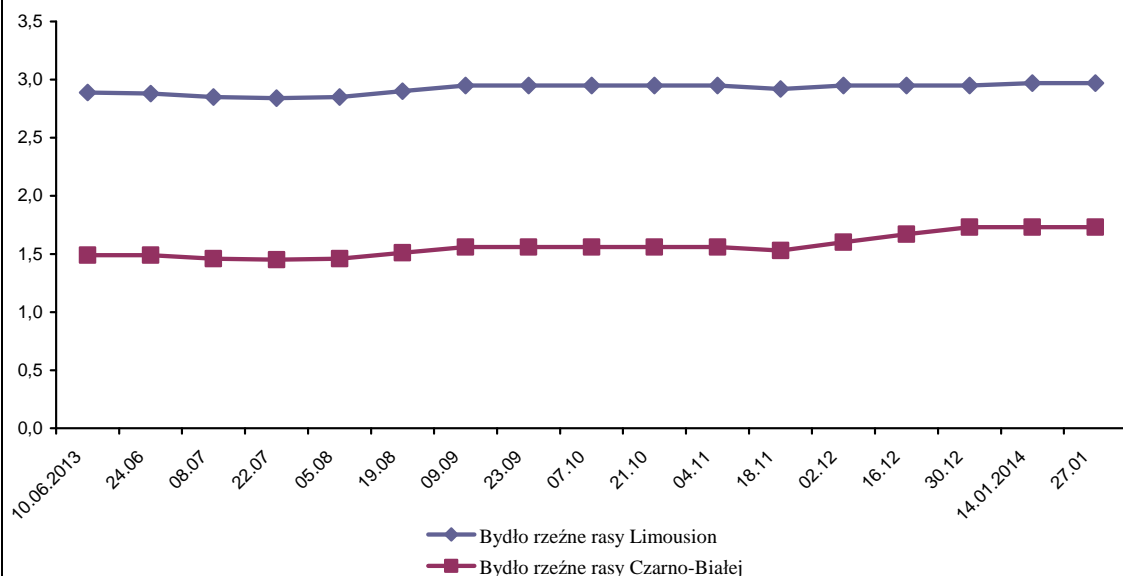
Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2011 – XI 2013 r. (w tys. ton)

Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego świeżego i chłodzonego oraz żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2011 – XI 2013 r. (w EUR/kg)

Rys. 3. Ceny płacone za młode bydło rzeźne rasy Limousion i Czarno-Białej w EUR/kg wagi żywej. Notowania cen z rynku włoskiego.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), FAMMU.

Początek roku 2013/14 był dość obiecujący dla producentów trzody chlewnej, w przeciwieństwie do trzech poprzednich sezonów, w których chów trzody był wyjątkowo nieopłacalny. Powodem tego były najpierw zbyt niskie ceny trzody (lata 2009/10 i 2010/11), a następnie rekordowo wysokie ceny zbóż i pasz (lata 2011/12 i 2012/13). Pogłowie trzody chlewnej przez kilka lat z rządu dynamicznie malało. Największa stopa spadku, wynosząca w skali roku 12-15%, miała miejsce w 2012 r. W rezultacie w listopadzie tego roku pogłowie trzody chlewnej wyniosło 11 128 tys. sztuk i było mniejsze aniżeli w listopadzie 2006 r. o 40%. Nic więc dziwnego, że po tak głębokiej redukcji pogłowia, w 2013 r. spadkowa tendencja osłabła. W marcu roczna stopa spadku wyniosła 4,8%, w lipcu 3,9%, a w listopadzie 1,2%.

Do osłabienia spadkowej tendencji chowu trzody przyczyniły się wszystkie zmienne określające opłacalność chowu, a więc ceny skupu trzody, ceny skupu zbóż, targowiskowe ceny zbóż i ceny detaliczne pasz.

W 2013 r., ceny skupu trzody pozostały na rekordowym poziomie z 2012 r. Po żniwach nastąpił, co prawda krótkotrwały, ale głęboki spadek cen skupu zbóż, który spowodował, że ceny pasz przemysłowych zaczęły maleć. Targowiskowe ceny żyta i jęczmienia po żniwach również spadły, choć nie tak znacząco jak ceny skupu zbóż, które w ostatnich miesiącach 2013 r., z miesiąca na miesiąc, dynamicznie rosły, w przeciwieństwie do stabilnych cen targowiskowych. W okresie jesienno-zimowym relacje cen trzody do targowiskowych cen żyta osiągnęły poziom bliski relacji granicznej, natomiast w przypadku relacji cen trzoda:jęczmień były one mniej zadowalające.

Powstaje pytanie jak może rozwijać się sytuacja na rynku żywca trzody w 2014 r. Ogólne przesłanki wskazują, że ceny żywca wieprzowego będą prawdopodobnie niższe niż w 2012 i 2013 r. Przede wszystkim ze względu na sytuację na rynku unijnym.

Zgodnie z krótkookresową prognozą Komisji Europejskiej z września 2013 r., w 2014 r. produkcja trzody w UE-28 wzrośnie o około 110 tys. ton, a eksport zmniejszy się o 21 tys. ton, a więc łącznie pozostanie

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

do konsumpcji o około 131 tys. ton mięsa więcej niż w 2013 r. Jednakże z bilansu, który jest późniejszym dokumentem Komisji, wynika, że wzrost produkcji wyniesie 344 tys. ton, a spadek eksportu 103 tys. ton. Łączna pula mięsa do konsumpcji może więc być o 445 tys. ton większa niż przed rokiem. Oznacza to możliwość spadku cen na unijnym rynku, w tym także w Polsce. Ostateczna skala spadku tych cen zależała jednak będzie od faktycznych zmian podaży i popytu.

Nie należy też oczekiwać spadku targowiskowych cen zbóż i pasz do wczesnej wiosny tego roku, kiedy można będzie wnioskować o nadchodzących zbiorach. W sytuacji, gdyby ceny po tegorocznych zbiorach nie obniżyłyby się, mogłaby pojawić się ponowna tendencja spadkowa zamiast jej całkowitego wygaśnięcia, bowiem relacje cen trzoda:pasze i opłacalność chowu pogorszyłyby się. W jesieni 2013 r. właśnie na ich podstawie ocenialiśmy, że w listopadzie pogłowie trzody będzie liczyć około 11 mln sztuk¹. Tyle też wykazał spis.

¹ Patrz Rynek Mięsa nr 45, analizy rynkowe IERIGŻ-PIB, ARR, MRiRW, Warszawa, październik 2013.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2012	I	90,2	75,7	44,3	112,4	45,0	105,1	-0,7
	II	87,3	74,1	51,1	109,2	47,3	110,3	3,8
	III	96,2	72,8	54,7	110,1	62,0	131,6	-7,3
	IV	86,4	70,1	49,8	113,7	43,1	92,1	6,7
	V	93,5	81,9	50,9	111,1	47,2	100,6	3,7
	VI	82,5	75,8	45,3	100,2	51,8	107,0	-6,5
	VII	82,3	74,9	55,9	116,7	53,1	100,6	2,8
	VIII	85,4	73,8	60,7	118,1	60,1	101,9	0,6
	IX	81,1	72,9	56,0	108,1	48,5	87,9	7,5
	X	97,4	82,6	63,7	116,2	52,7	99,2	11,0
	XI	91,2	77,8	60,7	129,2	49,4	94,5	11,3
	XII	91,2	80,0	52,7	115,1	46,5	87,7	6,2
2013	I	96,7	107,2	58,1	131,2	47,1	104,7	11,0
	II	85,9	98,4	55,4	108,4	43,6	92,2	11,8
	III	93,5	97,1	59,9	109,5	59,1	95,3	0,8
	IV	91,9	106,3	59,6	119,7	47,2	109,5	12,4
	V	89,6	95,8	57,4	112,8	53,4	113,1	4,0
	VI	81,0	98,3	62,3	137,5	50,7	97,9	11,6
	VII	89,4	108,6	65,9	117,9	53,6	100,9	12,3
	VIII	84,4	98,9	66,7	110,0	51,9	86,4	14,8
	IX	87,2	107,5	60,7	108,4	51,7	106,6	9,0
	X	96,7	99,2	72,2	113,3	57,4	108,9	14,8
	XI	90,6	99,4	68,3	112,5	54,6	110,5	13,7
	XII	91,8	100,7	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.		
		żyta	jęczmienia							
2012	IV	5,29	6,3	5,7	136,32	3,9	237,71	2,2	177	
	V	5,36	6,3	5,9	140,50	3,8	241,42	2,2	177	
	VI	5,62	6,7	6,1	143,74	3,9	246,02	2,3	171	
	VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170	
	VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173	
	IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180	
	X	5,93	7,4	6,8	152,05	3,9	272,05	2,2	184	
	XI	5,72	7,2	6,5	151,55	3,8	272,74	2,1	184	
	XII	5,36	6,8	6,0	152,50	3,5	273,79	2,0	178	
	2013	I	5,13	6,5	5,6	153,10	3,4	274,32	1,9	171
		II	5,18	6,6	5,6	154,80	3,3	274,46	1,9	163
		III	5,36	6,8	5,9	155,05	3,5	274,26	2,0	168
IV		5,30	6,7	5,6	156,45	3,4	274,91	1,9	172	
V		5,16	6,7	5,6	155,81	3,3	274,94	1,9	168	
VI		5,56	7,3	6,1	155,51	3,6	275,28	2,0	165	
VII		5,80	7,7	6,4	155,04	3,7	275,58	2,1	166	
VIII		5,97	9,2	7,5	152,59	3,9	275,00	2,2	167	
IX		5,96	8,9	7,5	149,58	4,0	274,39	2,2	177	
X		5,73	8,7	6,9	146,97	3,9	273,90	2,1	175	
XI		5,47	8,3	6,6	144,96	3,8	273,14	2,0	172	
XII		5,28	7,8	6,3	144,50	3,7	273,31	1,9	169	

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

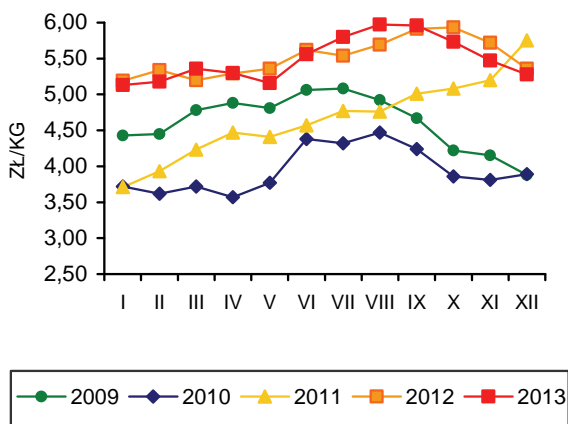
Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2012 I	6,82	13,93	19,37	11,81	15,51	22,94	15,35	111,3	118,4	130,0
II	7,02	13,85	19,52	12,10	15,39	23,01	15,42	111,1	117,9	127,4
III	6,84	13,85	19,59	12,18	15,20	23,13	15,42	109,7	118,1	126,6
IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0
V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1
VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9
VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2
VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3
IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0
X	7,77	14,52	20,13	12,73	16,09	23,73	15,95	110,8	117,9	125,3
XI	7,49	14,41	20,16	12,79	16,03	23,92	16,09	111,2	118,7	125,8
XII	7,02	14,36	20,15	12,80	15,96	23,88	16,10	111,1	118,5	100,9
2013 I	6,72	13,98	20,00	12,74	15,84	23,92	16,07	113,3	119,6	126,1
II	6,79	13,66	19,91	12,71	15,27	23,78	16,04	111,8	119,4	126,2
III	7,03	13,76	19,94	12,74	15,16	23,77	16,11	110,2	119,2	126,5
IV	6,95	13,70	19,84	12,76	15,21	23,78	15,99	111,0	119,9	125,3
V	6,77	13,71	19,88	12,73	15,13	23,80	15,87	110,4	119,7	124,5
VI	7,29	13,84	19,93	12,74	15,16	23,80	16,11	109,5	119,4	126,5
VII	7,60	14,06	20,01	12,80	15,47	24,09	15,85	110,0	120,4	123,8
VIII	7,82	14,28	20,20	12,95	15,62	24,18	15,93	109,4	119,7	123,0
IX	7,81	14,44	20,43	13,08	16,06	24,36	16,08	111,2	119,2	122,9
X	7,51	14,27	20,47	13,05	15,73	24,62	16,11	110,2	120,3	123,4
XI	7,17	14,06	20,49	13,03	15,57	24,50	15,97	110,7	119,6	122,6
XI	6,92				15,51	24,51	15,72			

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne
Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

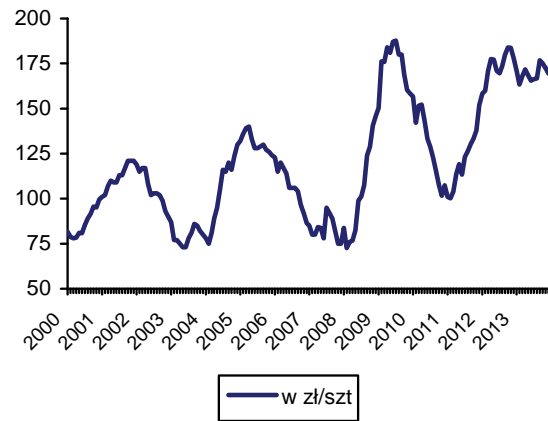
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2012 I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,3
IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
IX	190,11	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
XII	172,95	173,95	173,89	167,27	100,6	100,0	104,0
2013 I	169,93	165,81	169,35	159,84	97,6	97,9	103,7
II	171,12	166,30	171,03	156,70	97,2	97,2	106,1
III	171,95	170,04	171,36	155,16	98,9	99,2	109,6
IV	170,86	171,89	171,43	154,39	100,6	100,3	111,3
V	165,45	164,74	163,53	150,93	99,6	100,7	109,1
VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
X	180,44	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
XI	171,55	169,44	168,18	162,94	98,8	100,7	104,0
XII	170,13	168,41	170,18	158,40	99,0	99,0	106,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

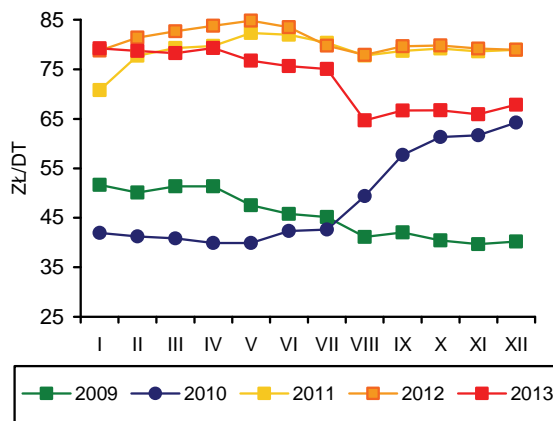
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

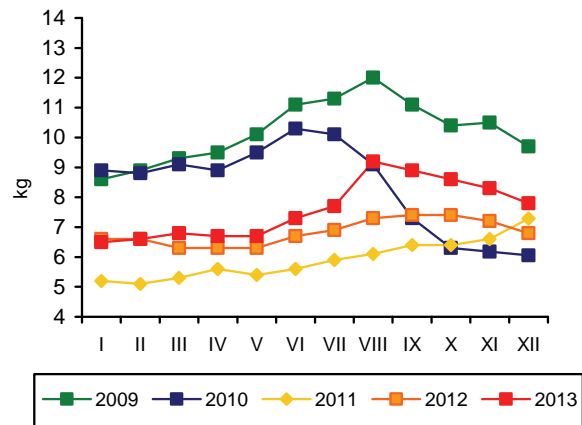
Rys. 2. Miesięczne ceny psziąt w Polsce

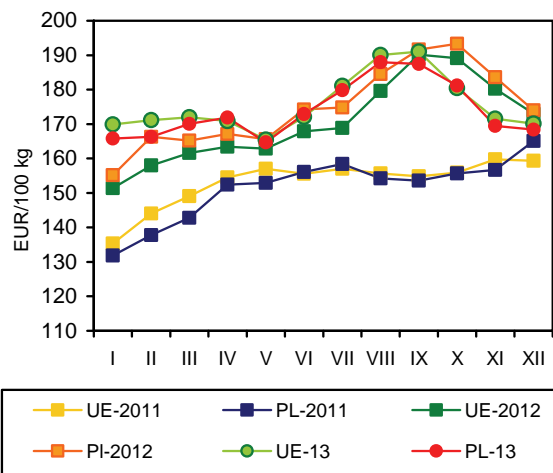
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

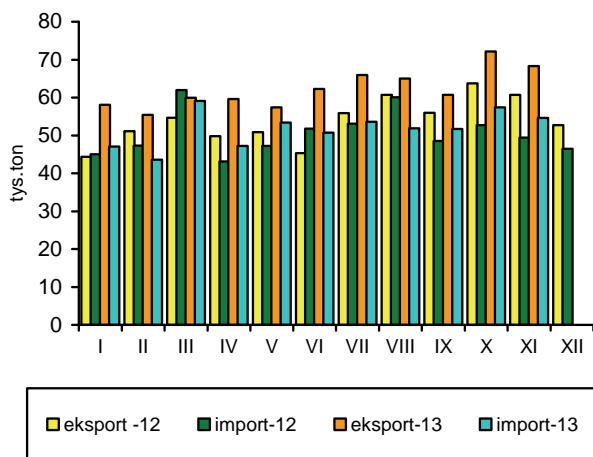
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w grudniu 2013 r. ok. 155 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 4,3% mniej niż przed miesiącem, ale o 16,5% więcej przed rokiem. W okresie dwunastu miesięcy 2013 r. łączna produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w wadze produktu zwiększyła się o 12,3% w porównaniu z 2012 rokiem.

Eksport mięsa drobiowego w listopadzie 2013 r. był o 9,5% mniejszy niż w roku poprzednim, a w całym okresie od stycznia do listopada sprzedano za granicę o ok. 10% więcej tego mięsa niż w 2012 r. Sprzedaż zagraniczna stanowiła ok. 31% przemysłowej produkcji drobiu. Import mięsa drobiowego wzrósł w tym samym czasie o ok. 3% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Od kwietnia 2013 r. pełnoporcjowe mieszanki paszowe dla drobiu taniały. Tendencja taka utrzymała się także w grudniu. Ceny pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów obniżyły się o 0,3% w relacji do listopada i były o 14% niższe niż rok wcześniej. Ceny przemysłowych mieszanek paszowych dla indyków również spadały. W grudniu były o 1% niższe niż przed miesiącem i o 13% niższe niż przed rokiem. Jednak średnio w całym 2013 r. mieszanki pasz dla kurcząt były droższe o 1,3%, a dla indyków o 0,8%.

Drogim paszom towarzyszyły relatywnie wysokie ceny skupu żywca drobiowego. Średnia roczna cena skupu kurcząt była w 2013 r. o 1,1% wyższa niż przed rokiem, a indyków aż o 7,7% wyższa. Relacja cen żywiec/pasza, która średnio w 2012 r. wynosiła w chowie kurcząt 2,64, obniżyła się w 2013 r. do 2,63. W styczniu 2014 r. ceny skupu kurcząt były o 0,3% niższe w porównaniu do poprzedniego miesiąca i o 6% niższe w porównaniu do stycznia 2013 r. Relacja cen żywiec/pasza była podobna jak przed miesiącem, ale nieco niższa niż przed rokiem. Opłacalność produkcji kurcząt nieznacznie pogorszyła się. Ceny płacone producentom żywca za indyki były odpowiednio o 0,7% niższe w relacji miesiąc do miesiąca i o 7,6% wyższe w relacji rok do roku. Na

rynku indyków, relacja cen żywiec/pasza wynosiła 4,40 i znacznie przewyższała próg rentowności. Opłacalność chowu indyków była wysoka.

Średnie ceny zbytu tuszek kurcząt były w styczniu 2014 r. o 2,6% niższe, natomiast indyków o 4,6% wyższe niż przed rokiem. Ceny detaliczne kurcząt patroszonych obniżyły się średnio w 2013 r. o 0,3% w relacji do poprzedniego roku. Mimo to spożycie mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyło się w okresie pierwszych trzech kwartałów o 1,3% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, a spożycie wędlin drobiowych obniżyło się o 5%. W trzecim kwartale, konsumpcja wędlin drobiowych była podobna jak w drugim, ale mięsa wzrosła o 0,7%. Takie tendencje w konsumpcji to efekt wysokich cen detalicznych drobiu, który mimo, że pozostał najtańszym rodzajem mięsa, relatywnie podrożał względem wieprzowiny i wołowiny.

Relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim w grudniu 2013 r. poprawiły się w porównaniu do grudnia poprzedniego roku. Średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 48,2% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przeciętna cena unijna była o 1,4% niższa niż przed rokiem, natomiast cena polska o 2,4%. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Niemczech wzrosły w tym czasie o ok. 4% w relacji rok do roku, natomiast we Francji były o 2,2% niższe. W Holandii ceny sprzedaży mięsa drobiowego wzrosły 7,1%.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
I	95,2	96,4	111,0	133,0	146,0
II	85,8	96,5	101,0	122,0	131,0
III	98,1	118,0	110,0	136,0	148,0
IV	99,0	101,0	116,0	126,0	157,0
V	97,0	139,0	116,0	137,0	151,0
VI	101,5	112,0	118,0	137,0	144,0
VII	107,0	116,0	112,0	132,0	157,0
VIII	101,0	112,0	114,0	139,0	151,0
IX	105,0	119,0	116,0	134,0	150,0
X	113,0	125,0	128,0	156,0	175,0
XI	105,0	123,0	127,0	142,0	162,0
XII	107,0	122,0	127,0	133,0	155,0
RAZEM	1217,0	1368,0	1396,0	1627,0	1827,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013
I	2914	3880	40757	45621
II	3222	3584	41723	43153
III	3930	4102	44450	48766
IV	3272	3568	39277	50015
V	3251	2886	39383	48224
VI	2667	2634	43328	45925
VII	2737	2667	41370	47925
VIII	5232	3162	40315	47758
IX	3531	4166	40839	46793
X	4348	3802	52846	56124
XI	4045	2924	48443	50832
XII	2734		39532	
RAZEM	38998		517900	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Źywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a,b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2012	2013	2013	2014	2013	2014	2012	2013
I	1312	1581	3,71	3,49	6,58	6,41	7,08	7,33
II	1339	1562	3,92		6,63		7,42	7,29
III	1339	1564	4,02		6,72		7,49	7,67
IV	1386	1540	3,88		6,54		7,52	7,66
V	1438	1540	3,99		6,88		7,60	7,64
VI	1469	1522	4,05		6,99		8,01	7,85
VII	1508	1512	4,25		7,01		7,89	8,08
VIII	1493	1458	4,18		7,02		7,85	7,96
IX	1574	1389	4,09		7,01		7,81	7,94
X	1554	1365	3,70		6,85		7,60	7,28
XI	1541	1354	3,46		6,59		7,41	6,95
XII	1560	1344	3,50		6,61		7,20	6,94

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2011	2012	2013	2012	2013	2014	2012	2013	2014
I	1363	1387	1630	5,86	5,57	5,78	9,01	8,39	8,84
II	1402	1400	1621	5,71	5,72		8,90	8,77	
III	1438	1414	1630	5,67	5,69		8,54	9,42	
IV	1454	1446	1622	5,43	5,71		8,94	8,46	
V	1466	1502	1588	5,37	5,71		8,83	8,49	
VI	1505	1546	1565	5,45	5,99		8,84	9,20	
VII	1516	1583	1569	5,51	6,17		8,68	8,75	
VIII	1478	1636	1549	5,38	6,22		8,35	8,68	
IX	1438	1635	1497	5,30	6,24		8,33	9,17	
X	1411	1628	1437	5,51	6,38		8,38	9,18	
XI	1400	1592	1423	5,67	6,13		8,64	9,20	
XII	1383	1624	1410	5,66	6,09		9,05	9,47	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

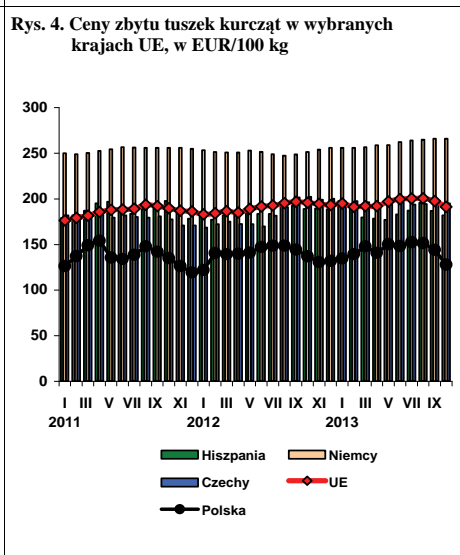
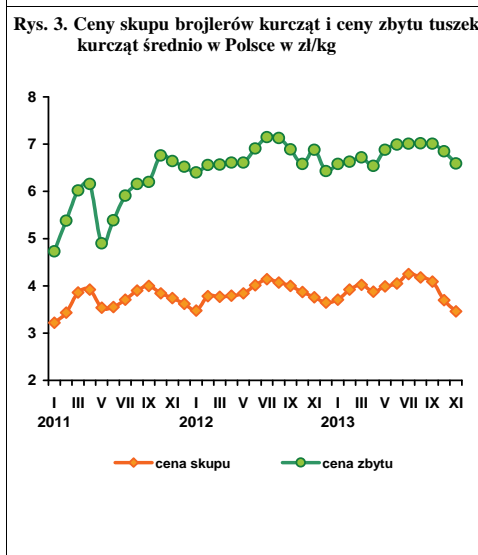
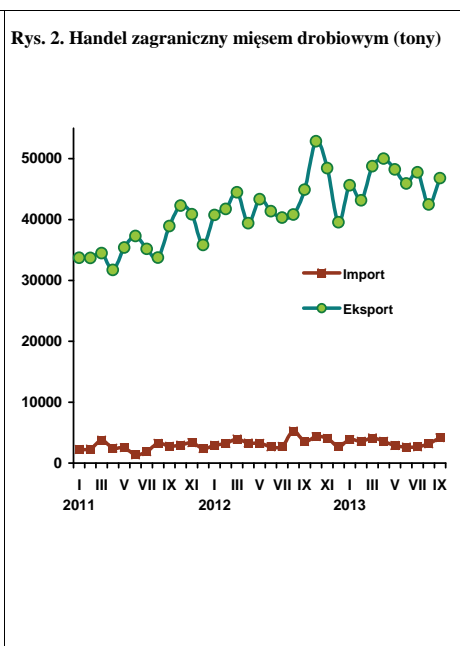
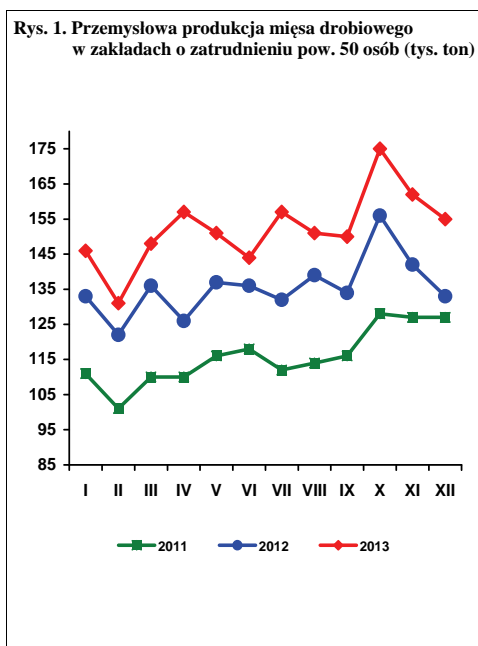
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	182,90
II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	194,50	182,10	185,60
IV	139,80	251,00	172,50	155,50	225,00	199,10	183,60	185,00
V	141,10	253,00	172,20	160,00	225,00	201,00	185,20	189,00
VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	192,70
VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	195,50
IX	144,30	248,70	201,60	167,30	228,50	207,40	192,50	196,90
X	136,90	251,50	202,20	172,80	230,00	207,20	189,00	196,10
XI	130,90	254,10	199,10	175,90	230,00	195,10	189,40	195,00
XII	132,00	255,90	200,20	172,30	230,00	185,50	188,70	194,01
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	128,83	266,00	182,96	167,37	225,00	198,62	169,58	190,96

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1,45	1,50	1,53	0,21	0,21	0,20
II	1,50	1,48	1,44	0,20	0,20	0,19
III	1,51	1,50	1,45	0,21	0,20	0,19
IV	1,58	1,60	-	0,20	0,20	-

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Od września 2013 r. ceny jaj konsumpcyjnych lekko rosły, po spadkach utrzymujących się od początku roku. W rezultacie średnia roczna cena jaj wszystkich klas wagowych była o 20% niższa niż rok wcześniej, ale jeszcze o 19% przewyższała poziom z 2011 r. W styczniu 2014 r. jaja ponownie potaniały. Przeciętna cena czterech klas wagowych była o 5,8% niższa niż w poprzednim miesiącu i o 25% w porównaniu do stycznia 2013 r. W poszczególnych klasach wagowych dynamika cen była zróżnicowana. Najbardziej potaniały w ciągu roku jaja małe, klasy S, o 28%. Jaja duże, klasy L były o ok. 26%, średnie klasy M, o 24%, a bardzo duże, klasy XL były o 23,5% tańsze niż przed rokiem.

Geny skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu były w 2013 r. średnio o 28% niższe niż przed rokiem, ale o 16% wyższe niż w 2011 r. W styczniu 2014 r., mimo wzrostu o 3,6% w relacji do poprzedniego miesiąca, ich poziom był o 21% niższy niż przed rokiem. Rynek jaj przerobowych charakteryzował się dużą miesięczną wahliwością cen.

Przeciętna opłacalność produkcji jaj w skali całego 2013 r. obniżyła się w porównaniu z wysokim poziomem w roku poprzednim. Ceny skupu jaj spadły o ok. 22%, a ceny pasz przemysłowych wzrosły o 3%. Jednak w relacji do średniej z 2011 r., opłacalność chowu kur niosek była wyższa. Pełnoporcjowe mieszanki pasz, które stanowią podstawowy element kosztów fermy, były droższe o 7,7%, a ceny jaj były wyższe o 23%. Relacja cen jaj do cen paszy więc się poprawiła.

Geny detaliczne jaj w 2013 r. wyniosły ok. 0,56 zł za sztukę i były o ponad 6% niższe niż w roku poprzednim. Nadal jednak o 24,5% przewyższały średni poziom z 2011 r. W grudniu jaja w detalu kosztowały tyle samo co w listopadzie i w październiku, ale były o 12% tańsze niż na początku roku. Spadek cen detalicznych jaj zahamował spadek ich spożycia w gospodarstwach domowych. Według danych GUS, w trzecim kwartale ubiegłego roku konsumpcja ta obniżyła się tylko o 1,8% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem, ale była o 0,7% wyższa niż w drugim kwartale 2013 r.

Średnie ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej w listopadzie 2013 r. były o 3% wyższe niż w październiku, ale o 19% niższe niż przed rokiem. W Polsce, ceny wyrażone w euro wzrosły w relacji do października o 2,4%. Były jednak o ok. 23% niższe niż dwanaście miesięcy wcześniej. Proporcje cen polskich i przeciętnych cen unijnych poprawiły się. W listopadzie 100 kg polskich jaj kosztowało w przeliczeniu na euro o 6,19 euro mniej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, podczas gdy rok wcześniej, o 0,12 euro więcej. Spadek cen jaj w 2013 r., po silnym wzroście w roku 2012, nastąpił w wielu państwach Unii Europejskiej i to w skali większej niż w Polsce. W listopadzie obniżyły się one w relacji rok

do roku w Polsce o 23%, w Holandii o 28%, w Czechach o 27%, we Francji o 26%, a w Niemczech o 29%.

Według wstępnych danych w listopadzie 2013 r. eksport jaj świeżych był o 32% większy niż przed rokiem, a przetworów z jaj o 3% mniejszy. Natomiast import jaj spożywczych obniżył się o 6,6%, a przetworów z jaj o 2,6%. W całym okresie jedenastu miesięcy 2013 r., eksport jaj świeżych wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku o 14,5%, natomiast import o 41%. Eksport przetworów z jaj był o 7,2% mniejszy, natomiast import o 1,2% większy.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1571	2220	18270	18443	618	549	1261	2034
II	1264	1458	15220	14543	687	660	1465	1605
III	1184	1214	13103	15822	614	661	2380	1337
IV	896	1748	16919	17645	342	390	1516	1631
V	1143	1431	18275	17538	501	407	1941	1638
VI	1185	1895	16105	16568	505	475	1996	1757
VII	1223	1583	15949	19815	307	547	1908	1705
VIII	1162	1736	13619	19843	570	600	1861	1258
IX	1036	2073	13923	19627	460	489	1654	1544
X	1070	1749	18915	21081	552	461	2000	2097
XI	1408	1400	15020	19838	453	441	2051	1987
XII	1239		13751		316		1362	
RAZEM	14381		189069		5927		21395	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

#####

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	55,00	42,10	41,40	30,80	37,90	28,80	30,00	21,30
II	53,70		39,10		37,60		29,20	
III	49,40		37,00		32,60		25,60	
IV	45,20		34,20		29,60		23,30	
V	44,80		34,60		28,70		22,20	
VI	43,80		31,50		27,10		18,60	
VII	41,40		31,60		28,10		19,30	
VIII	43,60		29,50		28,50		16,70	
IX	39,10		32,80		27,20		20,60	
X	43,90		32,30		29,50		20,40	
XI	43,50		32,50		31,20		21,70	
XII	42,00		33,90		31,80		22,90	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

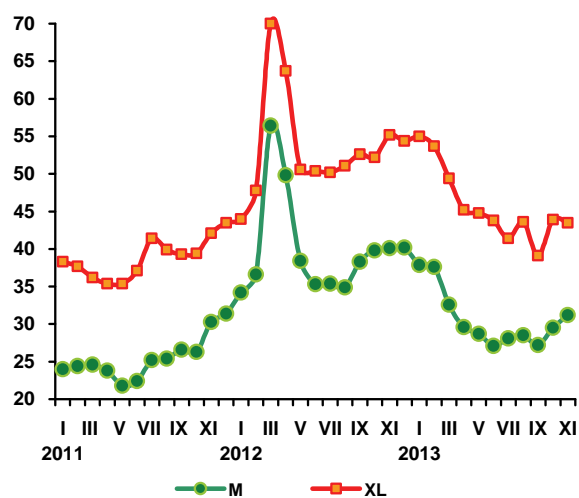
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

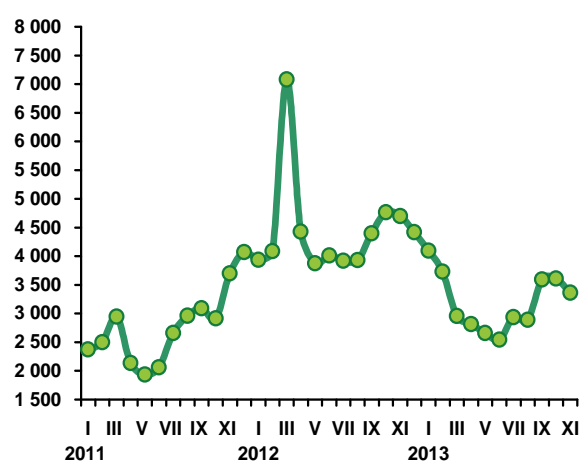
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90
XII	167,89	137,91	168,22	156,65	146,08	166,67
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL -/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

W Unii Europejskiej w IV kwartale 2013 r. nastąpił spadek cen jagniąt i wzrost cen owiec ciężkich. W przypadku cen jagniąt sytuacja była odmienna niż w poprzednich kwartałach, kiedy ceny te rosty. Spadki i wzrosty cen owiec ciężkich występowały natomiast w całym 2013 r. naprzemiennie.

Przeciętna cena jagniąt w IV kwartale wyniosła w UE-28 603 EUR/100 kg, w tym w grudniu 584 EUR/100 kg wagi poubojowej. W odniesieniu do IV kwartału 2012 r., ceny te były niższe odpowiednio o 4% i 6%. Cena owiec ciężkich wyniosła w IV kwartale 482 EUR/100 kg i była o 4% wyższa niż przed rokiem, w tym w grudniu o 6% wyższa.

Pomimo wyższej przeciętnej ceny unijnej, ceny owiec ciężkich obniżyły się w większości krajów, a wzrosty tylko w Wielkiej Brytanii, która jest ich największym producentem. Rynek polski był jednym z tych, na którym wystąpiła dość znaczna redukcja cen. W IV kwartale 2013 r. przeciętna cena polskich owiec ciężkich wyniosła 396 EUR/100 kg i była niższa niż przed rokiem o 6%. W grudniu cena ta była nieco wyższa niż przeciętna w całym kwartale (398 EUR/100 kg). Mniejszy był też jej spadek w skali roku, bo wyniósł tylko 3%. Ta sama cena wyrażona w złotych wyniosła 16,62 zł/kg wagi poubojowej i 7,81 zł/kg wagi żywej i była o 1% niższa od ceny z grudnia 2012 r., bowiem wzrost kursu złagodził nieco spadek ceny wyrażonej w euro. Przeciętna cena skupu owiec wg GUS wyniosła w grudniu 8,23 zł/kg i była o 8% niższa niż w grudniu 2012 r. Podobną skalę spadku pre-

zentują dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, z których wynika, że w grudniu przeciętna cena skupu wyniosła 8,89 zł/kg wagi żywej i była o 6,8% niższa od ceny z grudnia 2012 r. Jedynym wytłumaczeniem większej redukcji cen skupu może być zmiana struktury skupowanych owiec. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w grudniu 2013 r. w porównaniu z grudniem 2012 r. w największym stopniu obniżyły się ceny jagniąt o wadze od 12 kg do 17 kg i od 17 kg do 24 kg.

Komisja Europejska przewiduje, że w 2014 r. przeciętna cena jagniąt wyniesie 580 EUR/100 kg wagi poubojowej, a cena owiec ciężkich 494 EUR/100 kg. Przewidywana cena owiec ciężkich wskazuje na ich nieznaczny wzrost w stosunku do 2013 r., a w przypadku cen owiec lekkich - na stagnację.

Rok 2014 będzie więc prawdopodobnie trudny także dla polskich producentów owiec. Ceny owiec w dużym stopniu będą zależały od kursu złotego względem euro, a ich jedynym naturalnym sprzymierzeńcem byłaby deprecjacja złotego.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013 ^{a)}	Zmiana w % 2013/2012
I półrocze	1054	770	740	96
II półrocze	595	690	660	96
Rok	1649	1460	1400	96

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2012	76,3	69,3	308,6	120,3	121,0	162,5	147,0	68,9	92,0	145,1	90,8	44,7	1508
2013	99,9	65,4	241,5	137,6	100,8	134,5	117,9	111,7	128,3	98,4	88,0	x	1000*
miesiąc roku poprzedniego = 100	130,9	94,4	78,3	114,4	83,3	82,8	80,2	162,1	139,5	67,8	96,9	x	66,3
Import 2012	103,0	76,1	131,8	65,8	68,8	46,6	37,5	31,3	63,0	114,7	81,0	34,0	854
2013	83,8	14,5	62,4	110,7	60,4	64,3	63,1	66,2	114,3	115,1	52,3	x	800*
miesiąc roku poprzedniego = 100	81,4	19,1	47,3	168,2	87,8	138,0	168,3	211,5	181,4	100,3	64,6	x	93,6

Uwaga: Dane za 2012 rok są danymi wstępnymi.*Prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18	6,97	5,83	8,97
2013	6,00	5,52	7,58	7,06	6,14	6,69	6,56	6,40	6,71	5,95	6,65	8,23
miesiąc roku poprzedniego = 100	80,9	84,3	89,3	84,7	94,2	84,8	103,5	86,1	108,6	85,3	114,1	91,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
X 2012	8,0	17,0	1,94	4,13
XI	7,7	16,4	1,87	3,97
XII	9,5	20,2	2,33	4,96
I 2013	8,4	17,8	2,02	4,31
II	7,7	16,3	1,84	3,91
III	8,0	16,9	1,70	4,08
IV	7,9	16,7	1,90	4,03
V	7,7	16,4	1,84	3,92
VI	7,8	16,9	1,81	3,93
VII	7,8	16,9	1,83	3,97
VIII	7,9	17,2	1,87	4,06
IX	7,5	16,0	1,82	3,88
X	7,5	16,0	1,79	3,81
XI	7,5	16,0	1,80	3,83
XII	8,9	18,9	2,13	4,53

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78	51,25	51,25	51,66
2013	51,66	50,05	52,61	52,55	51,41	51,97	51,54	51,60	51,49	51,44	51,60	51,50
miesiąc roku poprzedniego = 100	119,1	112,6	120,0	119,5	114,5	111,2	106,7	104,5	101,4	100,4	100,7	99,7

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-27												
2012	602,2	583,4	583,9	596,0	568,9	554,4	581,6	609,6	636,0	628,2	636,6	620,2
2013	595,9	542,6	538,6	547,5	560,9	580,8	609,6	634,7	648,7	630,0	593,6	583,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,9	93,0	92,2	91,9	98,6	104,8	104,8	104,1	102,0	100,3	93,2	94,1
Włochy												
2011/2012	602,1	604,5	605,5	607,2	605,1	603,7	603,7	604,1	604,5	605,6	608,1	610,8
2012/2013	612,0	611,7	645,2	588,3	577,5	575,5	589,5	636,5	687,3	707,2	697,0	692,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,6	101,2	106,6	96,9	95,4	95,3	97,6	105,4	113,7	116,8	114,6	113,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-27												
2012	517,9	512,5	524,1	535,9	514,1	499,3	500,8	505,3	491,9	473,1	462,5	458,2
2013	433,6	432,2	484,4	519,0	538,2	533,2	517,0	496,3	482,7	476,1	483,2	486,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	83,7	84,3	92,4	96,8	104,7	106,8	103,2	98,2	98,1	100,6	104,5	106,1
Wielka Brytania												
2010/2011	529,6	524,3	537,7	551,9	528,6	516,8	522,3	522,6	490,4	446,9	432,2	425,2
2011/2012	397,5	411,4	495,4	539,3	575,3	570,7	528,7	483,9	461,6	458,3	471,9	473,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	75,1	78,5	92,1	97,7	108,8	110,4	101,2	92,6	94,1	102,6	109,2	111,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012												
NZD/szt. 15 kg	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65	66,85	68,29	59,53
2013												
NZD/szt. 15 kg	56,70	53,50	50,90	51,52	45,68	63,02	65,35	66,41	65,31	72,20	76,48	69,35
miesiąc roku poprzedniego = 100	77,2	77,0	78,9	80,4	88,91	98,2	105,1	106,8	104,3	108,0	112,0	116,4

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

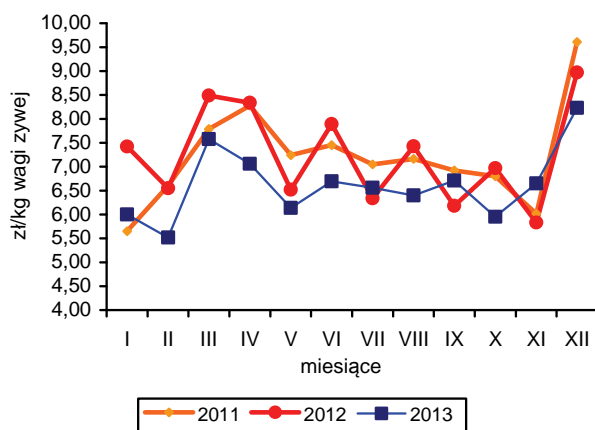
Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2012												
AUD/100 kg cwe	461	475	478	441	427	409	426	416	403	382	324	331
2013												
AUD/100 kg cwe	346	380	433	408	443	471	497	453	439	398	407	423
miesiąc roku poprzedniego = 100	73,8	80,0	90,6	92,5	103,7	115,2	116,7	108,9	109,0	104,2	125,6	127,8

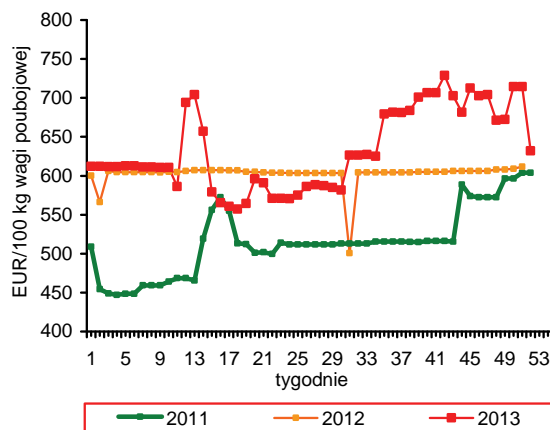
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

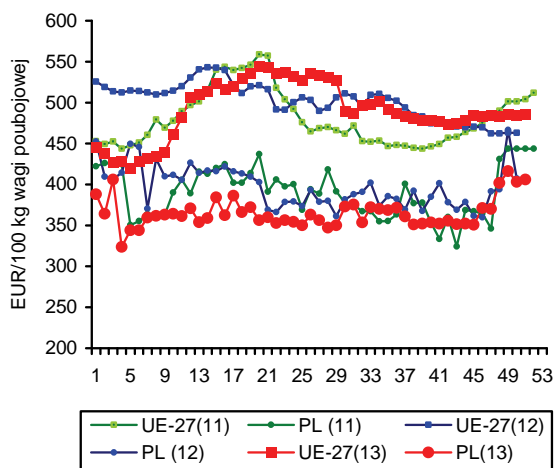
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

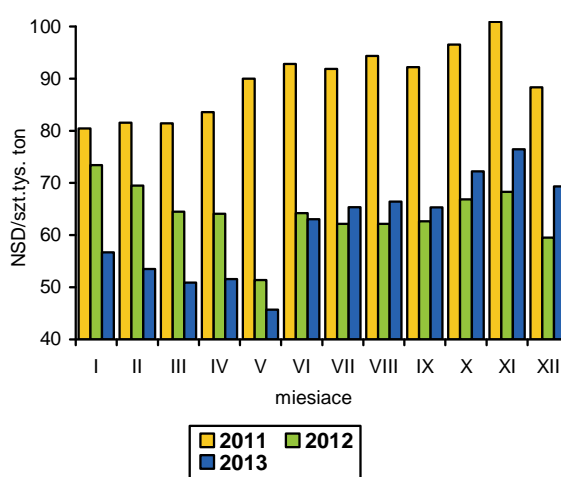
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

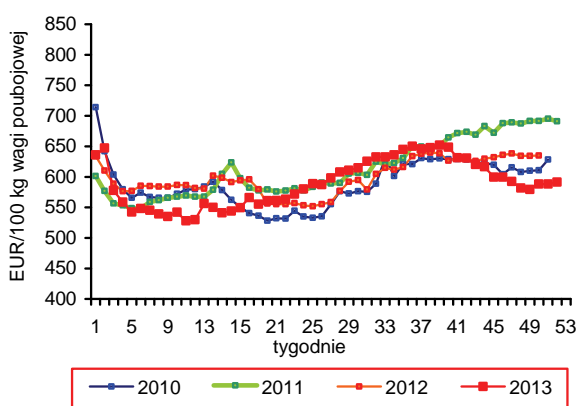
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

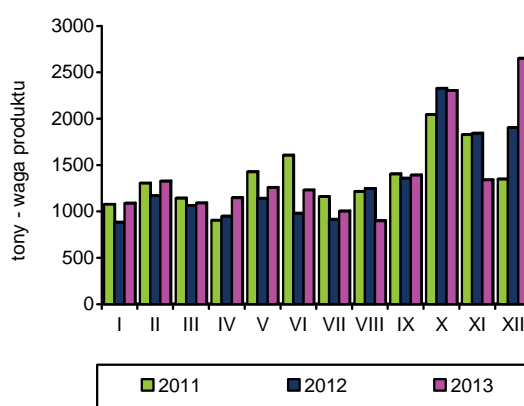
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Według wstępnych danych połowy ryb na Bałtyku wyniosły w 2013 r. 132,8 tys. ton i były o 10,4% większe niż rok wcześniej. Wzrost połowów wystąpił głównie w przypadku szprotów, których wyładunki wyniosły blisko 81 tys. ton tj. o 28% więcej niż w 2012 r. Dostępna kwota połowowa szprotów została przekroczona o 10%, mimo wstrzymania połowów już pod koniec maja ub.r. W konsekwencji w 2014 r. Polscy rybacy będą mogli odłowić zaledwie 60,9 tys. ton szprotów (od kwoty docelowej należy odliczyć przełowienia kwot z 2013 i 2012 r. – łącznie ok. 9,6 tys. ton). Około 40% szprotów zostało wyładowane w portach zagranicznych (duńskich, szwedzkich i łotewskich). Prawie w całości wykorzystano kwotę połowową śledzi (23,9 tys. ton), natomiast do najniższego w ostatnich dwóch dekadach poziomu obniżyły się wyładunki dorszy. Złowiono zaledwie 11,9 tys. ton tych ryb wykorzystując 57% dostępnego limitu. W 2014 r. kwota połowowa dorszy będzie nieznacznie niższa niż w roku ubiegłym (19,4 tys. ton), natomiast w przypadku śledzi zwiększy się o 28% do przeszło 30,6 tys. ton. Bardzo dobre wyniki połowowe uzyskano w 2013 r. w połowach storni (wzrost o 15,7% do 11,7 tys. ton), przy dalszym regresie połowów ryb łososiowatych (łososi i troci), których wyładunki zmniejszyły się o 20-30%.

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w średnich i dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w listopadzie 2013 r. 34,1 tys. ton i była o 4,9% mniejsza niż przed rokiem. Na spadek produkcji wpłynął przede wszystkim brak szprotów w połowach krajowych i mniejsza produkcja ryb mrożonych, oraz ograniczenie przetwórstwa łososi (ryb wędzonych oraz przetworów i konserw). W okresie styczeń-listopad ub.r. łączna produkcja wyniosła 355,9 tys. ton i była o 10,6% większa niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W strukturze produkcji sektora nadal dominują przetwory i konserwy ze śledzi (25%), ryby wędzone (20%) oraz mrożone całe ryby morskie (15%). Największy wzrost produkcji, pod wpływem dużych połowów szprotów w pierwszej połowie 2013 r., odnotowano w przypadku mrożonych ryb morskich (o 66%) oraz ryb wędzonych (o 6%), przy ograniczeniu wolumenu produkcji przetworów ze śledzi (o 1,5%).

W okresie styczeń-listopad zwiększyły się obroty handlu zagranicznego rybami, przetworami rybnymi i owocami morza. Eksport wyniósł 367,6 tys. ton o wartości 5,182 mld zł i był odpowiednio o 10,3 i 11,0% większy

niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, natomiast wolumen importu zwiększył się o 7,0% do 448,6 tys. ton, przy 18,2% wzroście wydatków (5,468 mld zł). Na dynamikę wzrostu wartości importu wpłynęły przede wszystkim rekordowe ceny świeżych łososi (wzrost o 38%), które dominują w strukturze gatunkowej przywozu. Większość pozostałych gatunków ryb była tańsza niż przed rokiem, co wpłynęło na wzrost popytu krajowego. Spośród podstawowych grup produktów zwiększono przywóz m.in. ryb mrożonych (o 22%, głównie makreli), przetworów i konserw (o 15%, głównie śledzi i tuńczyków) oraz filetów rybnych (o 6%, głównie dorszy i mintajów). W eksporcie zwiększyła się wartość sprzedaży wszystkich podstawowych gatunków ryb za wyjątkiem śledzi, w przypadku których wzrost wielkości wywozu nie zrekomensował znacznego spadku cen transakcyjnych. W dalszym ciągu pogarsza się saldo wymiany sektora rybnego, które w okresie styczeń-listopad wyniosło -286 mln zł, wobec dodatniego wyniku uzyskanego przed rokiem (41 mln zł). Wpłynęła na to głównie ponad 2-krotnie wyższa dynamika wzrostu cen płaconych za łososi importowane w stosunku do cen uzyskiwanych za przetworzone produkty łososiowe uzyskiwane w eksporcie.

Ceny detaliczne ryb, przetworów rybnych i owoców morza wzrosły średnio w 2013 r. o 1,1%. Wyższe ceny notowano przede wszystkim w odniesieniu do konserw rybnych (wzrost o 6,0%) oraz owoców morza (wzrost o 4,5%), przy znacznych obniżkach cen ryb słodkowodnych (o 2,7%) oraz wędzonych ryb morskich (o 2,3%). Spośród produktów analizowanych przez GUS największy wzrost cen wystąpił w przypadku konserw z tuńczyków (o 12,0%), sardynek w oleju (o 9,7%) oraz dzwonek z łososi (o 7,2%). W porównaniu z 2012 r. najbardziej staniały natomiast wędzone makrele (o 6,1%). Dynamika wzrostu cen na poziomie zbytu była szybsza. Wskaźnik zmian cen produkcji sprzedanej w okresie od grudnia 2012 r. do listopada 2013 r. wyniósł 103,2.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	pląskie	pozostałe	razem	troć wędrowną	łosoś bałtycki
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013^a I-XII	80 986	23 562	11 936	11 675	4 669	132 827	26 687	4 593
2012 XI	3 611	837	2 129	894	186	7 657	3 817	431
XII	3 487	952	2 426	509	90	7 464	2 222	2 166
2013 ^a I	6 609	1 623	1 564	1 162	45	11 003	3 284	865
II	11 780	1 234	970	1 758	31	15 773	3 081	671
III	13 468	1 118	615	1 380	44	16 625	1 321	161
IV	27 775	3 631	1 125	960	398	33 889	3 529	246
V	21 232	1 378	902	656	796	24 964	3 800	360
VI	80	1 789	1 143	952	741	4 705	266	-
VII	41	5 351	210	1 118	682	7 402	875	2
VIII	-	5 484	158	801	981	7 424	622	4
IX	-	976	752	1 044	532	3 304	1 635	3
X	-	180	1 108	629	364	2 281	2 631	5
XI	-	526	1 652	528	39	2 745	3 350	282
XII	-	273	1 737	686	16	2 712	2 293	1 994
Wskaźnik zmian (%)								
XII 2013 XII 2012	0,0	28,7	71,6	134,8	17,8	36,3	103,2	92,1
I-XII 2013 I-XII 2012	128,3	86,9	80,4	115,7	89,8	110,4	72,3	79,1

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2012 X	739	5 799	8 329	19 429	10 115	1 248	883	34 296
XI	761	5 860	9 744	19 443	10 420	1 314	792	35 808
XII	555	4 458	10 595	17 076	10 145	1 021	645	32 684
2013 I	798	5 689	7 473	17 311	8 997	1 185	820	31 271
II	758	6 884	7 526	17 410	9 035	1 429	880	32 578
III	921	13 408	9 856	18 222	9 263	1 462	868	42 407
IV	630	27 517	6 602	14 615	6 415	1 057	649	49 364
V	669	11 338	6 512	13 644	6 345	1 004	787	32 163
VI	726	7 147	5 645	13 473	5 790	1 013	604	26 991
VII	255	2 459	6 017	13 621	6 977	943	934	22 352
VIII	475	3 417	5 808	13 997	6 583	703	532	23 697
IX	440	3 540	6 869	17 105	8 303	1 094	745	27 954
X	779	4 445	8 599	19 267	9 406	1 517	981	33 090
XI	1 018	4 167	9 567	19 314	10 866	1 090	800	34 066
Wskaźnik zmian (%)								
XI 2013 XI 2012	133,8	71,1	98,2	99,3	104,3	83,0	101,0	95,1
I-XI 2013 I-XI 2012	105,9	138,1	106,9	102,1	98,5	107,8	96,1	110,6

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2012 X	33,8	11,7	6,0	4,6	6,0	47,8	19,6	9,2	3,5	11,7
XI	33,8	10,8	6,4	5,2	4,9	55,7	24,4	8,9	3,5	15,0
XII	31,3	9,7	4,4	6,1	5,2	46,1	17,9	6,5	3,1	14,9
2013 ^b I	35,1	11,3	5,0	4,3	8,5	48,0	17,9	11,3	3,8	12,1
II	35,9	9,3	4,9	3,9	8,8	42,5	15,3	9,7	3,7	10,3
III	42,5	9,7	5,7	5,4	11,2	43,6	14,5	9,5	5,0	11,4
IV	47,7	10,0	5,4	3,8	11,9	36,3	11,9	8,0	2,8	11,0
V	43,7	8,8	4,9	4,1	13,1	33,4	11,2	5,2	2,8	10,7
VI	25,0	8,6	5,4	3,4	4,8	29,8	10,7	5,1	2,7	8,5
VII	28,5	8,8	4,0	3,8	7,0	33,2	11,7	5,7	2,8	10,0
VIII	25,5	8,9	3,4	3,7	5,2	38,1	16,3	6,7	2,9	9,2
IX	26,6	9,8	4,6	3,9	4,4	42,2	16,7	7,7	3,9	10,7
X	28,3	10,7	5,6	4,8	4,2	48,2	19,8	8,1	3,7	13,2
XI	28,9	10,4	5,1	5,3	4,7	53,3	21,9	9,6	5,0	14,0
Wskaźnik zmian (%)										
XI 2013 XI 2012	85,5	96,5	79,0	102,3	76,7	95,7	89,8	108,1	135,7	93,5
I-XI 2013 I-XI 2012	110,3	101,0	97,1	116,5	119,7	107,0	105,9	121,9	114,4	96,3

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b	Norwegia	Tajlandia
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2012 X	7,40	7,59	4,69	5,24	5,20	6,81	5,97	11,54	15,29	13,19
XI	7,68	7,54	4,79	5,94	5,18	5,81	6,04	11,30	15,83	14,52
XII	7,26	7,41	4,66	6,40	5,11	5,58	6,33	11,39	16,81	11,53
2013 ^a I	7,51	7,15	5,01	6,12	5,16	6,11	5,77	11,00	20,32	13,54
II	7,21	7,27	5,12	5,41	5,28	6,10	6,06	11,52	20,95	14,91
III	6,62	7,06	5,07	5,37	5,38	6,39	5,65	11,00	21,92	15,08
IV	6,85	7,07	5,14	5,58	6,32	6,31	6,10	12,01	24,12	14,44
V	6,47	6,50	5,10	6,30	6,12	7,58	5,98	11,71	24,72	15,25
VI	6,87	6,25	5,50	-	6,16	7,31	6,01	12,16	23,63	14,36
VII	6,30	5,87	5,64	5,23	5,63	6,85	6,39	12,16	23,99	14,40
VIII	6,02	5,03	5,03	-	5,25	6,93	5,66	11,98	21,95	14,88
IX	5,76	5,72	5,77	6,39	5,51	6,90	5,62	12,12	18,25	14,03
X	5,56	6,19	6,01	4,51	5,91	6,24	5,72	11,62	19,82	12,66
XI	6,20	5,91	5,68	6,56	4,83	5,72	5,44	11,16	20,70	13,88
Wskaźnik zmian (%)										
XI 2013 XI 2012	80,7	78,3	118,7	110,4	93,2	98,4	90,0	98,8	130,7	95,6
I-XI 2013 I-XI 2012	79,9	82,6	89,2	90,1	92,9	95,3	84,8	95,5	137,8	98,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2012 X	12,98	21,96	20,47	20,38	39,78	43,87	46,53	-	1,31
XI	13,10	19,49	20,23	18,91	41,56	45,97	48,85	-	1,27
XII	13,03	25,83	20,51	18,51	42,70	45,08	49,55	-	1,35
2013 ^a I	12,20	21,02	20,34	17,01	45,57	43,76	37,28	3,38	1,34
II	12,65	18,21	20,95	16,59	46,33	41,35	44,03	3,43	1,31
III	11,85	20,50	21,16	18,90	46,86	44,41	50,56	3,32	1,29
IV	11,65	19,07	20,53	19,58	47,40	43,01	54,49	3,26	1,14
V	11,71	21,03	20,71	17,99	48,40	44,94	55,87	3,26	1,00
VI	12,29	19,64	21,29	17,78	50,82	45,60	50,73	3,06	-
VII	9,55	19,29	21,11	18,00	54,85	44,87	52,25	3,88	-
VIII	10,31	24,46	22,15	19,68	49,31	44,35	66,80	3,17	-
IX	9,11	19,72	20,27	19,33	50,91	45,60	50,82	2,88	-
X	10,40	22,59	20,23	18,90	50,86	47,00	47,22	2,73	-
XI	10,37	19,75	19,68	17,72	52,15	47,75	48,81	-	-
Wskaźnik zmian (%)									
<u>XI 2013</u> <u>XI 2012</u>	79,2	101,3	97,3	83,7	125,5	103,9	99,9	x	x
<u>I-XI 2013</u> <u>I-XI 2012</u>	83,9	88,7	104,9	93,8	116,8	100,5	106,4	96,1	121,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, ^c dane podlegają weryfikacji

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2012 XI	10,72	-	12,25	56%	13,56	63%	8,92	-	9,29	73%	12,48	77%
XII	10,61	-	12,30	56%	13,57	63%	8,91	-	9,31	73%	12,53	77%
2013 I	10,75	-	12,30	56%	13,58	63%	8,99	-	9,37	73%	12,15	75%
II	10,80	-	12,37	56%	13,58	63%	8,45	-	9,44	73%	12,12	75%
III	10,75	-	12,54	57%	13,59	62%	8,55	-	9,42	73%	12,11	75%
IV	10,71	-	12,47	57%	13,58	62%	8,59	-	9,54	74%	12,31	76%
V	10,79	-	12,45	56%	14,05	65%	8,64	-	9,62	75%	12,34	77%
VI	11,26	-	12,56	57%	13,96	64%	8,72	-	9,68	75%	12,25	76%
VII	10,99	-	12,35	56%	14,57	67%	8,63	-	9,76	75%	12,30	77%
VIII	10,94	-	12,30	56%	14,47	66%	8,63	-	9,78	75%	12,21	76%
IX	10,91	-	12,58	57%	14,57	66%	8,70	-	9,79	75%	12,16	76%
X	11,01	-	13,19	60%	14,56	66%	8,90	-	9,78	75%	11,81	74%
XI	10,61	-	13,14	59%	14,57	67%	9,06	-	9,92	77%	11,49	72%
XII	10,55	-	13,17	60%	14,52	66%	9,32	-	9,92	77%	11,03	71%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>XII 2013</u> <u>XII 2012</u>	99,4	x	107,1	x	107,0	x	104,6	x	106,6	x	88,0	x
<u>I-XII 2013</u> <u>I-XII 2012</u>	95,0	x	102,5	x	101,3	x	94,6	x	105,1	x	94,5	x

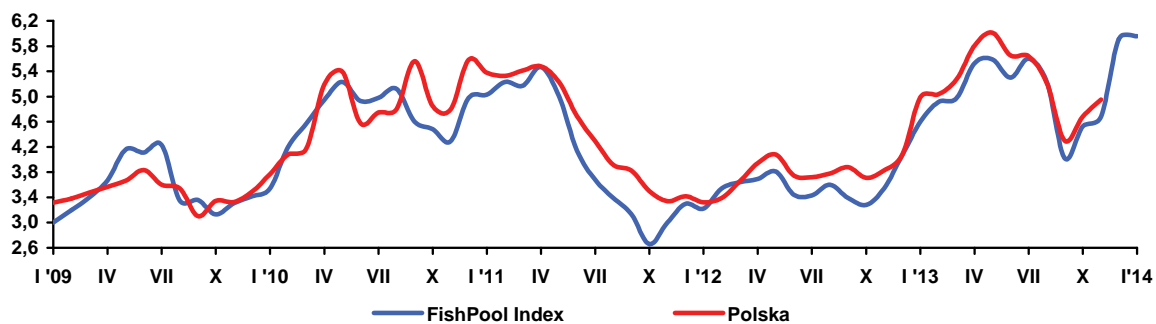
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

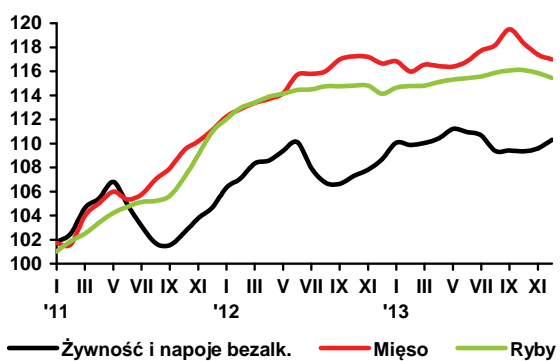
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,70	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2012 XI	21,53	13,57	26,87	74,90	32,16	17,09	20,75	26,44	31,59	16,27	15,43
XII	21,55	13,44	26,61	74,10	31,96	16,68	20,43	26,75	31,88	16,22	14,16
2013I	21,60	13,42	26,90	74,70	32,07	16,68	20,83	27,06	32,24	16,21	14,56
II	21,63	13,39	26,66	74,60	31,79	16,54	20,65	27,25	32,47	16,15	14,59
III	21,77	13,31	26,54	74,10	31,81	16,35	20,53	27,50	32,82	16,17	14,96
IV	21,82	13,25	26,58	74,00	31,78	16,36	20,77	27,31	33,18	16,15	14,98
V	21,73	13,26	26,52	74,80	31,93	16,39	20,90	27,62	33,18	16,11	-
VI	21,81	13,21	26,48	75,40	31,84	16,34	20,93	27,69	33,23	16,10	-
VII	21,82	13,16	26,54	76,10	31,75	16,38	21,07	27,25	33,18	16,06	-
VIII	21,91	13,24	26,72	77,00	31,65	16,37	21,12	27,37	33,76	16,06	-
IX	22,02	13,16	26,84	77,30	32,15	16,49	21,15	27,37	33,88	16,04	-
X	22,08	13,07	26,72	76,20	32,08	16,82	21,32	27,62	34,41	15,99	14,80
XI	21,87	13,01	26,66	76,40	32,27	16,93	21,30	27,94	34,35	15,99	14,79
XII	21,85	12,91	26,65	77,30	32,21	16,87	20,73	27,94	34,29	15,60	13,52
Wskaźnik zmian (%)											
XII 2013	101,4	96,1	100,2	104,3	100,8	101,1	101,5	104,4	107,6	96,2	95,5
XII 2012											
I-XII 2013	101,9	96,5	99,6	100,4	99,5	93,9	104,1	109,7	112,0	100,2	96,4
I-XII 2012											

Źródło: Dane GUS.

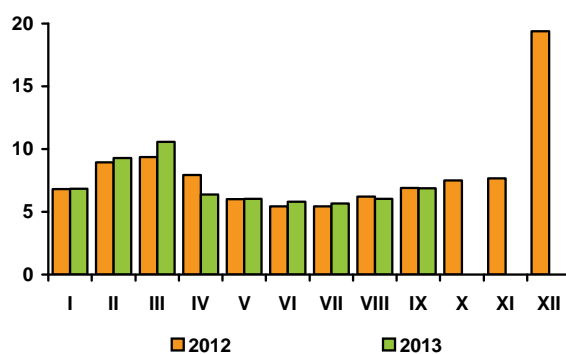
Rys. 1. Cena świeżych łososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

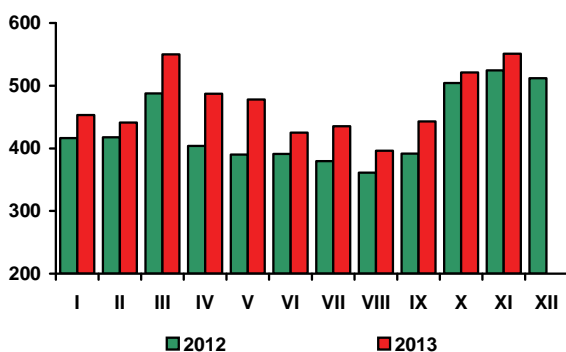
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010=100)

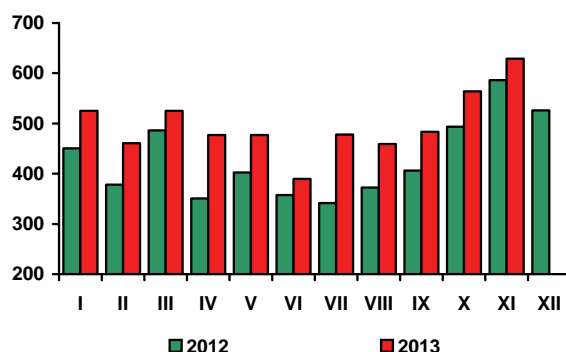
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 - dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

W grudniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,7%, przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,1%. Ceny detaliczne towarów żywnościowych zwiększyły się o 0,74%, podczas gdy napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,24%. Najbardziej, bo o 8,9% podrożały warzywa, w tym świeże o 18,0% (pomidory o 32,1%, kalafiorowate o 28,2%, sałata o 26,1%, a ogórki o 25,7%) i ziemniaki o 3,0%. Wzrosły ceny masła (o 0,8%), artykułów mleczarskich (o 0,6%) i owoców (o 0,3%). W grupie produktów mleczarskich najsilniej zwiększyły się ceny jogurtów (o 1,2%) i deserów mlecznych (o 0,8%). Ceny serów twarogowych, dojrzewających i topionych oraz mleka w proszku podniosły się po 0,6%, a mleka spożywczego i śmietany po 0,4%. Spośród owoców istotnie podrożały banany (o 5,2%), przy niewielkim wzroście cen jabłek (o 0,9%) i spadku cen cytrusów (o 8,9%). Nieznacznie podniosły się ceny makaronów i tłuszców wlepszonych (po 0,2%) oraz mięsa wołowego (o 0,1%). Ceny pozostałych grup produktów spożywczych ukształtowały się na poziomie niższym niż przed miesiącem. Ceny cukru obniżyły się o 3,3%, margaryn o 2,2%, a olejów o 0,8%. Ceny mięsa wieprzowego spadły o 0,7%, ryżu o 0,5%, mięsa drobiowego i jaj po 0,4%, a wędlin i ryb po 0,3%.

W 2013 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych rosy znacznie wolniej niż w roku poprzednim. W grudniu były one średnio o 1,5% wyższe, w tym żywności o 1,7% wyższe niż w grudniu 2012 r., przy spadku cen napojów bezalkoholowych o 0,7%. O wzroście cen żywności w minionym roku zdecydował wydatny wzrost cen warzyw (o 12,3%), artykułów mleczarskich (o 4,7%) i tłuszców jadalnych (o 3,0%). W grupie warzyw najbardziej, bo o 66,4% podrożały ziemniaki. Ceny warzyw świeżych wzrosły przeciętnie o 5,3%, w tym: buraków o 35,9%, kapusty o 30,9%, cebuli o 26,4%, marchwi o 7,3% i pomidorów o 6,0%. Tańsze w grudniu minionego roku, niż rok wcześniej, były natomiast: sałata (o 12,6%) i ogórki (o 5,0%). Zwyżka cen produktów mleczarskich była efektem istotnego zwiększenia się cen serów dojrzewających i topionych (o 6,5%), mleka w proszku (o 6,4%), mleka spożywczego pitnego (o 6,2%) i śmietany (o 5,4%). Spośród tłuszców podrożało głównie masło (o 10,2%). Wzrost cen ryb i przetworów rybnych wyniósł 1,2%, pieczywa i produktów zbożowych 0,4%, a mięsa i przetworów mięsnych 0,3%. Wzrostowi cen ryb morskich (o 1,4%) towarzyszył spadek cen ryb słodkowodnych (o 2,6%). W grupie produktów zbożowych podrożały głównie półprodukty mączne (o 2,9%) i płatki (o 2,1%) oraz w mniejszym stopniu pieczywo żytnie, wyroby ciastkarskie, mąka, makarony (po 1,0%) i pieczywo pszenne (o 0,7%), przy spadku cen ryżu (o 2,4%), kasz (o 0,8%) i pieczywa mieszanego (o 0,6%). Wzrosły ceny wędlin (o 1,2%), a zmalały – wszystkich rodzajów mięsa surowego, w tym najbardziej drobiowego (o 1,5%). W grudniu 2013 r. mniej niż przed rokiem konsumenci płacili m.in. za cukier (o 17,6%), jaja (o 11,6%), owoce cytrusowe (o 4,5%), tłuszcze wieprzowe (o 1,5%), oleje roślinne (o 1,2%) i margaryny (o 1,0%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-grudzień 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. wyniósł 2,0%, w tym żywności – 2,2%. Przeciętny poziom cen warzyw podniósł się o 10,7% (w tym ziemniaków o 47,6%), owoców i artykułów mleczarskich po o 2,2%, tłuszców jadalnych o 2,1%, a mięsa i przetworów mięsnych o 1,8%. Ceny artykułów zbożowych oraz ryb i przetworów rybnych wzrosły przeciętnie po 1,1%, a wyrobów cukierniczych i miodu o 0,9%. W stosunku do 2012 r. potaniały: cukier (o 8,3%) i jaja (o 6,7%). O wzroście cen owoców zdecydowała istotna zwyżka cen cytrusów (o 6,2%), przy nieznacznym wzroście cen jabłek (o 0,3%) i spadku cen bananów (o 2,9%). Spośród artykułów mleczarskich najbardziej podrożały: mleko w proszku (o 8,0%), śmietana (o 3,3%) oraz sery dojrzewające i topione (o 2,8%). W 2013 r. za masło konsumenci musieli zapłacić o 4,2% więcej, a za tłuszcze wieprzowe i oleje roślinne odpowiednio o 1,9% i 1,4% więcej niż rok wcześniej. Nieznacznie, bo o 0,2% podrożały margaryny. Średni poziom cen wędlin zwiększył się o 2,8%, mięsa wołowego o 2,3%, a mięsa wieprzowego o 0,8%, przy stabilizacji cen drobiu. W grupie produktów zbożowych istotnie wzrosły ceny produktów makaronowych (o 3,3%), płatków (o 2,8%), półproduktów mącznych (o 2,5%), mąki (o 2,0%), makaronów (o 1,9%) i wyrobów ciastkarskich (o 1,7%). Ceny dżemów, marmolad i lodów podniosły się o 1,9%, wyrobów cukierniczych o 1,0%, a miodu o 0,8%. Napoje bezalkoholowe podrożały przeciętnie o 0,3%, w tym herbata o 3,1%, a soki o 2,0%, przy obniżce cen kawy (o 1,8%) oraz wód mineralnych i źródlanych (o 0,4%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w 2013 r., w porównaniu z 2012 rokiem (o 2,0%), był wyższy od stopy inflacji (o 0,9%). Bardziej niż żywność i napoje bezalkoholowe podrożały alkohole i wyroby tytoniowe (o 3,5%), towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 2,8%) oraz usługi restauracyjne i hotelarskie (o 2,2%). W nieco mniejszym stopniu, niż ceny żywności, wzrosły ceny towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania, przy znaczącym wzroście opłat za wywóz śmieci (o 29,9%), usługi kanalizacyjne (o 6,0%) i zaopatrywanie w wodę (o 4,7%). Spadły ceny nośników energii, odzieży i obuwia oraz towarów i usług związanych z łącznością i transportem, w tym ceny paliw do prywatnych środków transportu.

Zwyżka cen żywności i napojów bezalkoholowych w 2013 r., w porównaniu z 2012 r. (o 2,0%), była mniejsza od wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto w sektorze przedsiębiorstw (o 2,9%). Wzrosła siła nabywczą płac mierzona możliwością kupna za nie większości artykułów żywnościowych, w tym m.in.: pieczywa i produktów zbożowych, mięsa wieprzowego i drobiowego, ryb i przetworów rybnych, artykułów mleczarskich, jaj, tłuszców wieprzowych, margaryn, olejów, jabłek, bananów oraz cukru i wyrobów cukierniczych. Mniej za przeciętną płacę konsumenci mogli nabyć m.in. owoców cytrusowych, masła, warzyw i ziemniaków, a mniej więcej tyle

Krystyna
Świetlik

Paweł
Wyrzykowski

samo –serów dojrzewających i wędlin. W wyniku wyższego wzrostu przeciętnych nominalnych emerytur i rent niż wynagrodzeń (w 2013 r., w porównaniu z 2012 r., przeciętne miesięczne nominalne emerytury i renty pracownicze brutto zwiększyły się o 5,5%, a emerytury i renty rolników indywidualnych o 6,3%) poprawiły się możliwości nabywcze żywności w grupach ludności utrzymującej się ze świadczeń społecznych.

Realny wzrost wynagrodzeń i dochodów ze świadczeń społecznych znalazł odzwierciedlenie we wzroście popytu konsumpcyjnego, większym jednak na towary nieżywnościowe i usługi, niż na żywność.

W grudniu 2013 r. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób ukształtowała się na poziomie o 1,1% wyższym niż w grudniu 2012 r. Trzeba jednak pamiętać o niskiej bazie odniesienia z grudnia 2012 r., kiedy to gospodarstwa domowe tak silnie zredukowały wydatki na żywność, że nastąpił spadek sprzedaży detalicznej żywności, napojów i wyrobów tytoniowych o 3,6% w ujęciu rocznym (w cenach stałych). W całym 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, sprzedaż ta wzrosła zaledwie o 0,3%, przy wzroście całkowitej detalicznej sprzedaży o 2,5%. Wydatnie zwiększyła się sprzedaż samochodów, motocykli i części zamiennych, farmaceutyków, kosmetyków, tkanin, odzieży i obuwia oraz mebli, sprzętu rtv i agd. Ujemną roczną dynamikę wykazała natomiast sprzedaż paliw oraz prasy i książek.

Dane te wskazują na stopniową odbudowę popytu konsumpcyjnego, czemu sprzyja niska inflacja i realny wzrost dochodów ludności. Kolejne miesiące powinny przynieść utrzymanie wzrostowej tendencji sprzedaży detalicznej. Z badań koniunktury konsumenckiej przeprowadzonych w styczniu 2014 r. przez GUS i NBP wynika, że poprawiły się oceny konsumentów dotyczące dokonywania ważnych zakupów oraz obecnej i przyszłej sytuacji ekonomicznej kraju. Wyrzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej, syntetycznie opisujący oczekiwane w najbliższych miesiącach tendencje w rozwoju konsumpcji indywidualnej, wzrósł o 1,8 pkt. proc. Istotnym czynnikiem poprawiającym nastroje konsumentów są niskie stopy procentowe NBP, które wpływają na zmniejszenie kosztów obsługi zadłużenia gospodarstw domowych w złotych, a także zachęcają do finansowania wydatków kredytem konsumpcyjnym. Nie należy natomiast oczekiwać istotnego ożywienia popytu na żywność wobec możliwego przyspieszenia dynamiki wzrostu cen żywności w I kwartale 2014 r.

Według metodologii Eurostat-u w grudniu 2013 r. inflacja w ujęciu rocznym wyniosła w UE-28 1,0%, w strefie euro 0,9%, a w Polsce 0,6%. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych był wyższy od stopy inflacji i wyniósł w UE-28 1,2%, a w strefie euro i w Polsce po 1,4%. Żywność i napoje bezalkoholowe najbardziej podrożały w Czechach (o 4,5%), Finlandii (o 3,6%), Niemczech (3,2%) i Luksemburgu (o 3,0%). Największy spadek cen tych produktów odnotowano w Rumunii (o 1,5%), Danii (o 1,2%), Bułgarii (o 0,8%) i Grecji (o 0,7%).

Według FAO w grudniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, przeciętne światowe ceny żywności wzrosły o 0,2%. Najbardziej podrożały artykuły mleczarskie (o 5,3%), w wyniku dużego wzrostu popytu na mleko w proszku. Przetwórcy koncentrując się na produkcji mleka w proszku ograniczyli produkcję masła i serów. W konsekwencji zapasy tych produktów uległy rozdysponowaniu, co spowodowało wyższy wzrost cen masła i serów niż mleka w proszku. Artykuły mięsne podrożały o 0,4%. Najbardziej potaniał cukier – o 6,3%, czego przyczynami były wyższe od przewidywanych zbiory trzciny cukrowej w Brazylii (największy producent i eksporter cukru na świecie), rekordowa produkcja w Tajlandii (drugi największy eksporter) oraz duże zbiory w Chinach. Ceny artykułów zbożowych obniżyły się o 1,4%, a olejów i pozostałych tłuszców – o 1,3%.

W grudniu 2013 r. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 3,3% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zdecydował o tym spadek cen artykułów zbożowych o 23,1% i cukru o 14,3%. Wzrosły natomiast ceny artykułów mleczarskich – o 28,2%, olejów i pozostałych tłuszców – o 2,8% i w nieznacznym stopniu produktów mięsnych.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2012 i 2013 r.

Wyszczególnienie	XII 2012	XII 2013		I-XII 2013
	XII 2011=100	XI 2012=100	XII 2012=100	I-XII 2012=100
O G Ó Ł E M	102,4	100,1	100,7	100,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	103,9	100,7	101,5	102,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,6	100,0	103,7	103,5
Odzież i obuwie	95,3	99,4	95,1	95,1
Mieszkanie	104,2	100,0	101,8	101,7
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	104,7	100,0	102,2	102,0
w tym nośniki energii	105,1	100,0	98,7	99,5
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	101,9	99,8	100,1	100,8
Zdrowie	99,8	99,9	101,9	101,8
Transport	101,1	100,4	99,1	98,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	100,7	100,4	97,4	96,0
Łączność	100,1	100,0	88,4	91,7
Rekreacja i kultura	100,6	99,3	103,3	102,8
Edukacja	102,7	100,0	94,0	99,7
Restauracje i hotele	102,8	100,1	101,7	102,2
Inne towary i usługi	101,5	100,0	100,2	100,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2012 i 2013 r.

Wyszczególnienie	XII 2012	XII 2013		I-XII 2013
	XII 2011=100	XI 2012=100	XII 2012=100	I-XII 2012=100
Żywność (bez napojów)	104,0	100,7	101,7	102,2
Pieczywo i produkty zbożowe	101,9	100,0	100,4	101,1
Pieczywo	101,2	99,9	99,9	100,5
Ryż	103,0	99,5	97,6	99,9
Makarony	102,4	100,2	101,0	101,8
Mięso i przetwory	105,0	99,6	100,3	101,8
Mięso wieprzowe	105,1	99,3	99,5	100,8
Mięso wołowe	108,7	100,1	99,8	102,3
Drób	101,2	99,6	98,5	100,0
Przetwory mięsne i wędliny	105,9	99,7	101,2	102,8
Ryby	102,8	99,7	101,2	101,1
Mleko, sery i jaja	104,9	100,5	102,2	100,8
Artykuły mleczarskie	101,7	100,6	104,7	102,2
Mleko	101,3	100,4	106,2	102,2
Sery twarogowe	100,4	100,6	101,8	100,6
Sery dojrzewające i topione	101,7	100,6	106,5	102,8
Jaja	126,2	99,6	88,4	93,3
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,0	99,5	103,0	102,1
Masło	95,0	100,8	110,2	104,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	109,8	100,2	98,5	101,9
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,3	97,8	99,0	100,2
Oleje roślinne	102,9	99,2	98,8	101,4
Owoce	105,0	100,3	99,7	102,2
Jabłka	95,4	100,9	115,0	100,3
Owoce cytrusowe	111,4	91,1	95,5	106,2
Banany	110,1	105,2	99,4	97,1
Warzywa	107,2	108,9	112,3	110,7
Ziemniaki	122,4	103,0	166,4	147,6
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	102,0	98,7	95,4	98,3
Cukier	99,9	96,7	82,4	91,7
Napoje bezalkoholowe	102,4	99,8	99,3	100,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
Pieczywo i produkty zbożowe	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
Mięso	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
Ryby	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
Mleko, sery, jaja	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
Tłuszcze	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
Owoce	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
Warzywa	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
Cukier i wyroby cukiernicze	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
Cukier	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,81	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
III. Średnia płaca ^a	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
Pieczywo i produkty zbożowe	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
Mięso	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
Ryby	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
Mleko, sery, jaja	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
Tłuszcze	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
Owoce	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
Warzywa	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
Cukier i wyroby cukiernicze	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
Cukier	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
III. Średnia płaca ^a	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

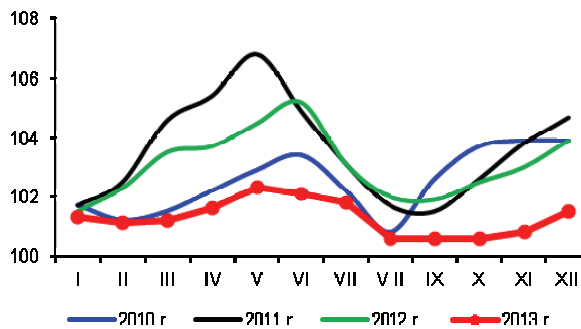
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

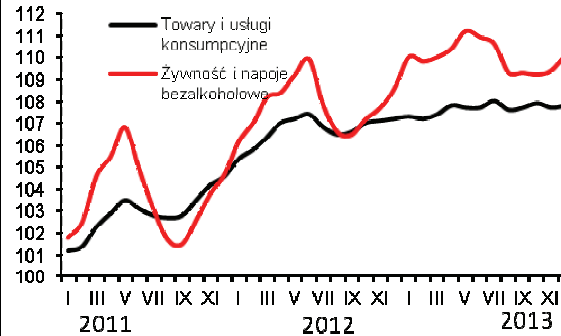
Wyszczególnienie a – 2012 r. b – 2013 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,19	4,26	4,31	4,30	4,29	4,35	4,32	4,27	4,22	4,23	4,23	4,24
	b	4,27	4,27	4,25	4,25	4,19	4,16	4,12	4,08	4,08	4,07	4,03	4,01
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,25	2,25	2,25	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,25
	b	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,24	2,24	2,23	2,23	2,23	2,22	2,22
Makaron – 250 g	a	2,24	2,26	2,26	2,26	2,27	2,28	2,28	2,28	2,27	2,27	2,29	2,28
	b	2,28	2,28	2,28	2,27	2,26	2,26	2,27	2,28	2,27	2,27	2,28	2,27
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,32	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,39	2,39	2,37	2,41	2,38
	b	2,42	2,45	2,47	2,47	2,50	2,50	2,54	2,52	2,52	2,52	2,51	2,49
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	24,24	24,75	25,09	25,38	25,47	25,48	25,49	25,52	25,81	25,96	26,03	26,18
	b	26,30	26,24	26,19	26,14	26,30	26,17	26,27	26,29	26,37	26,44	26,58	26,40
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,21	32,57	32,65	32,73	32,99	32,90	33,08	33,06	33,46	33,71	33,82	33,82
	b	33,97	33,78	33,56	33,60	33,49	33,44	33,29	33,09	33,30	33,42	33,35	33,39
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,51	15,35	15,20	15,27	15,21	15,61	15,60	15,60	16,02	16,09	16,03	15,96
	b	15,84	15,27	15,16	15,21	15,13	15,16	15,47	15,62	16,06	15,73	15,57	15,51
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,08	7,42	7,49	7,52	7,60	8,01	7,89	7,85	7,81	7,60	7,41	7,18
	b	7,33	7,29	7,67	7,66	7,64	7,85	8,08	7,96	7,94	7,28	6,95	6,94
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,94	23,01	23,13	23,15	23,35	23,43	23,55	23,41	23,67	23,73	23,92	23,88
	b	23,92	23,78	23,77	23,78	23,80	23,80	24,09	24,18	24,36	24,62	24,50	24,51
Kiełbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,35	15,42	15,42	15,33	15,38	15,44	15,67	15,67	15,72	15,95	16,09	16,10
	b	16,07	16,04	16,11	15,99	15,87	16,11	15,85	15,93	16,08	16,11	15,97	15,72
Filety mrożone z morskazuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	20,87	21,20	21,38	21,41	21,54	21,49	21,49	21,49	21,51	21,56	21,53	21,55
	b	21,60	21,63	21,77	21,82	21,73	21,81	21,82	21,91	22,02	22,08	21,87	21,85
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,80	2,79	2,80	2,79	2,80	2,79	2,77	2,76	2,75	2,76	2,75	2,73
	b	2,72	2,76	2,75	2,76	2,76	2,76	2,79	2,79	2,84	2,89	2,91	2,93
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,22	1,22	1,01
	b	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,01	1,01	1,02	1,03
Ser twarogowy półtusty – 1 kg	a	12,74	12,73	12,70	12,72	12,78	12,77	12,78	12,80	12,83	12,76	12,80	12,76
	b	12,85	12,84	12,85	12,91	12,92	12,91	12,92	12,94	13,09	13,18	13,12	13,27
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	19,59	19,71	19,90	19,70	19,62	19,39	19,25	19,10	19,13	19,42	19,50	19,87
	b	20,03	20,05	20,01	20,06	20,25	20,35	20,71	21,02	21,52	22,11	22,59	22,65
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,56	5,59	5,65	5,66	5,69	5,69	5,66	5,69	5,64	5,68	5,69	5,70
	b	5,77	5,76	5,71	5,77	5,76	5,77	5,83	5,85	5,91	5,97	6,09	6,08
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,49	0,50	0,64	0,71	0,66	0,63	0,61	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
	b	0,60	0,60	0,59	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,54	0,53	0,53	0,53
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,64	4,64	4,54	4,44	4,31	4,18	4,15	4,07	4,08	4,21	4,21	4,29
	b	4,36	4,35	4,31	4,31	4,34	4,41	4,45	4,54	4,62	4,67	4,70	4,74
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,00	3,96	3,99	3,95	3,95	3,92	3,95	3,96	3,93	3,96	3,95	3,94
	b	3,96	4,00	4,02	4,08	4,08	4,06	4,08	4,07	4,11	4,12	4,09	4,09
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,89	6,87	6,92	6,92	6,94	7,01	7,04	7,04	7,04	7,05	7,01	6,98
	b	7,01	6,95	6,90	6,90	6,90	6,86	6,92	6,91	6,91	6,84	6,72	6,58
Słonina – 1 kg	a	6,60	6,71	6,72	6,74	6,73	6,83	6,88	6,91	7,08	7,21	7,27	7,23
	b	7,19	7,17	7,14	7,03	6,87	6,85	6,83	6,89	7,04	7,03	6,99	7,01
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,96	1,98	1,99	1,98	1,98	1,98	1,97	1,98	1,99	2,02	2,03	2,04
	b	2,03	1,99	1,99	1,98	1,96	1,96	1,95	1,95	1,97	1,97	1,98	1,97
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,95	3,96	3,96	3,98	3,97	3,97	3,97	3,96	3,98	3,97	3,96	3,93
	b	3,92	3,86	3,83	3,81	3,78	3,72	3,57	3,46	3,41	3,35	3,28	3,17
Jabłka – 1 kg	a	2,55	2,69	2,90	3,00	3,12	3,72	4,23	3,48	2,68	2,40	2,34	2,38
	b	2,38	2,40	2,42	2,51	3,02	3,62	3,93	3,91	3,11	2,72	2,66	

Źródło: Dane GUS.

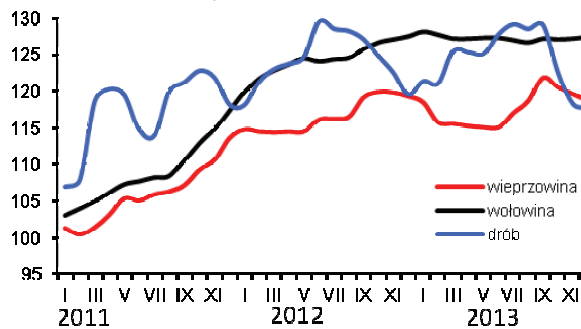
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

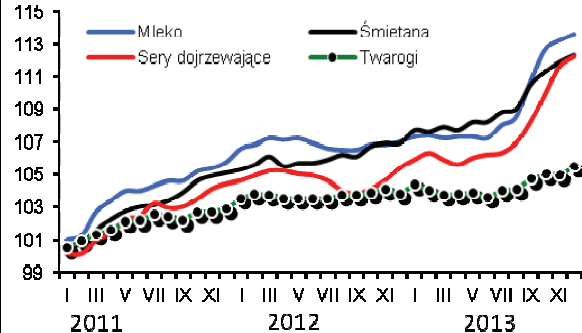
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010 = 100) (w %)

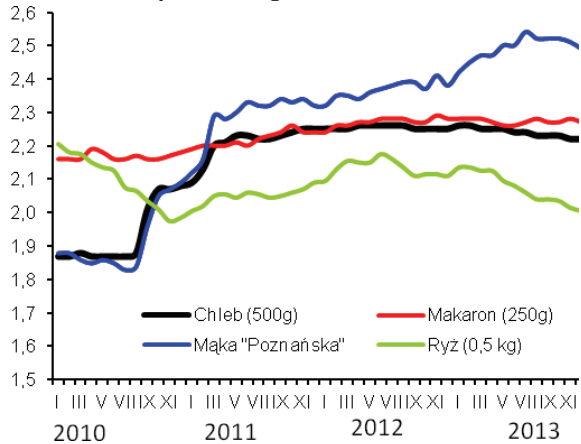
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2010 = 100) (w %)

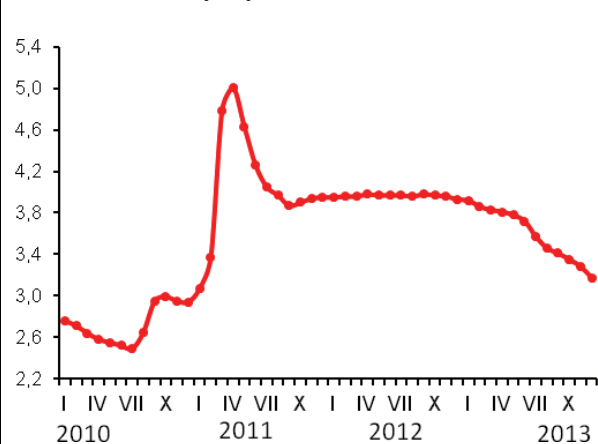
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2010 = 100) (w %)

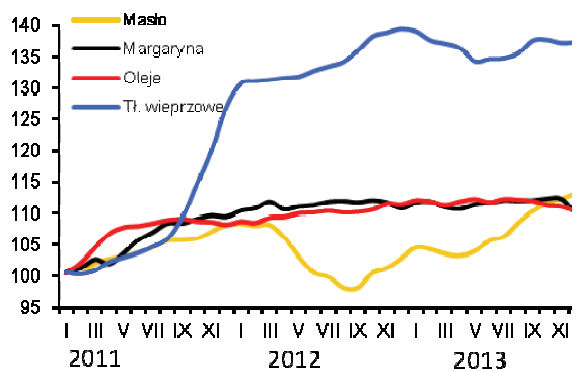
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

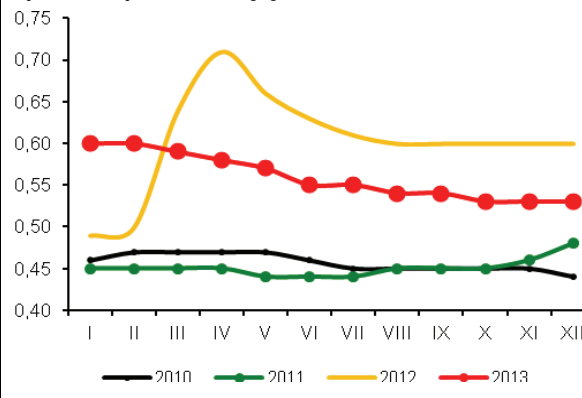
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W grudniu 2013 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa wciąż był niewielki, co skutkowało dalszym spadkiem cen. Wyraźnie potaniały nawozy mineralne oraz w mniejszym stopniu środki ochrony roślin, natomiast ceny maszyn i urządzeń rolniczych oraz bezpośrednich nośników energii nieznacznie wzrosły. Relacje cen środków produkcji dla rolnictwa do cen zbóż poprawiły się.

Na rynku nawozów mineralnych nieznacznie wzrósł popyt związany z wypłatą dopłat bezpośrednich, jednak w odróżnieniu od lat ubiegłych nie spowodował on wzrostu cen. Zgodnie z przewidywaniami w grudniu 2013 r. ceny po raz kolejny zmalały (średnio o 1,0%). Najbardziej obniżono cenę fosforanu amonu (o 2,1%) oraz superfosfatu prostego (o 1,7%). Ceny nawozów mineralnych w grudniu 2013 r. były średnio o 5,4% niższe niż przed rokiem, przy czym najbardziej zmalała cena fosforanu amonu (o 9,7%), soli potasowej (o 7,6%) oraz superfosfatu potrójnego (o 5,6%).

Notowany od połowy 2013 r. spadek cen nawozów mineralnych jest następstwem mniejszego popytu, na co wpływ mają niskie ceny zbóż, które wpływają niekorzystnie na wzajemne relacje cen. Także wyraźnie wyższe niż rok temu zapasy magazynowe, zmuszają producentów i dystrybutorów do obniżek cen. Ponadto ceny nawozów potasowych na światowych rynkach znajdują się w trendzie spadkowym, co przyczynia się do zmniejszenia cen nawozów importowanych. W najbliższych miesiącach w okresie sezonowego zwiększenia popytu na nawozy mineralne w okresie przedsezonowym spadki cen mogą zostać zahamowane, ceny jednak – w odróżnieniu od lat ubiegłych – nie powinny rosnąć.

Malejące ceny nawozów mineralnych, przy jednoczesnym wzroście cen pszenicy spowodowały, że poprawiły się ich wzajemne relacje. Na zakup 1 kg NPK w grudniu należało przeznaczyć równowartość 5,3 kg pszenicy, tj. o 0,2 kg mniej niż w miesiącu poprzednim, ale o 1,1 kg więcej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,1 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (6,7 kg pszenicy). Pogorszeniu uległy relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej. Na zakup 1 dt NPK w grudniu 2013 r. należało przeznaczyć równowartość 76 kg żywca wieprzowego, o 2 kg więcej niż w miesiącu poprzednim, choć o 3 kg mniej niż rok temu o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych pozostały stabilne, ale były o 0,9% wyższe niż w grudniu 2012 r.

Na światowym rynku nawozów mineralnych trwający od kilkunastu miesięcy spadek cen został zahamowany. W grudniu 2013 r. średnie ceny podwyższono o 1,7%¹, w tym mocznik² zdrożał o 5,7%, fosforan amonu³ o 5,3%, superfosfat potrójny⁴ o 1,2%, ale sól potasowa potaniała⁵ o 0,6%. Powodem grudniowych podwyżek było m.in. podwyższenie ceł eksportowych w Chinach oraz zwiększony popyt na nawozy w Indiach oraz w Ameryce Południowej. Malejące ceny nawozów potasowych wynikają z kolei ze zwiększenia konkurencji na rynku na skutek rozpadu rosyjsko-białoruskiej współpracy w obszarze eksportu. Ceny nawozów mineralnych w grudniu 2013 r. średnio były o 24% niższe niż przed rokiem. Superfosfat potaniał w tym czasie o 31%, fosforan amonu o 26%, sól potasowa o 22%, a mocznik o 13%. Malejące ceny

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

nawozów fosforowych wpłynęły na obniżenie cen fosforytów (o 45%). W najbliższych miesiącach światowe ceny nawozów mineralnych powinny ustabilizować się. Powodem będą m.in. wyraźnie mniejsze zakupy nawozów azotowych przez Indie, gdzie poziom zapasów jest bardzo wysoki, a także wyraźnie niższe niż rok temu ceny w dostawach nawozów potasowych do Chin realizowane przez koncern Uralkali.

Ceny pozostałych środków produkcji dla rolnictwa nie uległy większym zmianom. Maszyny rolnicze podrożały w grudniu 2013 r. średnio o 0,4%, bezpośrednie nośniki energii o 0,3%, środki ochrony roślin potaniały o 0,2%, a ceny materiałów budowlanych pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały średnio o 3,2%, a środki ochrony roślin o 2,3%. Niższe niż przed rokiem, średnio o 1,4% były natomiast ceny bezpośrednich nośników energii, gdzie wyraźnie potaniał koks opałowy oraz paliwa ropopochodne. Ceny materiałów budowlanych w porównaniu do grudnia 2012 r. nie uległy większym zmianom.

Na światowych rynkach surowców energetycznych ceny wzrosły średnio o 3,2%⁶, w tym ropa Brent podrożała o 2,8%. W ciągu 12 miesięcy ceny bezpośrednich nośników energii na świecie wzrosły o 4,3%, w tym ropa Brent podrożała o 4,2%, gaz ziemny⁷ o 9,7%, a węgiel kamienny⁸ potaniał o 4,8%.

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Tunis

5 Notowania fob Vancouver

6 Na podstawie indeksu zmian cen energii obliczanego przez Bank Światowy

7 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

8 Notowania fob Richards Bay

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje 1 kg NPK do:	
		XII 2012	XII 2013	XII 2013 XI 2013	XII 2013 XII 2012	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Saletrzak 28%N	dt	132,28	125,00	99,9	94,5	5,87	0,85
Saletra amonowa 34%N	„	147,00	141,44	99,8	96,2	5,47	0,79
Mocznik 46%N	„	176,88	170,32	98,8	96,3	4,87	0,70
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	104,96	102,16	98,3	97,3	6,72	0,97
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	189,52	178,96	99,5	94,4	5,88	0,85
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	243,76	220,00	97,9	90,3	4,52	0,65
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	199,96	184,72	98,7	92,4	4,05	0,58
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	224,16	214,08	98,9	95,5	5,03	0,72
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	76,63	77,32	100,0	100,9	1,69	0,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środka do:	
		XII 2012	XII 2013	XII 2013 XI 2013	XII 2013 XII 2012	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Mospilan 20 SP	80 g	42,20	43,26	99,4	102,5	56,88	8,19
Dursban 480 EC	1 l	51,66	52,10	99,8	100,9	68,51	9,87
Decis Mega 50 EW	250 ml	32,50	33,82	99,9	104,1	44,47	6,41
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	31,96	36,35	99,6	113,7	47,80	6,88
Gwarant 500 SC	1 l	58,83	55,95	99,3	95,1	73,57	10,60
Miedzian 50 WP	1,5 kg	62,12	63,06	100,1	101,5	82,92	11,94
Roundup	1 l	33,70	33,58	100,0	99,6	44,16	6,36
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	41,62	41,95	99,8	100,8	55,16	7,95
Fusilade Forte	1 l	124,35	126,17	99,9	101,5	165,90	23,90
Chwastox Extra 300 SL	1 l	17,66	17,89	99,9	101,3	23,52	3,39
Środek gryzoniobójczy	1 kg	31,62	32,84	99,9	103,9	43,18	6,22

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje nośników do:	
		XII 2012	XII 2013	XII 2013 XI 2013	XII 2013 XII 2012	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Węgiel kamienny	t	802,08	795,41	100,1	99,2	1045,90	150,65
Koks opałowy	t	1276,52	1159,43	99,6	90,8	1524,56	219,59
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,53	5,38	100,2	97,3	7,07	1,02
Olej napędowy	1 l	5,64	5,46	100,0	96,8	7,18	1,03
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,98	3,89	100,8	97,7	5,12	0,74
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,74	2,68	102,3	97,8	3,52	0,51
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,70	34,55	99,9	99,6	45,43	6,54
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	16,92	17,41	100,6	102,9	22,89	3,30
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	14,69	15,11	99,8	102,9	19,87	2,86
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,23	12,35	100,3	101,0	16,24	2,34
Energia elektryczna	10 kWh	6,71	6,64	100,0	99,0	8,73	1,26

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje materiałów budowlanych do:	
		XII 2012	XII 2013	XII 2013 XI 2013	XII 2013 XII 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,84	22,46	99,4	98,3	29,53	4,25
Wapno	1 t	546,61	561,10	100,2	102,7	737,80	106,27
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	153,99	159,16	100,5	103,4	209,28	30,14
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3665,56	3508,93	100,0	95,7	4613,98	664,57
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,74	13,79	99,8	100,4	18,13	2,61
Dwuteownik gruby	1 t	3792,63	3613,07	99,9	95,3	4750,91	684,29
Blacha dachowa	1 m ²	30,75	29,96	100,0	97,4	39,40	5,67
Tynk „Atlas”	25 kg	51,72	53,07	101,3	102,6	69,78	10,05
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,19	1,16	99,1	97,5	1,53	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	701,53	694,84	99,8	99,0	913,66	131,60
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	728,32	723,28	99,7	99,3	951,06	136,98
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	84,68	84,95	99,8	100,3	111,70	16,09
Okno drewniane szklone	1 szt.	1707,74	1739,89	100,0	101,9	2287,82	329,52
Drzwi płytowe 2000x800 mmzew.	1 szt.	1557,80	1602,06	99,7	102,8	2106,59	303,42

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

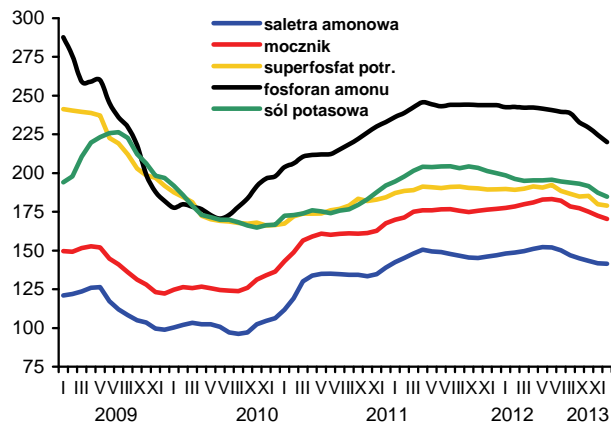
Rodzaj środka	Ceny w zł		Dynamika cen %		Relacje środków mech. do:	
	XII 2012	XII 2013	XII 2013 XI 2013	XII 2013 XII 2012	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	373320,8	388280,91	100,0	104,0	5105,60	735,38
Kombajn do ziemniaków	76058,6	77996,01	100,2	102,5	1025,59	147,72
Samochód dostawczy „Iveco”	100008,3	99648,20	100,2	99,6	1310,30	188,73
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	43876,2	46239,42	100,4	105,4	608,01	87,57
Siewnik zbożowy 27 redlic	20962,2	21737,24	99,9	103,7	285,83	41,17
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	151214,3	153044,93	100,0	101,2	2012,43	289,86
Ciągnik 90 kW	182918,5	190324,06	100,4	104,0	2502,62	360,46
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	36586,7	36906,98	99,2	100,9	485,30	69,90
Kopaczka elewatorowa	14597,2	14952,84	100,2	102,4	196,62	28,32
Agregat uprawowy do siewnika	16418,6	16467,35	100,4	100,3	216,53	31,19
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6842,8	7025,24	100,1	102,7	92,38	13,31
Glebozryzarka „Freza 1,6”	5960,6	6021,93	100,0	101,0	79,18	11,41
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	46031,4	47891,23	100,1	104,0	629,73	90,70
Opryskiwacz 400 l	3807,3	4787,48	105,5	125,7	62,95	9,07
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	7555,2	7918,41	100,6	104,8	104,12	15,00
Rozsiewacz nawozów	1901,5	1864,78	100,0	98,1	24,52	3,53
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	13696,3	13890,67	100,2	101,4	182,65	26,31
Pług 4 skibowy	11308,0	11491,18	100,8	101,6	151,10	21,76
Kultywator 2,1-2,8 m	3359,7	3674,30	100,1	109,4	48,31	6,96
Dojarka 2 konwie ^a	8392,9	8055,96	100,0	96,0	105,93	52,34
Dojarka z rurociągiem ^a	39925,8	42353,66	100,0	106,1	556,92	275,15
Schladzarka do mleka 500 l ^a	16863,0	17386,37	100,0	103,1	228,62	112,95

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

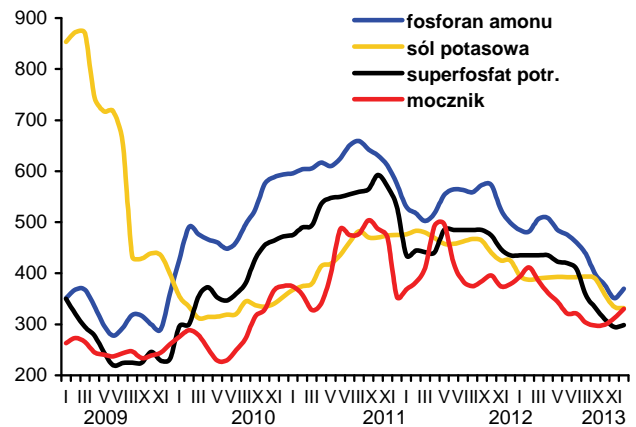
Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

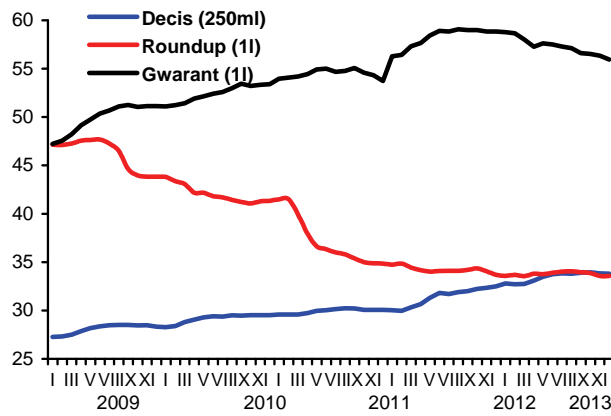
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

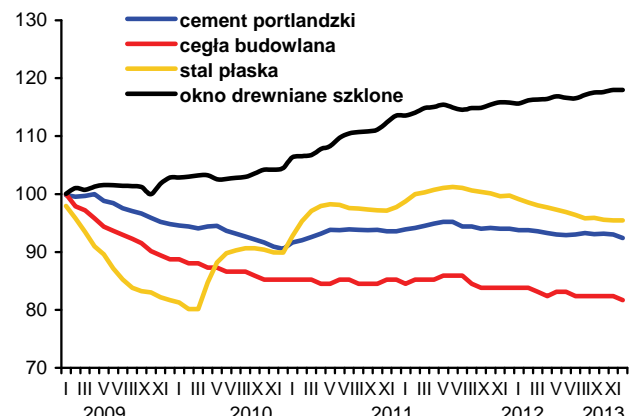
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

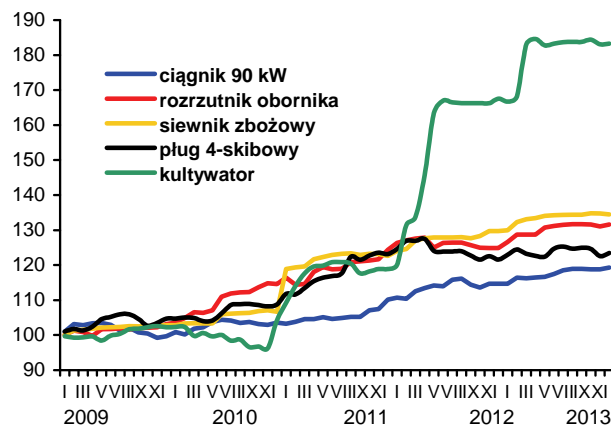
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2008=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2008=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

